

Град Нови Сад

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

ПРОФИЛ ЗАЈЕДНИЦЕ

ГРАД НОВИ САД ЈЕ СМЕШТЕН У ИСТОЧНОМ ДЕЛУ ЕВРОПЕ, У СРБИЈИ, ИЗМЕЂУ 19. И 20. СТЕПЕНА СЕВЕРНЕ ДУЖИНЕ И 25. И 46. СТЕПЕНА СЕВЕРНЕ ГЕОГРАФСКЕ ШИРИНЕ. ПРОСТИРЕ СЕ НА ПОДРУЧЈУ ПЛОШТАСНЕ ПУКЉИЈЕ ВЕЉИМ ДЕЛУМУ, ЈУЖНОЈ БАЧКОЈ, НА 72 И ДО 80 М НАДМОРСКЕ ВИСИНЕ. ДУЖИНА ЛЕВОГ ДУНАВА НА 255 КИЛОМЕТРУ НЕБОЈИ ПОЧАИ НА ВУЛКАУ У ДУНАВ ЈЕДНОЈ ОД МАЈИСТРАЛНИХ КАНАЛА ДУНАВ - ТИСА - ДУНАВ.

НОВИ САД ИМА ИЗВЕШТНО ПОВОЉНО ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ, ТАКО И ЕКОНОМСКИ ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, АКО СЕ ИМАУ ВИДУ АМБИЕНТ У КОМЕ ЈЕ СМЕШТЕН И ЧИЊЕЛА ДА СЕ НАЛАЗИ НА РАСКРСНИЦИ КОПЕНХАГЕНСКИХ ВОДЕНИХ ПУТЕВА. НАЛАЗИ СЕ НА ИСТОЧНОМ ТУРСКОМ ПРВУ И КОЈИ ПОВЕЗУЈЕ СЕВЕРНУ ЦЕНТРАЛНУ И ЗАПАДНУ ЕВРОПУ СА ЗАПАДНОМ ЕГЕЈСКИМ И ПРИМОРСКИМ, А ТАКО И ОВОЈ ПРАВИМ АТИМЕЈУ. НОВОЈ САДА ПОВЕЋАВАУ НОРИДОР И ПРЕКЛАДНИВУ И НОРИДОР (ЦЕНТРАЛНА ЕВРОПА - ПРИНО) И ЕГЕЈСКОМОРНОЈ И НЕПОСРЕДНО ЈАНГИРАЈУ ОВАЈ ПРОСТОР ПРАДЛЕНИ И НА ЕВРОПСКОМ МАГИСТРАЛНОМ ПРВУ Б-75 КОЈИ ЈЕ НИЛА КУЛВАЛА ЗА ПРОСТОР ЈУЖНЕ ЦЕНТРАЛНЕ ИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ. СЕМ ТОГА, ОВА САОБРАТНА РАСКРСНИЦА СЕ НАЛАЗИ НА ПЕДЕСЕТАЈ КИЛОМЕТРА И ПОД МЕЂУНАРОДНОМ ПУТА Е-70, КОЈИ ПОВЕЗУЈЕ ЗАПАДНУ СА ИСТОЧНОМ ЕВРОПОМ.

НЕОПОХОДНО ЈЕ НАПОМЕНУТИ ДА ЈЕ НОВИ САД И ВЕЛИКИ ЖЕЛЕЗНИЧКИ ЧВОР И ПУКА ВЕЧНО И КАНАЛСКО САОБРАЋАЈА ШТО ДАЈЕ КОМПЛЕТНУ СЛИКУ О ПОВОЉНОСТИ ТУРИСТИЧНО-ГЕОГРАФСКОЈ ПОЛОЖАЈА.

ГРАД НОВИ САД ПРОСТИРЕ СЕ НА ПОВРШИНИ ОД 69.914 Ха. СASTOЈИ СЕ ИЗ ДВЕ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ: ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ НОВИ САД И ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ПЕТОВАРАДИН. ОПШТИНА НОВИ САД СЕ ПРОСТИРЕ НА 11 КАТАСТАРСКИХ ОПШТИНА О ПШТИНА ПОДРВАРАДИН НА 4 ПОДРУЧА ГРАДСКИХ ОПШТИНА ЧИНЕ НАСЕЉЕНА МЕСТА, ОДНОСНО ПОДРУЧА КАТАСТАРСКИХ ОПШТИНА ТО АУТАЗЕУ, ЊИХОВ СASTВАСТОРЧАРИ, УБРАЈА У НОВИ САД У МИГАЕ ГРАДОВЕ. БЕР ЈЕУВЕЉЕН ПРЕ 300 ГОДИНА ТАКНИЈЕ 1694. ГОДИНЕ, МАДА ПРВА УРХОДНОШТА НА ЛАЗИШТА О ПРИВАУ ТРАЈОВЕНАСЕОБ/НА, ОД 3000. ГОДИНЕ ПРЕ НАШЕ БРЕ, ПРВИ НИЈЕЉИВЕЛИ СУ ДВАНАЕСТОЦИЛА БОЈНИНА СА СЛУЖБОМУ ПЕТОВАРАДИНСКОЈ ТРВАВИ И 20 ПЕТАРА, МЕСАРАИ ДРУГИХ ЗАНАТЛИЈА, КОЈИ СУ СЛУЖИЛИ ЗА ПОТРЕБЕ ТАДАНШЕГ ГАРНИЗОНА. ПОМЕНУТЕ ГОДИНЕ (1694) ЗАПРАБЕН ЈЕ МОСОВРАН НАСТРОТ ПЕТОВАРАДИНСКОЈ ТРВАВИ А ОНО ПЕТА УЗ ДУНАВ, ПОДЛИТНО ЈЕ И НАСЕЉЕ КОЈЕ У ТО ВРЕМЕ НАЗВАЈУ РЕТОВАРАДИНСЕ ИЛИ RASCANCA CIVITAS TRANS-DANUBIUM SITATA. ПРЕДТРАБЕ ПЕТОВАРАДИНА ИЛИ РАЦКА ВАРОШ ПРЕКОД ДУНАВСКА. ПРВИ СТАНОВНИЦИ БИЛИ СУ СРБИ, НЕМЦИ, ЈЕВРЕЈИ, ГРЦИ, МАЂАРИ, ШВАЈЦАРИ И ДРУГИ.

МАЛО НАСЕЉЕ ОКО ПЕТОВАРАДИНСКОЈ ШАНЦА, ОТЕЛО ОД БАРАИ РИТОВА СТО ПЕТАНАСТА ЈАЊА ВЕЉ 1720. ГОДИНЕ ЈЕ УЗ ЗЕМЉИШЕ ИМАЛО И ПРВУ КУЊУ НА СПРАТ У ШАНЦУ СЕ 1731. ГОДИНЕ ОТВАРА ШКОЛА. А ПРМА МАТИЦ 1745. НАСЕЉЕ ВЕЉИМА НОНУРЕ ДНАНШЕГ ГРАДА КОМОРСКО ГРАНИЧАРСКА УТРАВА ПШТИТА ЈЕ НАСТАЛА ЈА ЖИТЕЉА ДА СЕ ЊИХОВА ВАРОШ РАЗВИЈЕ И ТО ЈЕ БИЛО ОСНОВНИ ПРАЗ ТОГ ЗБОГ КОТА СЕ ЗАЧЕЛА ИДЕЈА О ЕЛУБЕРТАЦИЈИ УПЛАТИВШИ 80.000 РАДНИХ ФОРЛИТИ И СРЕБОДУ ИЛИ ШРОМ ОТВОРИТИ ВРАТА СВОМИ НАПРЕТУ СВОЈИХ КУПЦИ СЕ САМОСТАЛНОСТИ И СРЕБОДУ ИЛИ ШРОМ ОТВОРИТИ ВРАТА СВОМИ НАПРЕТУ СВОЈИХ ПОТОВАРА. ПРВОЈ ОФЕБРАРА 1748. ГОДИНЕ ЦАРИЦА МАРИЈА ЈА ПЕРЗИЈА ЈЕ ДОБЕЛА ОД ПУКА ДА ГРАД ПОСТАНЕ ОБОЈНА И РАЈ БЕБЧА ВАРОШИ И ДАВА ЈОЈ ИМЕ ЛАТИНСКИ - НЕОПЛИТАНА, МАРАРСКИ - U-VUDEGH, НЕМАЧКИ NEU-SATZ А ГРЦИ НИИ НОВИ САД.

ОД 1748. ГОДИНЕ ДО РАЈА 18. ВЕКА ПОВЕЋАВА СЕ БРОЈ СТАНОВНИКА УМНОЖАВА СЕ ИМАЊА ДЕЛА СЕ ШКОЛУ У СЕДМДЕСЕТИХ. ГРАДИМА СВОЈУ СВИЛАРУ ПИВАРУ МУЛИ ЗА ПРВАУ ДУВАЊА У БУРМТ. ТРГУ СЕ САМНОТИМ ЗЕМЉАМА ЕВРОПЕ И АЗИЈЕ, А ЧРАЈЕМ СТОЛЕЂА ПОСТАЈЕ И ЈАЈАЧИ ЕКОНОМСКИ ЦЕНТАР НА ЈУГУ У ГАРСКЕ

ЖИВОТ НА РАСЦРШЉУ И ЖЕЉА ДА СЕ ЧУВЈИУ САГЛАСНОСТИ С ДУХОМ ОВОГ ГРАДА, ИМАЈИ СУ СВОЈУ ЦЕНУ У БУРНИМ ВРЕМЕНИМА, НОВИ САД ЈЕ 1849. ГОДИНЕ ДОИЖЕО ПРВО ВЕЉИКО РАЗАРАЊЕ БОМБАРДОВАЊЕМ, ОД 2812 ЗИ ГРАДА, ОСТАЛО ЈЕ САМО 808.

НОВИ САД ЈЕ ИЗРАСТАОУ ЗНАЧАЈНО И ВРЕДНО СЕЛИШТЕ НА ГРАНИЦИ ПРЕМА ТУРСКОЈ ЦАРЕВИНИ. ЦЕНТАР СВИХ СРБА ПА СУ ГА ПОЕТЕ ПРЗОВАЛЕ СРПСКОМ АТИНОМ У НАШЕМ ТРАДУ ЈЕ У ТО ВРЕМЕ ИЗАЗИЛО 55 ЛИСТОВА И ЧАСОПИСА НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ 1864. ГОДИНЕ У ЊЕГА ЈЕ ПРЕСЕЂЕНА МАТЛИА СРПСКА НА СТАРИЈА НАЧОНО КУЛТУРНА ИСТИЈИЛА КОД СРБА А 1861. ГОДИНЕ ЈЕ ОСНОВАНО СРПСКО НАЧОНО ПОЗОРШТЕ НА СТАРИЈИ ПРОБЕСИ ОНА ПШТИТЕЛАУ И НАЈО СЕМЉИ У НОСГОМ САДУ ЈЕ САРПАРЕНА И ПРВА СРПСКА НАРОДНА ШКОЛА 1703. ГОДИНЕ И ПРВА БОЈНИЛА 1746. ГОДИНЕ ОД ТОГ ВРЕМЕНА У СЛАВНОМ И ПОТРИЧЕ ДНАНШЕГ АРХИТЕКТУРА СТАРОГ ЈЕЗ ГРА ГРАДА ДО ПРВОГ СВЕГЛОГ РАТА СУ САРПАРЕНИ ГРАДСКА КУЊА ВЛАДИЧАНСКИ ДВОРИ КАТОЛИЧКА ЦРКВА И ЦЕНТРУ ГРАДА. САДАШЊА ГИМНАЗИЈА ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ, ЈОДНА БАЊА МАТЛИА СРПСКА ИМНОТЕ ДРУГЕ ГРАЂЕВИНЕ

ПОСЛЕДЊИ ГОДИНА 19. И ПОЧЕТОК 20. ВЕКА ГРАДЕ СЕ ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА, МОСТ И ЛАНЦА ПЛИНАРА БЕГЕТИЧНИЦА И ЦЕНТРАЛУ ВОДИ СЕ ТРАМВАЈ

ПОСЛЕ ПРВОГ СВЕГЛОГ РАТА, СРПСКА ВОЈСКА ЈЕ ШТАУ НОВИ САД 8. НОВЕМБРА 1918. ГОДИНЕ А ВЕЉИКА НАРОДНА ШМИШТИНА СРБА БУЊЕВАРА И ОСЛАВНА 25. НОВЕМБРА ДОЧЕЛА ЈЕ ОДЛУКУ О ПРКАСАДНИШТИЈА БАНАТА. БАЧНЕ И БАРАБЕ КРАЈЕВИНИ СРБИЈИ ДАН ПРАЧЕНО ЈЕ УЧИНИЛИ И СМШТИНА СРЕМА РУМИ, У КРАЈЕВИНИ УГОСТАВИЛИ НОВИ САД ПОСТАЈЕ ЦЕНТАР ДНАВСКЕ БАЧИНЕ У ТО ВРЕМЕ ДОБИЈА СВОЈ ПРВИ БУЛЕВАР БАЧИНУ И НОВИМОСТ ГОДИНЕ 1936. ИМАМО ЈЕ ВЕЉ 69.000 СТАНОВНИКА.

ДРУГИ СВЕГЛИ ПРАТ ДОЧЕО ЈЕ СТРАШНУ РАЦИЈУ ХОРТИЈЕВЕ ФАШИСТИЧНЕ ВОЈСКЕ НАДА ЈЕ ВА ТРИ ДАНА НОВИ САД УЗ УМО 1.500 СВОЈИХ ЧИТЕЉА НА ВДИ СРБИ И ЈЕВРЕЈА ЗА ВРЕМЕ ДРУГОГ СВЕГЛОГ РАТА ПО ИЈУЛО ЈЕ НЕКОЈИМОЈ БАДА НОВОСАДНА. НОВОСАДСКИ ПАРТИЗАНСКИ ОДРЕД ОСЛОБОДИО ЈЕ НОВИ САД 23. ОКТОБРА 1944. ГОДИНЕ

ОСЛОБОЂЕН ОД ФАШИСТИЧНЕ ОКУПАЦИЈЕ, НОВИ САД ПРВАНИ ГРАД АУТОНОМНЕ ПОРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ. ДОИЖЕЉАВАО ЈЕ ВЕЉИКИ УСТОНАО ЕКОНОМСКИ, КУЛТУРНИ, НАУЧНИ, ПОЛИТИЧНИ И АЛМИНСТРАТИВНИ ЦЕНТАР ПОКРАЈИНЕ

ТОКОМ НАТО БОМБАРТОВАЊА СРБИЈЕ 1999. ГОДИНЕ, НОВИ САД ЈЕ ОСТАЛО БЕЗ СВОЈИХ МОСТОВА, САОБРАЋАЈА ПРЕНА ЈЕ БИЛА У КОЛПАСУ, А ЈЕДАН ПОД НАВЕЉИХ ПРОБЛЕМА ЈЕ БИЛО ВОДОСНАБЛЕВАЊЕ.

ВРЕМЕНОМИ ВЕЉИКИМИ ПРЕПУЊЕМО НОВОСАДНА, ГРАД ЈЕ ПО НОВО СТАО НА СВОЈЕ НОГЕ, ТАКО ДА СЕ ДНАС МОЖЕ ГОВОРИТИ О ВЕСЕЉИМИ АСТИКТИМА ЖИВОТА У ГРАДУ.

ПОШТИНИ СASTAB ШИРЕГ ПОДРУЧА НОВОГ САДА ОДЛУКУ СЕ СТАРА МАССА ФРИШНЕ ГОРЕ И НА ИМАЈИ ЖЕЗЕКСКИ ИВАРТАНИ СЕДИМЕНТИ ЕОЛОГИ ФЛВЛДНОГ ПОРЕЧА НА ЛЕВОЈ ОБАЛИ ДУНАВА ГЕОМОРФОЛОШКЕ ЦЕЛЕНЕ НА БАЧНОМ ДЕЛУ ПОДРУЧА ОБУВАТАУ БАЧУ ОБАЛУ ТЕРАСУ АЛУВАЛАЛНУ ТЕРАСУ ДУНАВА И ИЈУНДАЈОУ РАВАН ДУНАВА У СРЕМУ ИЗВОБЕЈНЕ ЦЕЛЕНЕ ЧИМЕ ПЛАНИНА ФРШКА ТОНА СРЕМСКА ПЕШТА ЗАРВАНИ ИМУ ДА ИОНА РАВА ДУНАВА АЛУВАЛАЛНА РАВАН ДУНАВА ЗНАТИНО ЈЕ РАЗВЈУЈЕНИ ЈА НА ЛЕВОЈ СТРАНИ КОРИТА ДУНАВА А У ПОЈЕДИНИМ ДЕЛОВИМА ОНА ЗАВУЖИУ ЛЕСУ У ТЕРАСУ И ДО СЕДЕТАЈ КИЛОМЕТРА РАЗВЈУЈЕН ЈЕ ПОСЕБАН РАЈСКО СASTAB ЊЕН ОД УКИХИЗДЖЕНИХ ГРЕДИЦА И ПЛИТНИХ УТОДЕЛИЦА НА ДЕСНОЈ СТРАНИ КОРИТА ДУНАВА АЛУВАЛАЛНА РАВАН СЕ ЈАВЉА САМО МЕСТИМНОЧНО НА ОГРАНИЧЕНОМ ПРОСТОРУ КОРИТА ДУНАВА УЗ СРЕЊО.

Град Нови Сад

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

ПРОФИЛ ЗАЈЕДНИЦЕ

ПРИПРЕМЉЕНО 2009

ПУБЛИКОВАНО 2010

ПРОФИЛ ЗАЈЕДНИЦЕ

САДРЖАЈ

1	Увод	12
2	Основне карактеристике	16
2.1	Географски положај (локација)	16
2.2	Општи подаци	16
2.3	Локална самоуправа (администрација)	19
2.4	Историја, традиција и културно наслеђе	20
3	Природни ресурси	24
3.1	Природно - географске карактеристике	24
3.2	Биогеографске карактеристике	26
4	Људски ресурси	30
4.1	Становништво (број становника и стопа раста)	30
4.2	Становништво према типу насеља	32
4.3	Витални догађаји	32
4.4	Становништво према брачном стању	34
4.5	Старосна структура становништва	34
4.6	Полна структура становништва	37
4.7	Етничка структура становништва	38
4.8	Структура становништва према вероисповести	39
4.9	Структура становништва према матерњем језику	39
4.10	Становништво према активности	40
4.10.1	Структура становништва према активности и полу	40
4.11	Образовна структура становништва	41
4.12	Породице и домаћинства	42
4.12.1	Породице	42
4.12.2	Домаћинства	43
4.13	Миграције становништва	44
4.13.1	Досељеници	44
4.13.2	Дневне миграције	46
5	Стамбени ресурси	50
5.1	Стамбена статистика	50
5.2	Стамбена изградња	52
5.3	Цене на тржишту	53

6	Привреда	56
	Привредна структура	56
6.1	Привредна структура по делатностима	56
6.2	Пољопривреда	63
6.3	Шумарство	71
6.4	Предузећа према броју запослених	72
6.5	Структура извоза	72
6.6	Структура извоза према дестинацији	73
6.7	Структура увоза	73
	Јавне финансије	75
6.8	Приходи градског буџета	75
6.9	Расходи градског буџета	75
	Установе	76
6.10	Јавна комунална предузећа	76
6.11	Јавна предузећа	76
6.12	Финансијске институције	77
6.13	Привредне коморе	77
	Инвестиције	78
6.14	Остварене инвестиције у приватном сектору	78
6.15	Планиране инвестиције у приватном сектору	79
6.16	Структура инвестиција	80
6.17	Расположиве локације за инвестирање	81
6.18	Олакшице за инвеститоре	85
6.18.1	Финансијска помоћ	85
6.18.2	Порески подстицаји	86
6.18.3	Програми за обуку радне снаге	87
6.19	Процес издавања дозвола за грађење	88
7	Радна снага	94
7.1	Број и структура запослених	94
7.2	Запосленост по делатностима	96
7.3	Просечне зараде	97
7.4	Зараде по делатностима	99
7.5	Запошљавање	102
7.6	Незапосленост	102
7.7	Стопа незапослености	104
7.8	Незапосленост према степену образовања	105
7.9	Незапосленост према дужини чекања	106
7.10	Незапосленост према старосној структури	107
8	Јавни ресурси	110
8.1	Саобраћајна инфраструктура	110
8.1.1	Друмски саобраћај	110
8.1.2	Железнички саобраћај и инфраструктура	111
8.1.3	Ваздушни саобраћај	111

8.1.4	Водни саобраћај	112	
8.2	Комунална инфраструктура	112	
8.2.1	Водовод и канализација	112	
8.2.2	Систем даљинског грејања	113	
8.2.3	Електроинфраструктура	114	
8.2.4	Телекомуникациони систем	115	
8.3	Енергетика	116	
8.4	Здравствена и социјална заштита	118	
8.5	Образовни капацитети	120	
9	Ресурси животне средине	128	
9.1	Квалитет ваздуха	128	
9.2	Квалитет земљишта	128	
9.3	Квалитет вода	129	
9.3.1	Вода за пиће	129	
9.3.2	Вода јавних купалишта	129	
9.4	Ниво комуналне буке у Граду Новом Саду	130	
9.5	Управљање чврстим комуналним отпадом	130	
10	Туристичке вредности	134	
10.1	Број посетилаца	136	
10.2	Смештајни капацитети	138	
11	Квалитет живота	142	
11.1	Спортски садржаји	142	
11.2	Цркве и храмови	142	
11.3	Локални центри за окупљање	144	
11.3.1	Библиотеке	144	
11.3.2	Паркови	144	
11.3.3	Културни центри	145	
11.3.4	Позоришта	146	
11.3.5	Музеји	147	
11.3.6	Академије наука и уметности	148	
11.3.7	Архиви	149	
11.4	Активности у култури (културне манифестације, прославе, фестивали, параде, свечаности, концерти)	149	
11.5	Забава и услуге	150	
11.5.1	Ресторани	150	
11.5.2	Биоскопи	151	
11.5.3	Малопродајни центри	151	

Табела 1. Основни подаци о граду и округу (површина и становништво), 2007.	13
Табела 2. Општи подаци о насељима и катастарским општинама, 2007.	16
Табела 3. Подаци о насељима (тип насеља, број становника и површина), 2002.	17
Табела 4. Списак општина, насеља и припадајућих катастарских општина	17
Табела 5. Списак месних заједница	18
Табела 6. Структура одборника у Скупштини Града, 2008.	19
Табела 7. Климатски показатељи	25
Табела 8. Структура земљишних површина, 2007.	27
Табела 9. Упоредни преглед броја становника, подаци из пописа	30
Табела 10. Процењени број становника у периоду 2001 - 2007.	31
Табела 11. Структура становништва према типу насеља, 2002.	32
Табела 12. Витални догађаји, 2002 - 2007.	32
Табела 13. Структура женског становништва старог 15 година и више према броју живорођене деце, 2002.	33
Табела 14. Структура становништва старог 15 и више година према брачном стању и полу, 2002.	34
Табела 15. Структура становништва према старости и полу, 2002.	34
Табела 16. Структура становништва по основним контигентима, 2002, 2007.	36
Табела 17. Старосни индикатори становништва, 2007.	36
Табела 18. Полна структура становништва, 2002.	37
Табела 19. Структура становништва према етничкој или националној припадности, 2002.	38
Табела 20. Структура становништва према вероисповести, 2002.	39
Табела 21. Структура становништва према матерњем језику, 2002.	39
Табела 22. Структура становништва према активности и полу, 2002.	40
Табела 23. Структура становништва старог 15 и више година према школској спреми и писмености, 2002.	41
Табела 24. Структура породица према броју деце, 2002.	42
Табела 25. Структура породица према типу, 2002.	42
Табела 26. Структура домаћинства према броју чланова, 2002.	43
Табела 27. Број досељеника по временским периодима	44
Табела 28. Структура досељеника према подручју са којег су досељени, 1940-2002.	45
Табела 29. Дневне миграције према типу миграната, 2002.	46
Табела 30. Дневне миграције становништва које обавља занимање према типу делатности, 2002.	47
Табела 31. Упоредни преглед броја станова по пописима	50
Табела 32. Број и површина станова, других настањених просторија, колективних станова и настањена лица, 2002.	50
Табела 33. Структура колективних станова, 2002.	51
Табела 34. Структура станова према врсти и опремљености, 2002.	51
Табела 35. Структура станова према години изградње, 2002.	51
Табела 36. Структура настањених станова према броју домаћинства и лица, 2002.	52
Табела 37. Стамбена изградња, 2007.	52
Табела 38. Вредност изведених грађевинских радова, 2007.	53

Табела 39. Цене станова на тржишту, 2008.	53
Табела 40. Цене станова новоградње, 2008.	53
Табела 41. Број предузећа по величини, 2008.	56
Табела 42. Показатељи пословања по величини предузећа, 2008.	56
Табела 43. Предузећа по делатностима и величини, 2008.	57
Табела 44. Показатељи пословања предузећа по делатностима, 2008.	59
Табела 45. Структура предузетничких радњи по делатностима, 2006.	60
Табела 46. Број радњи по секторима делатности, преглед по годинама	61
Табела 47. Структура предузетничких радњи према облицима организовања, стање 12.4.2006.	61
Табела 48. Структура активног становништва које обавља занимање по делатностима, 2002.	62
Табела 49. Структура укупне пољопривредне површине у граду према начину коришћења, 2009.	63
Табела 50. Структура пољопривредне површине према класама, 2009.	64
Табела 51. Структура пољопривредне површине регистрованих пољопривредних газдинстава у граду према начину коришћења, 2009.	65
Табела 52. Структура регистрованих пољопривредних газдинстава према организационом облику, 2009.	65
Табела 53. Структура пољопривредног становништва према поседовању пољопривредног газдинства, полу и активности, 2002.	66
Табела 54. Структура укупне пољопривредне површине у граду према начину коришћења, 2007.	66
Табела 55. Структура пољопривредне површине приватних газдинстава у граду према начину коришћења, 2007.	67
Табела 56. Производња појединих ратарских култура, индустријског, повртног и крмног биља, 2007.	67
Табела 57. Производња воћа и грожђа, 2007.	69
Табела 58. Број стоне, стање 1.12.2007.	70
Табела 59. Просечан број стоне, стање 1.12.2007.	71
Табела 60. Продаја и откуп пољопривредних производа, 2007.	71
Табела 61. Пошумљене површине и посечена дрвна маса, 2007.	71
Табела 62. Величина предузећа према броју запослених, 2008.	72
Табела 63. Структура извоза према врсти роба, 2008.	72
Табела 64. Структура извоза према дестинацији, 2008.	73
Табела 65. Структура увоза према врсти роба, 2008.	73
Табела 66. Структура увоза према дестинацији, 2008.	74
Табела 67. Структура прихода градског буџета, 2007.	75
Табела 68. Структура расхода градског буџета, 2007.	75
Табела 69. Списак јавних комуналних предузећа	76
Табела 70. Списак јавних предузећа	76
Табела 71. Списак пословних банака и осигуравајућих друштава у Новом Саду	77
Табела 72. Остварене инвестиције од 2003. до 2008.	78
Табела 73. Планиране инвестиције у наредне 2 године, 2008.	79
Табела 74. Структура директних страних улагања према земљи порекла	80
Табела 75. Структура остварених инвестиција према карактеру изградње и техничкој структури, 2007.	80
Табела 76. Расположиве локације за инвестициона улагања	82
Табела 77. Процес издавања дозволе за грађење	88
Табела 78. Укупан број запослених и полна структура, 2002 - 2008.	94
Табела 79. Структура запослених, преглед по годинама	95

Табела 80. Структура запослених по секторима делатности, 2008.	96
Табела 81. Структура запослених по секторима делатности	97
Табела 82. Просечне зараде по запосленом, 2008.	97
Табела 83. Упоредни преглед просечних зарада по запосленом, по годинама	98
Табела 84. Просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса, по секторима делатности, 2007.	99
Табела 85. Просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса, по секторима делатности, преглед по годинама	100
Табела 86. Просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса, привреда / ванпривреда, преглед по годинама	101
Табела 87. Слободна радна места, кумулатив јануар - децембар 2008.	102
Табела 88. Структура запошљавања, кумулатив јануар - децембар 2008.	102
Табела 89. Структура незапослених и тражилаца запослења према полу, децембар 2008.	102
Табела 90. Број и полна структура незапослених, преглед по годинама	103
Табела 91. Стопа незапослености, 2004-2008.	104
Табела 92. Незапослени према степену образовања, 2008.	105
Табела 93. Незапослени према дужини чекања, 2008.	106
Табела 94. Незапослени према старосној структури, 2008.	107
Табела 95. Дужина путева, 2007.	110
Табела 96. Промет робе и путника у железничком саобраћају, 2006.	111
Табела 97. Карактеристике градског водоводног система	112
Табела 98. Карактеристике градског канализационог система	113
Табела 99. ПТТ саобраћај, 2007.	115
Табела 100. Искоришћење енергије, стање 31.12.2008.	116
Табела 101. Болнички капацитети, 2008.	119
Табела 102. Улагања у здравство и социјални рад, преглед по годинама	119
Табела 103. Лекари, стоматолози и дипломирани фармацеути у здравственим службама, 2007.	119
Табела 104. Корисници социјалне заштите - малолетна лица, 2007.	120
Табела 105. Корисници социјалне заштите - пунолетна лица, 2007.	120
Табела 106. Капацитети образовних институција, 2008/2009.	122
Табела 107. Улагања у образовање, 2007.	122
Табела 108. Улагања у образовање, преглед по годинама	122
Табела 109. Број и структура образовних установа, 2006/2007.	123
Табела 110. Укупан број ученика, студената и корисника образовних установа, 2006/2007.	123
Табела 111. Просечан број ученика, студената и корисника смештаја у образовним установама, 2006/2007.	124
Табела 112. Укупан број ученика у основним школама, 2007/2008.	124
Табела 113. Број и структура туриста и остварених туристичких ноћења, 2002-2007.	136
Табела 114. Смештајни капацитети, 2008.	138
Табела 115. Хотели, 2008.	138
Табела 116. Број биоскопа, биоскопских седишта, пројекција и посетилаца, 2007.	151

Профил заједнице је документ који садржи мерљиве, јасно и објективно идентификоване чињенице и податке о географским, природним, демографским, социјалним и економским карактеристикама Града Новог Сада.

Основна сврха израде овог документа је упознавање чланова Комисије за израду Стратегије привредног развоја Града Новог Сада, потенцијалних домаћих и страних инвеститора, као и постојећег привредног сектора, са постојећом ситуацијом и стањем унутар заједнице. Подаци које садржи могу послужити и као добра основа за даље кораке унапређења квалитета живота у граду.

Профил заједнице је урађен по методологији USAID-овог Програма за подстицај економског развоја општина (MEGA). Информације су представљене кроз табеле, графиконе и у форми текста.

Приликом његове израде коришћени су подаци:

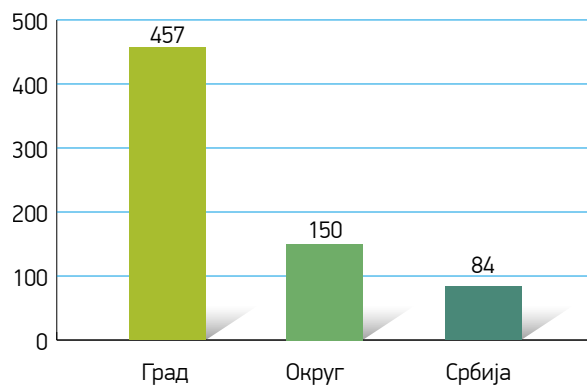
- Републичког завода за статистику; Народне банке Србије;
- Националне службе за запошљавање - Филијала Нови Сад;
- градских управа;
- јавних и јавних комуналних предузећа чији је оснивач Град;
- Скупштине Града Новог Сада;
- Универзитета у Новом Саду;
- Регионалне привредне коморе, Нови Сад;
- Службе за катастар непокретности, Нови Сад;
- Управе за трезор, Нови Сад;
- Агенције за енергетику Града Новог Сада;
- Јавног складишта Слободна царинска зона Нови Сад;
- Јавног предузећа „Железнице Србије“;
- Републичке агенције за телекомуникације;
- Републичког хидрометеоролошког завода Србије;
- као и подаци из базе података Канцеларије за локални економски развој.

Табела 1. Основни подаци о граду и округу (површина и становништво), 2007.

	Површина (км ²)	Удео у укупној површини (%)			Број становника*	Удео у укупном броју становника (%)			Густина насељености (бр. станов./ км ²)
		Града	Округа	Србије		Града	Округа	Србије	
Град	699	100	17,40	0,79	319.259	100	52,92	4,33	457
Округ	4 015	/	100	4,54	603.244	/	100	8,17	150
Србија	88 361	/	/	100	7.381.579	/	/	100	84

*процена РЗС

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Густина насељености (становника / км²)

2

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.1 Географски положај (локација)

Град Нови Сад је смештен у источном делу Европе, у Србији, између 19. и 20. степена источне географске дужине и 45. и 46. степена северне географске ширине. Простире се на подручју Панонске низије, већим делом у јужној Бачкој, на 72 до 80 м надморске висине. Лежи на левој обали Дунава, на 1255. километру његовог тока и на ушћу у Дунав једног од магистралних Канала Дунав - Тиса - Дунав.

Нови Сад има изузетно повољан како природно-географски, тако и економско-географски положај, ако се има у виду амбијент у коме је смештен и чињеница да се налази на раскрсници копнених и водених путева. Налази се на источном туристичком правцу који повезује Северну, Централну и Западну Европу са Јадранским, Егејским и Црним морем. Значај овог правца, а тиме и Новог Сада, повећавају коридор VII (река Дунав) и коридор X (Централна Европа - Црно и Егејско море) који непосредно тангирају овај простор. Град лежи на европском магистралном правцу Е-75 који је жила кича за простор Јужне, Централне и Источне Европе. Сем тога, ова саобраћајна раскрсница се налази на педесетак километара и од међународног пута Е-70, који повезује Западну са Источном Европом.

Неопходно је напоменути да је Нови Сад и велики железнички чвор и луна речног и каналског саобраћаја, што даје комплетну слику о повољности туристичко-географског положаја.

2.2 Општи подаци

Град Нови Сад простире се на површини од 69.914 ха. Састоји се из две градске општине: Градске општине Нови Сад и Градске општине Петроварадин. Општина Нови Сад се простире на 11 катастарских општина, а Општина Петроварадин на 4. Подручја градских општина чине насељена места, односно подручја катастарских општина која улазе у њихов састав.

Табела 2. Општи подаци о насељима и катастарским општинама, 2007.

	Град	Округ
Број насеља	16	77
Просечна величина насеља (км ²)	43,7	52,1
Број градских насеља	4	16
Број осталих насеља	12	61
Број катастарских општина	18	83
Просечна величина катастарске општине (км ²)	38,83	48,37

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Табела 3. Подаци о насељима (тип насеља, број становника и површина), 2002.

Редни број	Насељено место	Тип насеља (градско/ остало)	Број становника	Удео у укупном броју становника у општини (%)
1	Бегеч	о	3.335	1,11
2	Будисава	о	3.825	1,28
3	Буковац	о	3.585	1,20
4	Ветерник	о	18.626	6,22
5	Каћ	о	11.166	3,73
6	Кисач	о	5.471	1,83
7	Ковиљ	о	5.599	1,87
8	Лединци	о	1.641	0,55
9	Нови Сад	г	191.405	63,95
10	Петроварадин	г	13.973	4,67
11	Руменка	о	5.729	1,92
12	Сремска Каменица	г	11.205	3,74
13	Стари Лединци	о	823	0,27
14	Степановићево	о	2.214	0,74
15	Футог	г	18.582	6,21
16	Ченеј	о	2.115	0,71
	Укупно		299.294	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 4. Списак општина, насеља и припадајућих катастарских општина

Општина/Град	Површина (ха)	Насељено место	Површина (ха)	Катастарска општина	Површина (ха)
Нови Сад	60.989	Нови Сад	7.658	Нови Сад 1	1.860
				Нови Сад 2	1.178
				Нови Сад 3	3.093
				Нови Сад 4	1.527
		Футог	8.326	Футог	8.326
		Ветерник	1.941	Ветерник	1.941
		Бегеч	4.343	Бегеч	4.343
		Кисач	2.967	Кисач	2.967
		Руменка	2.824	Руменка	2.824
		Степановићево	4.711	Степановићево	4.711
		Каћ	7.487	Каћ	7.487
		Ченеј	8.611	Ченеј	8.611
Петроварадин	8.925	Петроварадин	2.591	Петроварадин	2.591
		Сремска Каменица	3.049	Сремска Каменица	3.049
		Буковац	1.391	Буковац	1.391
		Лединци	1.894	Лединци	1.894
		Град Нови Сад	69.914	/	69.914

Извор: Служба за катастар непокретности Нови Сад

Табела 5. Списак месних заједница

Редни број	Месна заједница	Насеље којем припада МЗ	Број становника	Удео у укупном броју становника у општини (%)
1	МЗ Житни трг	Нови Сад	11.599	3,18
2	МЗ Стари град	Нови Сад	4.156	1,14
3	МЗ Војвођанска бригада	Нови Сад	7.448	2,04
4	МЗ Соња Маринковић	Нови Сад	6.162	1,69
5	МЗ Лиман	Нови Сад	4.509	1,24
6	МЗ Бошко Буха	Нови Сад	7.269	1,99
7	МЗ Лиман III	Нови Сад	12.115	3,32
8	МЗ Острво	Нови Сад	5.259	1,44
9	МЗ Иво Андрић	Нови Сад	4.135	1,14
10	МЗ Вера Павловић	Нови Сад	9.176	2,52
11	МЗ 7. јули	Нови Сад	11.973	3,28
12	МЗ Јужни Телеп	Нови Сад	6.603	1,81
13	МЗ Братство-Телеп	Нови Сад	6.024	1,65
14	МЗ Никола Тесла-Телеп	Нови Сад	5.660	1,55
15	МЗ Гаврило Принцип	Нови Сад	14.668	4,02
16	МЗ Бистрица	Нови Сад	22.154	6,08
17	МЗ Адице	Нови Сад	7.437	2,04
18	МЗ Југовићево	Нови Сад	10.081	2,76
19	МЗ Раднички	Нови Сад	8.671	2,38
20	МЗ Детелинара	Нови Сад	12.972	3,56
21	МЗ Народни хероји	Нови Сад	14.194	3,89
22	МЗ Омладински покрет	Нови Сад	10.791	2,96
23	МЗ Сава Ковачевић	Нови Сад	5.639	1,55
24	МЗ Дунав	Нови Сад	5.514	1,51
25	МЗ Подбара	Нови Сад	7.415	2,03
26	МЗ Слана бара	Нови Сад	7.582	2,08
27	МЗ Клиса	Нови Сад	8.565	2,35
28	МЗ Видовданско насеље	Нови Сад	4.967	1,36
29	МЗ Салајка	Нови Сад	5.949	1,63
30	МЗ Шангај	Нови Сад	1.800	0,49
31	МЗ Петроварадин	Петроварадин	16.512	4,53
32	МЗ Сремска Каменица	Сремска Каменица	12.430	3,41
33	МЗ Буковац	Буковац	4.039	1,11
34	МЗ Лединци	Лединци	1.869	0,51
35	МЗ Стари Лединци	Стари Лединци	915	0,25
36	МЗ Каћ	Каћ	12.408	3,40
37	МЗ Будисава	Будисава	4.016	1,10
38	МЗ Ковиљ	Ковиљ	5.623	1,54
39	МЗ Руменка	Руменка	6.431	1,76
40	МЗ Кисач	Кисач	5.558	1,53
41	МЗ Степановићево	Степановићево	2.223	0,61
42	МЗ Ветерник	Ветерник	16.267	4,46
43	МЗ Футог	Футог	20.310	5,57
44	МЗ Бегеч	Бегеч	3.491	0,96
45	МЗ Ченеј	Ченеј	1.861	0,51
46	МЗ Пејићеви салаши - Немановци	Ченеј	259	0,07

Извор: ЈКП „Информатика“, 2009.

2.3 Локална самоуправа (администрација)

Град Нови Сад је територијална јединица у којој грађани остварују локалну самоуправу у складу са Уставом, законом и Статутом Града. Град има својство правног лица. Органи Града су: Скупштина, Градоначелник Града Новог Сада, Градско веће Града Новог Сада и градске управе. Градоначелник и Градско веће су извршни органи Града.

Скупштина Града има 78 одборника који се бирају на четири године, по поступку и на начин утврђен законом.

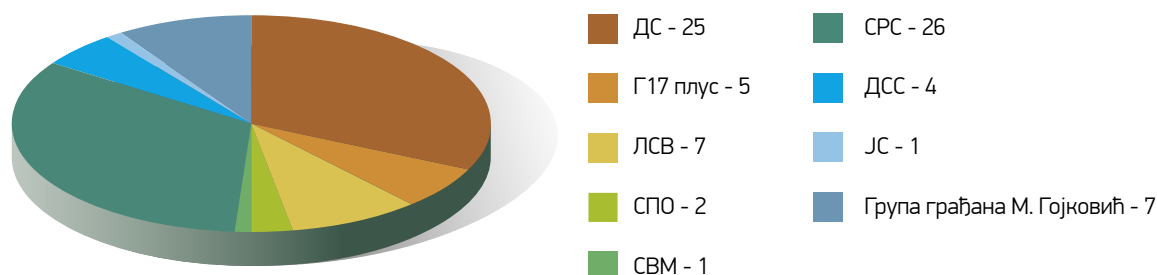
Табела 6. Структура одборника у Скупштини Града, 2008.

	Број одборника у скупштини града	Удео у укупном броју одборника у скупштини града (%)
СРС	26	33,33
ДС	25	32,05
ЛСВ	7	8,98
Група грађана Маја Гојковић	7	8,98
Г17 плус	5	6,41
ДСС	4	5,13
СПО	2	2,56
СВМ	1	1,28
ЈС	1	1,28
Укупно	78	100

Извор: Служба Скупштине Града

Странке које врше власт у Граду након локалних парламентарних избора одржаних 2008. године, су: Демократска странка, Г17 плус, Лига социјалдемократа Војводине, Српски покрет обнове и Савез војвођанских Мађара.

Структура одборника у Скупштини Града, 2008.

2.4 Историја, традиција и културно наслеђе

Историчари убрајају Нови Сад у млађе градове, јер је утемељен пре 300 година, тачније 1694. године, мада прва археолошка налазишта откривају трагове насеобина још 3000. године пре наше ере. Први житељи били су дванаесторица војника са службом у Петроварадинској тврђави, и 20 пекара, месара и других занатлија, који су служили за потребе тадашњег гарнизона. Поменуто године (1694) изграђен је мостобран насупрот Петроварадинској тврђави, а око њега, уз Дунав, подигнуто је и насеље које у то време називају Petrovaradiniense или Rascianica civitas trans Danubium situata, предграђе Петроварадина или Рашка варош прекодунавска. Први становници били су Срби, Немци, Јевреји, Грци, Мађари, Цинцари и други.

Мало насеље око Петроварадинског шанца, отето од бара и ритова с почетка настајања, већ 1720. године је уз земунице имало и прву кућу на спрат. У Шанцу се 1731. године отвара школа, а према мапи из 1745, насеље већ има контуре данашњег града.

Коморско граничарска управа гушила је настојања житеља да се њихова варош развије и то је био основни разлог због кога се зачела идеја о елибертацији. Уплативши 80.000 рајнских форинти у сребру, преци Новосађана, ваљани трговци и занатлије, купили су самосталност и слободу и широм отворили врата свом и напретку својих потомака. Првог фебруара 1748. године, царица Марија Терезија је донела одлуку да град постане слободна краљевска варош и, дала јој име: латински – Неопланта, мађарски – Уј-vudegh, немачки Neu-Satz, а српски Нови Сад.

Од 1748. године до краја 18. века, повећава се број становника, умножавају се имања, деца се школују. Седамдесетих, град има своју свилару, пивару, млин за прераду дувана у бурмут. Тргује се са многим земљама Европе и Азије, а крајем столећа постаје најјачи економски центар на југу Угарске.

Живот на раскршћу и жеља да се живи у сагласности с духом овог града, имали су своју цену у бурним временима. Нови Сад је 1849. године доживео прво велико разарање бомбардовањем. Од 2.812 зграда, остало је само 808.

Средином 19. века, под аустроугарском влашћу, на граници према турској царевини, Нови Сад је израстао у значајно привредно седиште, културни, национални и политички центар свих Срба, па су га поете прозвале Српском Атином. У нашем граду је у то време излазило 56 листова и часописа на српском језику, 1864. године у њега је пресељена Матица српска, најстарија научно-културна институција код Срба, а 1861. године је основано Српско народно позориште, најстарији професионални театар у нашој земљи. У Новом Саду је саграђена и прва Српска народна школа 1703. године, а прва болница 1746. године. Од тог времена углавном и потиче данашња архитектура старог језгра града. До Првог светског рата су саграђени Градска кућа, Владичански двор и католичка црква у центру града, садашња Гимназија Јован Јовановић Змај, Јодна бања, Матица српска и многе друге грађевине.

Последњих година 19. и почетком 20. века граде се железничка станица, мост, кланица, плинара, електрична централа и уводи се трамвај.

После Првог светског рата, српска војска је ушла у Нови Сад 8. новембра 1918. године, а велика Народна скупштина Срба, Буњеваца и осталих Словена, 25. новембра донела је одлуку о присаједињењу Баната, Бачке и Барање Краљевини Србији. Дан раније то је учинила и Скупштина Срема у Руми. У Краљевини Југославији, Нови Сад постаје центар Дунавске бановине. У то време добија свој први булевар, Бановину и нови мост. Године 1936. имао је већ 69.000 становника.

Други светски рат донео је страшну рацију Хортијеве фашистичке војске, када је за три дана, Нови Сад изгубио 1.500 својих житеља, највише Срба и Јевреја. За време Другог светског рата погинуло је неколико хиљада Новосађана. Новосадски партизански одред ослободио је Нови Сад 23. октобра 1944. године.

Ослобођен од фашистичке окупације, Нови Сад, главни град Аутономне Покрајине Војводине, доживљавао је велики успон као економски, културни, научни, политички и административни центар Покрајине.

Тоном НАТО бомбардовања Србије 1999. године, Нови Сад је остао без својих мостова, саобраћајна мрежа је била у колапсу, а један од највећих проблема је било водоснабдевање.

Временом и великим прегнућем Новосађана, град је поново стао на своје ноге, тако да се данас може говорити о веселијим аспектима живота у граду.

3

ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

3.1 Природно - географске карактеристике

Рељеф

Геолошки састав ширег подручја Новог Сада одликује стара маса Фрушке горе и најмлађи језерски и квартарни седименти еолског и флувијалног порекла на левој обали Дунава. Геоморфолошке целине на бачком делу подручја обухватају: бачку лесну терасу, алувијалну терасу Дунава и инундациону раван Дунава. У Срему издвојене целине чине: планина Фрушка гора, сремска лесна зараван и инундациона раван Дунава. Алувијална раван Дунава знатно је развијенија на левој страни корита Дунава, а у појединим деловима, она залази у лесну терасу и до десетак километара. Развијен је посебан рељеф састављен од усних и издужених гредица и плитких утоглица. На десној страни корита Дунава, алувијална раван се јавља само местимично на ограниченем простору. Корито Дунава усечено је у инундациону раван. Међу најинтензивнијим геоморфолошким процесима је еродирање инундационе равни, лесне заравни и планинске суподине, потенцирање клизишних процеса на лесној заравни, преношење и таложење еродираниог материјала, градња острва и спрудова. Просечна ширина главног корита Дунава на сектору новосадског подручја је око 600 м.

Најинтересантнија и најизразитија рељефна целина у непосредној околини Новог Сада је простор Фрушке горе. Пружа се генералним правцем запад-исток у дужини од око 80 км. Површина ове простране планинске масе износи око 500 км². Генерално посматрано, Фрушку гору чине јединствени централни планински масив и лесна зараван која га, са мањим, прекидима опасује. У геолошкој грађи централне планинске масе учествују палеозојско - мезозојске формације, као што су: кристаласти шкриљци, филити, серпентинити, гранити, базалти, кречњаци и др. Поменуте геолошке формације делимично су покривене млађим творевинама, пре свега језерско-маринским седиментима и лесом.

Клима

Нови Сад има умерено континенталну климу, каква је уосталом на простору целе Панонске низије. То подразумева нишовита пролећа, топла и сува лета, сувље јесени од пролећа и хладне зиме са мало снега. Основне карактеристике су велике температурне разлике током године (хладне зиме и топла лета) и нагли прелази између хладније и топлије половине године. Према дугогодишњим мерењима у Метеоролошкој станици на Римским шанчевима, средња годишња температура је 11°C. Најхладнији месец је јануар (просечна температура је -1° C), а најтоплији јул (просечна температура је 21° C). Ради се о веома сунчаном крају, где сунце ову пространу равницу загрева у просеку око 2.040 сати годишње. Топла и сува лета, са највећим бројем сунчаних сати у току године, понекад се тешко подносе. Просечна годишња количина падавина износи 576 мм, а честе су и суше. У просеку, највише падавина има у јуну и децембру, а најмање у октобру и марту.

Најчешћи ветар је кошава која дува из правца југоистока. Кошава је доста равномерно распоређена током зиме, пролећа и јесени, док лети дува ређе. Најчешћа је у октобру. Затим следе: северозападни ветар који дува у летњим месецима, и западни који је најчешћи у фебруару. Кошава доноси суве ваздушне масе, а западни ветрови падавине.

Табела 7. Климатски показатељи	
	Град
Температура	
Просечна температура ваздуха – јануар (°C)	2,5
Просечна температура ваздуха – јул (°C)	27,2
Просечна температура ваздуха – годишња (°C)	16,3
Средњи број мразних дана – годишње	83,8
Средњи број тропских дана – годишње	24,1
Влажност ваздуха	
Просечна влажност ваздуха – годишња (%)	74,8
Трајање сијања сунца	
Просечан број ведрих дана – годишње	68,2
Просечан број облачних дана – годишње	110,0
Падавине	
Просечна количина падавина – годишње (мм)	576,8
Појаве	
Просечан број дана са снегом – годишње	24,5
Просечан број дана са снежним покривачем – годишње	37,7
Просечан број дана са маглом – годишње	29,8
Просечан број дана са градом – годишње	1,4

Извор: Републички хидрометеоролошки завод Србије

Хидрографија

Површинске воде обухватају: Дунав, фрушкогорске потоке, мања језера, баре и мочваре, Канал Савино село - Нови Сад из хидросистема ДТД, и мање мелиорационе канале.

Рена Дунав је једно од најбитнијих природних обележја града. Нови Сад се налази на 1.255. километру његовог тока и на ушћу у Дунав једног од магистралних Канала Дунав-Тиса-Дунав. Друга по величини река у Европи, која својим током дугим преко 2.860 км пролази кроз десет европских држава, представља најважнију речну саобраћајницу, али и културну и историјску везу са осталим европским земљама. Дунав чини највећи део водене површине хидрографске мреже, а уједно и њен најпогоднији део, с обзиром на експлоатацију. Експлоатише се за пловидбу, водоснабдевање, наводњавање, спорт, рекреацију и туризам. На просторима дуж Дунава налазе се изворишта, викенд-насеља, пристаништа, пристани, сидришта, бродоградилнице, плаже, индустријски објекти и зоне становања. Са аспекта диверзитета живог света, Дунав представља неисцрпну ризницу. Овај биотоп посебног значаја, окружен је спектром различитих типова екосистема, у чијем формирању и сам учествује.

Ковиљско-петроварадински рит је ритски комплекс на инундационом подручју средњег дела тока Дунава, у којем доминирају шуме меких лишћара. Део Ковиљско-петроварадинског рита, 1998. године заштићен је као специјални резерват природе, а 1989. године ово подручје је проглашено за међународно значајно станиште птица. На овом простору очувана су карактеристична својства ритова са острвима, адама, меандрима, рукавцима, барама, мочварама и ритским шумама, ливадама, трстицима и шеварима, са специфичном флором и фауном.

Бегечка јама, језеро са сталним присуством воде, изузетно је значајно мрестилиште већег броја дунавских риба и репродуктивни центар водоземаца ширег подручја. На подручју Бегечке јаме, са Дунавом и адама, може се наћи око 150 врста птица, од којих је до 70 гнездарица. На релативно малом простору присутни су елементи језерског, барског и мочварног екосистема, а опасује их шумска вегетација са доминацијом сабене (плантажне) шуме. Парк природе „Бегечка јама” је стављен под заштиту као значајно природно добро.

Канал Савино село - Нови Сад из хидросистема ДТД, повезује седам насељених места, од којих највећи значај има Нови Сад као индустријски и пољопривредни центар Војводине. На четвртог километру налази се спољна преводница Нови Сад, која је и једина на Каналу. Превобоње бродова траје од 30 до 40 минута, зависно од водостаја Дунава. Низводно од преводнице Нови Сад изграђена је окретница за бродове која се у зимском периоду користи и као зимовник.

Фрушкогорски потоци се спуштају низ северну и јужну планинску падину и има их више од 50. Махом су периодичног, а делом и сталног карактера. Бујични потоци су бројнији на северној падини, где услед великог пада носе значајну количину материјала који таложе испред ушћа у Дунав стварајући плавине.

3.2 Биогеографске карактеристике

Рељеф са педолошким супстратом, заједно са хидролошком мрежом и климатским приликама, условили су значајну биолошку разноврсност. На територији Града Новог Сада заступљени су различити екосистеми.

Равничарски део одликују обрадиве површине на којима се гаје разноврсне пољопривредне културе, док плавна подручја Дунава одликују мозаично распоређени водени, мочварни, ритски екосистеми са низијским, повремено плављеним ливадама и шумама. Разноврсност екосистема прати и разноврсност биљног и животињског света, са значајним бројем угрожених ретких, реликтних и ендемичних врста. Тако је у Дунаву и његовим плавним подручјима забележено присуство 46 врста риба, од којих су 38 домаће. Ковиљско - петроварадински рит одликује присуство 172 врсте птица, од којих је 118 врста гнездарица.

Захваљујући чињеници да је Фрушка гора у терцијару била острво, прво у Медитеранском, а затим у Панонском мору, одликује је јединствена флора, са преко 1.500 врста. Чак 90% површине Фрушке горе покривено је шумама, од чега шуме липе чине 30%. Присуство 30 врста орхидеја такође доприноси атрактивности овог простора. На обронцима и нижим деловима Фрушке горе, поред шума простиру се пашњаци, виногради и воћњаци. Винова лоза се на обронцима планине гаји преко 2.500 година, још од времена великог Римског царства. На подручју Фрушке горе регистровано је преко 200 врста птица, а 11 врста птица грабљивица на овом подручју се гнезди.

Природне вредности планине употпуњује и ловна дивљач. Неке врсте, као што су јелен, јелен лопатар и муфлон, ограничене су само на ловишта и ловне резервате, док се зечеви и срне срећу на целом подручју.

Урбано зеленило Новог Сада, његови паркови, травњаци, дрвореди и цветне алеје, доприносе лепшем визуелном доживљају града, али имају и свој здравствени значај. О богатству, пре свега флоре и фауне, Дунавског, Футошког и Каменичког парка сведочи чињеница да су они заштићени и као споменици културе. У граду има више паркова од којих је најпривлачнији Дунавски парк.

Поједина стабла дрвећа, као изузетни представници својих врста, необичног и атрактивног изгледа, стављена су под заштиту државе: *Копривић* у центру Новог Сада (1. категорија), *Амерички платан* на Сајлову (3. категорија), *Амерички платан* у Футогу (3. категорија), *Платан* у дворишту Основне школе „Милош Црњански” (3. категорија), *Дуд* на Ченејском салашу (3. категорија), *Јаворолисни платан* у Новом Саду (3. категорија). Заштићена стабла или „споменици природе” свој статус добијају на основу изузетности у дендролошком и естетском погледу, као представници ретких врста на овом подручју или као ретки представници врста типичних за ово подручје.

Табела 8. Структура земљишних површина, 2007.

	Град (км ²)	Удео у укупној површини града (%)	Удео града у површини истог типа у округу (%)	Округ (км ²)	Удео округа у површини истог типа у Србији (%)	Србија (км ²)
Пољопривредна површина	500	71,53	15,68	3.188	5,53	57.611
Обрадиве површине*	475	67,95	15,44	3.076	7,28	42.278
Обрасла шумска површина*	142	20,31	45,51	312	1,57	19.845
Укупна површина	699	100	17,41	4.015	4,54	88.361

* податак из 2006. године

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2007 - 2008.”

An aerial photograph of a public square paved with light-colored square tiles. Long, dark shadows of people and a bicycle are cast across the tiles from the upper left towards the lower right, indicating a low sun position. In the center, a person wearing a red hat and a dark coat is seated on a dark wooden bench. Other people are scattered throughout the square, some walking and some standing. A blue rectangular graphic element is positioned in the lower-left quadrant, containing a white square with the number '4' and a white bar with the text 'ЉУДСКИ РЕСУРСИ' in blue capital letters.

4

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

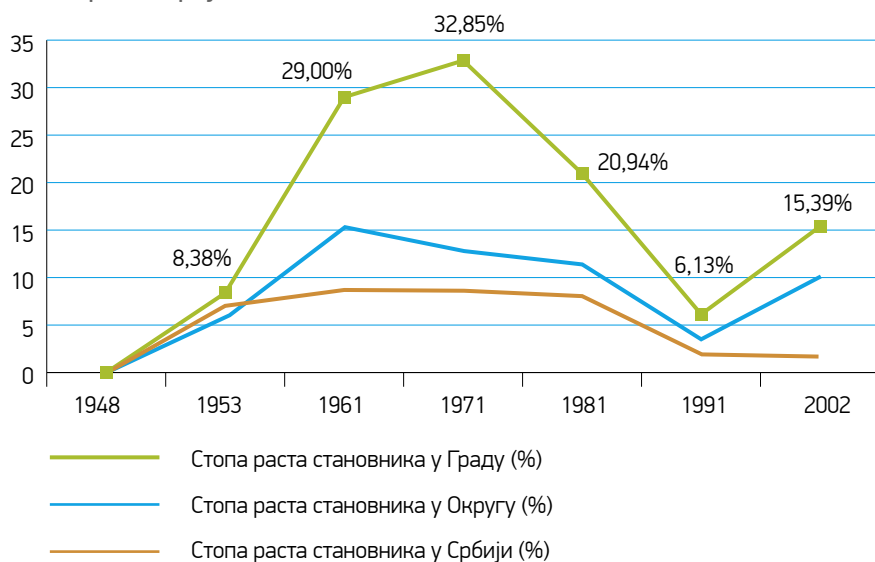
4.1 Становништво (број становника и стопа раста)

Табела 9. Упоредни преглед броја становника, подаци из пописа

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002
Број становника у граду	111.358	120.686	155.685	206.821	250.138	265.464	306.306
Промена броја становника у граду	/	9.328	34.999	51.136	43.317	15.326	40.842
Стопа раста броја становника у граду (%)	/	8,38	29,00	32,85	20,94	6,13	15,39
Стопе раста броја становника у округу (%)	/	5,17	14,73	12,29	10,68	2,79	9,97
Стопа раста броја становника у Србији (%)	/	6,34	8,37	7,86	7,31	1,21	0,90

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Стопе раста броја становника

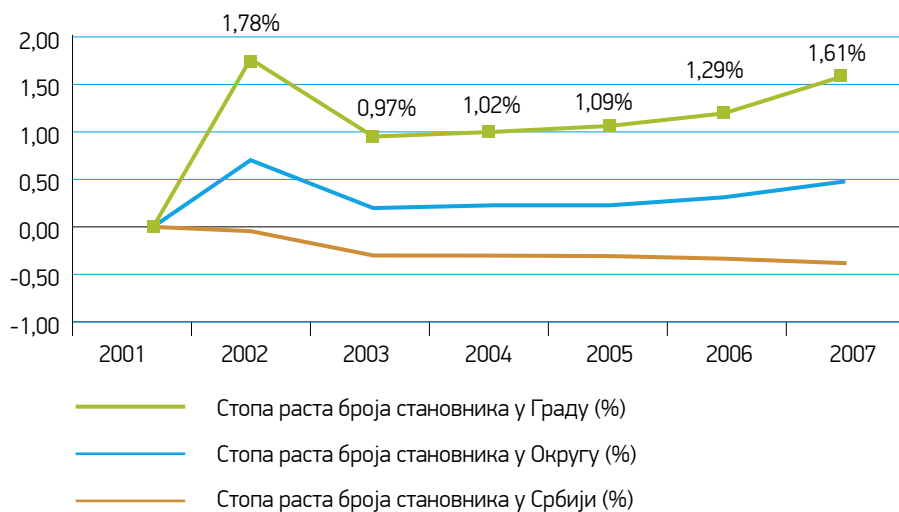

Табела 10. Процењени број становника у периоду 2001 - 2007.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Број становника у граду	295.557	300.831	303.745	306.853	310.185	314.192	319.259
Укупна промена броја становника у граду	/	5.274	2.914	3.108	3.332	4.007	5.067
Стопа раста броја становника у граду (%)	/	1,78	0,97	1,02	1,09	1,29	1,61
Стопе раста броја становника у округу (%)	/	0,81	0,18	0,20	0,22	0,31	0,51
Стопа раста броја становника у Србији (%)	/	-0,05	-0,26	-0,23	-0,30	-0,39	-0,40

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Стопе раста процењеног броја становника

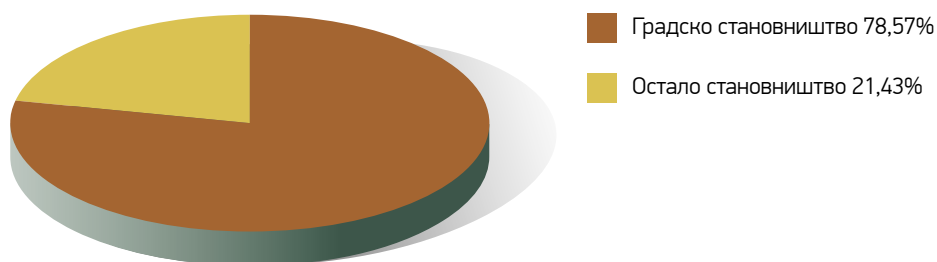
4.2 Становништво према типу насеља

Табела 11. Структура становништва према типу насеља, 2002.

	Град		Округ		Србија	
	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)	Број	Учешће (%)
Градско становништво	235.165	78,57	399.854	67,35	4.225.896	56,36
Остало становништво	64.129	21,43	193.812	32,65	3.272.105	43,64
Укупно становништво	299.294	100	593.666	100	7.498.001	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Структура становништва према типу насеља, 2002.

4.3 Витални догађаји

Табела 12. Витални догађаји, 2002 - 2007.

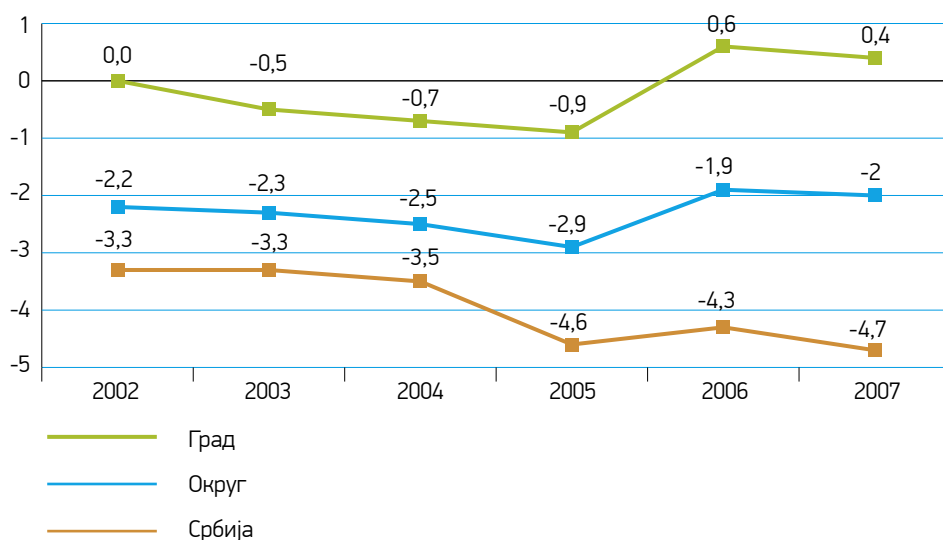
	2002			2003		
	Град	Округ	Србија	Град	Округ	Србија
Живорођени	3.411	6.453	78.101	3.446	6.550	79.025
Живорођени на 1000 становника	11,3	10,8	10,4	11,1	10,8	10,5
Умрли	3.406	7.726	102.785	3.581	7.931	103.946
Умрли на 1000 становника	11,3	13,0	13,7	11,6	13,1	13,8
Природни прираштај	5	-1.273	-24.684	-135	-1.381	-24.921
Природни прираштај на 1000 становника	0,0	-2,2	-3,3	-0,5	-2,3	-3,3
	2004			2005		
	Град	Округ	Србија	Град	Округ	Србија
Живорођени	3.493	6.602	78.186	3.444	6.330	72.180
Живорођени на 1000 становника	11,4	11,1	10,5	11,1	10,6	9,7
Умрли	3.718	8.107	104.320	3.738	8.059	106.771
Умрли на 1000 становника	12,1	13,6	14,0	12,1	13,5	14,3
Природни прираштај	-225	-1.505	-26.134	-294	-1.729	-34.591
Природни прираштај на 1000 становника	-0,7	-2,5	-3,5	-0,9	-2,9	-4,6

Табела 12. Витални догађаји, 2002 - 2007.

	2006			2007		
	Град	Округ	Србија	Град	Округ	Србија
Живорођени	3.836	6.649	70.997	3.837	6.512	68.102
Живорођени на 1000 становника	12,2	11,1	9,6	12,0	10,8	9,2
Умрли	3.637	7.808	102.884	3.699	7.704	102.805
Умрли на 1000 становника	11,6	13	13,9	11,6	12,8	13,9
Природни прираштај	199	-1.159	-31.887	138	-1.192	-34.703
Природни прираштај на 1000 становника	0,6	-1,9	-4,3	0,4	-2,0	-4,7

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.”

Природни прираштај на 1000 становника, 2002 - 2007.

Табела 13. Структура женског становништва старог 15 година и више, према броју живорођене деце, 2002.

		Град	Удео у укупном броју жена старих 15 и више год. у граду (%)
Није рађала		40.541	30,11
Родила	1 дете	29.623	22,00
	2	52.232	38,79
	3	8.828	6,56
	4	1.956	1,45
	5 и више деце	1.436	1,07
	Непознато	23	0,02
Укупно		134.639	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.”

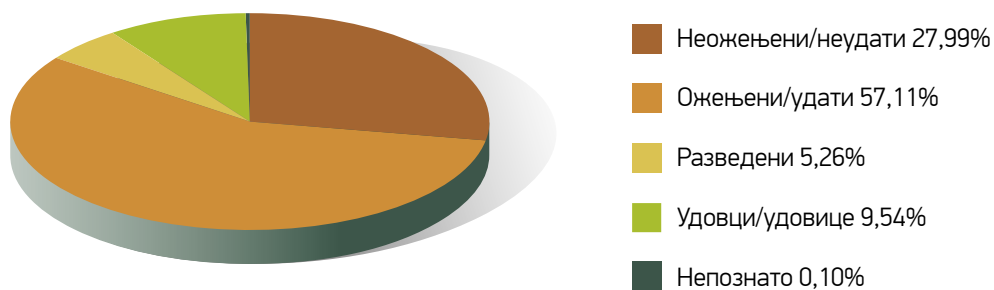
4.4 Становништво према брачном стању

Табела 14. Структура становништва старог 15 и више година према брачном стању и полу, 2002.

	Град	Удео у укупном броју становника у граду (%)
Неожењени/неудати	70.765	27,99
Ожењени/удати	144.372	57,11
Разведени	13.289	5,26
Удовци/удовице	24.105	9,54
Непознато	252	0,10
Укупно	252.783	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2007.“

Структура становништва старог 15 и више година према брачном стању. 2002.

4.5 Старосна структура становништва

Табела 15. Структура становништва према старости и полу, 2002.

		Град	Удео у укупном броју становника у граду (%)
0-4	Укупно	14.160	4,73
	Мушко	7.312	2,44
	Женско	6.848	2,29
5-9	Укупно	15.524	5,19
	Мушко	8.046	2,69
	Женско	7.478	2,50
10-14	Укупно	16.827	5,62
	Мушко	8.531	2,85
	Женско	8.296	2,77
15-19	Укупно	20.164	6,74
	Мушко	10.150	3,39
	Женско	10.014	3,35
20-24	Укупно	22.426	7,49
	Мушко	11.135	3,72
	Женско	11.291	3,77

Табела 15. Структура становништва према старости и полу, 2002.

25-29	Укупно	22.424	7,49
	Мушко	10.822	3,62
	Женско	11.602	3,88
30-34	Укупно	21.096	7,05
	Мушко	10.214	3,41
	Женско	10.882	3,64
35-39	Укупно	20.946	7,00
	Мушко	10.155	3,39
	Женско	10.791	3,61
40-44	Укупно	21.479	7,18
	Мушко	10.128	3,38
	Женско	11.351	3,79
45-49	Укупно	25.497	8,52
	Мушко	11.888	3,97
	Женско	13.609	4,55
50-54	Укупно	23.839	7,97
	Мушко	11.186	3,74
	Женско	12.653	4,23
55-59	Укупно	15.642	5,23
	Мушко	7.203	2,41
	Женско	8.439	2,82
60-64	Укупно	17.390	5,81
	Мушко	7.960	2,66
	Женско	9.430	3,15
65-69	Укупно	16.083	5,37
	Мушко	7.325	2,45
	Женско	8.758	2,93
70-74	Укупно	11.910	3,98
	Мушко	4.982	1,66
	Женско	6.928	2,31
75-79	Укупно	7.916	2,64
	Мушко	2.847	0,95
	Женско	5.069	1,69
80 и више	Укупно	5.059	1,69
	Мушко	1.713	0,57
	Женско	3.346	1,12
Непознато	Укупно	912	0,30
	Мушко	436	0,15
	Женско	476	0,16
Укупно становништво	Укупно	299.294	100
	Мушко	142.033	47,46
	Женско	157.261	52,54

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2007.“

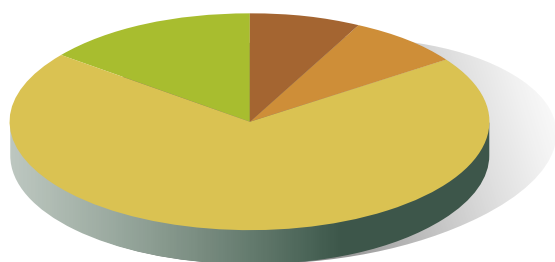
Табела 16. Структура становништва по основним контингентима, 2002, 2007.

	Град, 2002		Град, 2007	
	Број становника	Удео у укупном становништву (%)	Број становника*	Удео у укупном становништву (%)
Предшколски узраст 0-6	20.300	6,78	24.434	7,65
Школски узраст 7-14	26.211	8,76	25.203	7,89
Радни контингент 15-64	210.903	70,47	224.134	70,21
Становништво од 65 година и више	41.880	13,99	45.488	14,25
Пунолетни 18 и више	241.206	80,59	259.361	81,24
Фертилни 15-49	79.540	26,58	82.895	25,96
Укупно	299.294	100	319.259	100

* процена РЗС

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.”

Структура становништва по основним контингентима, 2007.

- Предшколски узраст 0-6 (7,65%)
- Школски узраст 7-14 (7,89%)
- Радни контингент 15-64 (70,21%)
- Становништво од 65 година и више (14,25%)

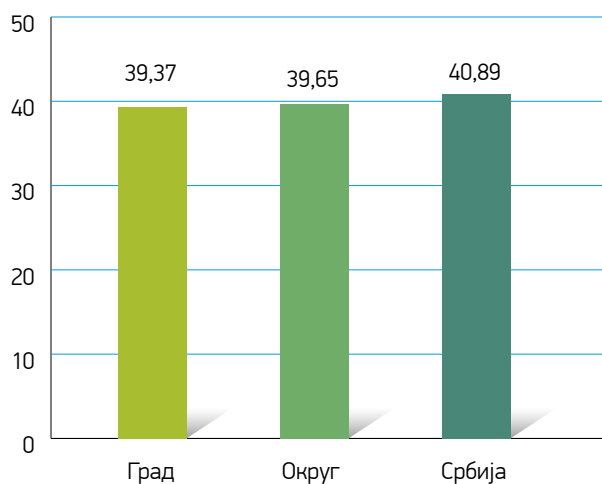
Табела 17. Старосни индикатори становништва, 2007.

	2007		
	Град	Округ	Србија
Просечна старост (године)	39,37	39,65	40,89
Очекивано трајање живота - мушкарци (године)	70,49	69,46	70,42
Очекивано трајање живота - жене (године)	76,23	75,65	75,82
Индекс старења*	89,82	90,43	103,17

* Индекс старења - представља однос старог (60 и више година) према младом (0-19) становништву

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.”

Просечна старост (године), 2007.

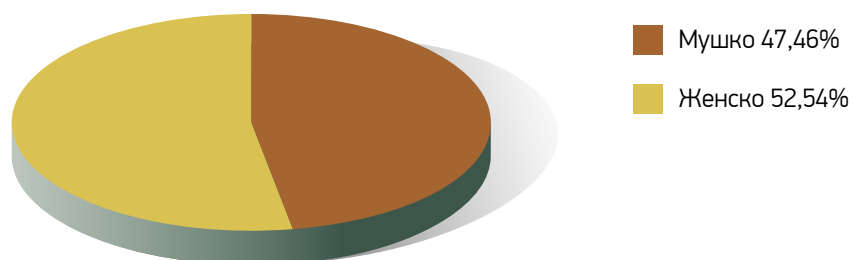
4.6 Полна структура становништва

Табела 18. Полна структура становништва, 2002.

	Број становника у граду	Структура становништва у граду (%)	Структура становништва у округу (%)	Структура становништва у Србији (%)
Мушко	142.033	47,46	48,13	48,63
Женско	157.261	52,54	51,87	51,37
Укупно	299.294	100	100	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2007.“

Полна структура становништва, 2002.

4.7 Етничка структура становништва

Табела 19. Структура становништва према етничкој или националној припадности, 2002.

	Град		Округ	
	Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
Срби	225.995	75,51	409.988	69,06
Црногорци	5.040	1,68	17.340	2,92
Југословени	9.514	3,18	15.959	2,69
Албанци	299	0,10	614	0,10
Бошњаци	59	0,02	123	0,02
Бугари	141	0,05	214	0,04
Буњевци	229	0,08	315	0,05
Власи	13	0,00	15	0,00
Горанци	358	0,12	366	0,06
Мађари	15.687	5,24	55.128	9,29
Македонци	1.144	0,38	1.637	0,28
Муслимани	1.015	0,34	1.646	0,28
Немци	410	0,14	968	0,16
Роми	1.740	0,58	6.053	1,02
Румуни	860	0,29	1.522	0,25
Руси	272	0,09	408	0,07
Русини	2.032	0,68	7.443	1,25
Словаци	7.230	2,42	27.640	4,66
Словенци	443	0,15	725	0,12
Украјинци	482	0,16	1.715	0,29
Хрвати	6.263	2,09	12.040	2,03
Чеси	175	0,06	240	0,04
Остали	1.133	0,38	1.541	0,26
Неопредељени	10.903	3,64	17.470	2,94
Регионална припадност	3.568	1,19	4.676	0,79
Непознато	4.289	1,43	7.880	1,33
Укупно	299.294	100	593.666	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

4.8 Структура становништва према вероисповести

Табела 20. Структура становништва према вероисповести, 2002.

	Град		Округ	
	Број	(%)	Број	(%)
Православна	232.995	77,85	431.774	72,73
Католичка	24.843	8,30	79.500	13,39
Протестантска	9.428	3,15	28.189	4,75
Исламска	2.542	0,85	4.074	0,69
Јудаистичка	129	0,05	135	0,02
Прооријенталних култова	35	0,01	89	0,01
Припада вероисповести која није наведена	750	0,25	1.010	0,17
Верник је, али не припада ниједној вероисповести	368	0,12	390	0,07
Није верник	4.467	1,49	5.371	0,91
Неизјашњен	16.579	5,54	28.860	4,86
Непознато	7.158	2,39	14.274	2,40
Укупно	299.294	100	593.666	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

4.9 Структура становништва према матерњем језику

Табела 21. Структура становништва према матерњем језику, 2002.

	Град		Округ	
	Број	(%)	Број	(%)
Српски	264.814	88,48	486.643	81,97
Албански	936	0,31	1.223	0,21
Босански	25	0,01	48	0,01
Бугарски	54	0,02	83	0,01
Влашки	9	0,00	10	0,00
Мађарски	14.839	4,96	52.286	8,81
Македонски	613	0,21	868	0,15
Ромски	978	0,33	4.177	0,70
Румунски	758	0,25	1.442	0,24
Словачки	6.979	2,33	27.044	4,56
Хрватски	1.769	0,59	3.292	0,55
Остали језици	3.154	1,05	9.312	1,57
Непознато	4.366	1,46	7.238	1,22
Укупно	299.294	100	593.666	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

4.10 Становништво према активности

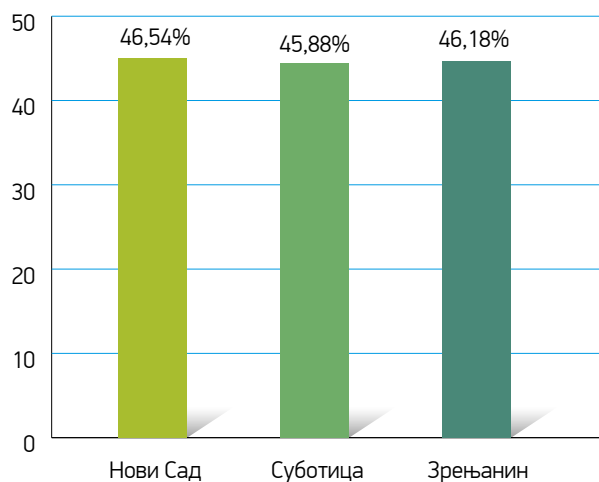
4.10.1 Структура становништва према активности и полу

Табела 22. Структура становништва према активности и полу, 2002.

	Град	Удео у укупном становништву града (%)	Удео у укупном активном становништву града (%)
Укупно становништво	299.294	100	/
Активно становништво	139.286	46,54	100
Активно становништво које обавља занимање	укупно	108.477	77,88
	мушко	56.914	40,86
	женско	51.563	37,02
Лица са личним приходом	укупно	62.168	/
	мушко	27.487	/
	женско	34.681	/
Издравано становништво	укупно	97.409	/
	мушко	40.807	/
	женско	56.602	/
Лица у иностранству до 1 год.	укупно	431	/
	на раду	339	/
	чланови породице	92	/

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Учешће активног у укупном становништву, 2002.

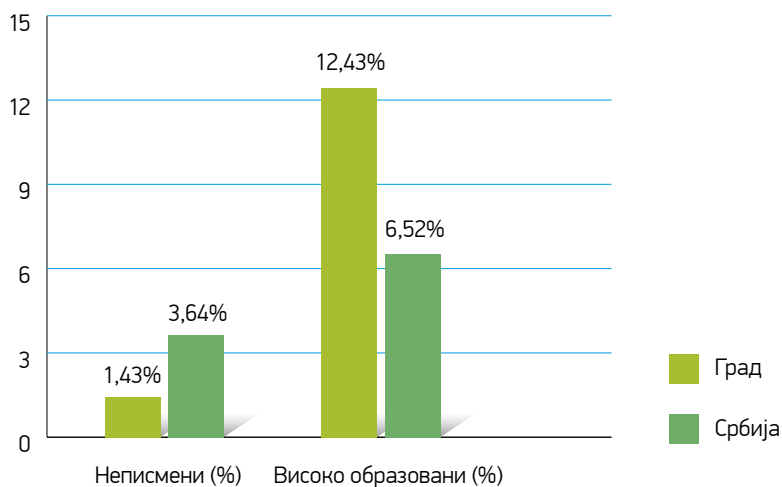
4.11 Образовна структура становништва

Табела 23. Структура становништва старог 15 и више година према школској спреми и писмености, 2002.

		Град (број)			Град (%)			Србија (%)		
		укупно	мушкарци	жене	укупно	мушкарци	жене	укупно	мушкарци	жене
Без школске спреме	укупно	6.972	1.838	5.134	2,76	1,56	3,81	5,66	2,53	8,55
	неписмени	3.582	682	2.900	1,41	0,58	2,15	3,59	1,09	5,92
1-3 разреда основне школе	укупно	1.846	435	1.411	0,73	0,37	1,05	2,00	1,23	2,70
	неписмени	39	13	26	0,02	0,01	0,02	0,05	0,02	0,06
4-7 разреда основне школе		16.646	4.997	11.649	6,59	4,23	8,65	14,19	12,30	15,94
Основно образовање		46.731	19.008	27.723	18,49	16,09	20,59	23,87	22,97	24,72
Средње образовање		130.125	66.243	63.882	51,47	56,07	47,44	41,07	46,08	36,43
Више образовање		16.707	8.393	8.314	6,61	7,10	6,18	4,51	4,94	4,11
Високо образовање		31.430	16.031	15.399	12,43	13,57	11,44	6,52	7,33	5,76
Непознато		2.326	1.199	1.127	0,92	1,01	0,84	2,18	2,62	1,79
Неписмени укупно		3.621	695	2.926	1,43	0,59	2,17	3,64	1,11	5,98
Укупно становништво (>15)		252.783	118.144	134.639	100	100	100	100	100	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Структура становништва старог 15 година и више према високој школској спреми и писмености, 2002.

4.12 Породице и домаћинства

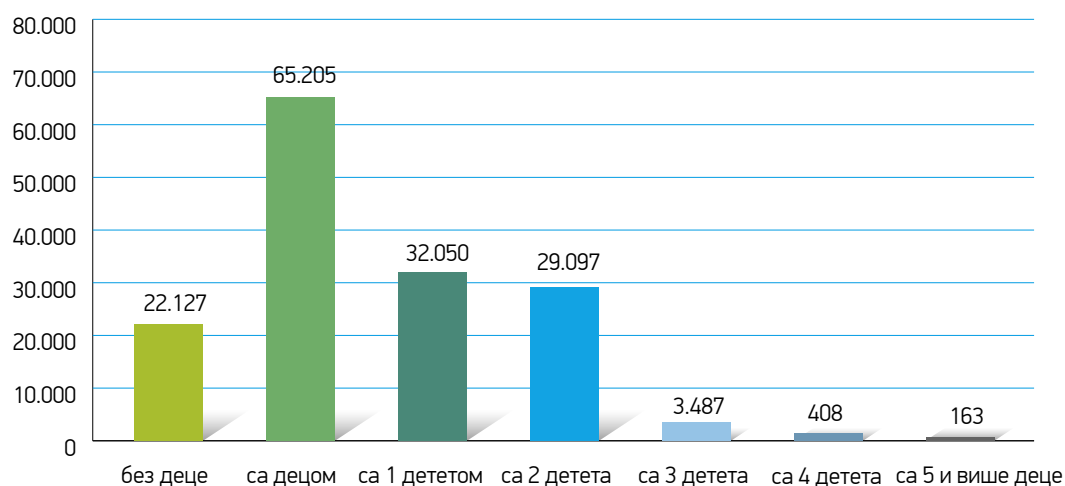
4.12.1 Породице

Табела 24. Структура породица према броју деце, 2002.

	Град	Удео у укупном броју породица у граду (%)
Број породица - укупно	87.332	100
Број породица без деце	22.127	25,34
Број породица са децом	65.205	74,66
Број породица са 1 дететом	32.050	36,70
Број породица са 2 детета	29.097	33,32
Број породица са 3 детета	3.487	3,99
Број породица са 4 детета	408	0,47
Број породица са 5 и више деце	163	0,18
Број породица са децом млађом од 25 година	51.094	58,51
Број деце млађе од 25 година	82.627	/
Просечан број деце млађе од 25 година по породици	1,62	/

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Породице према броју деце, 2002.

Табела 25. Структура породица према типу, 2002.

	Град	Удео у укупном броју породица у граду (%)
Број породица - укупно	87.332	100
Брачни пар без деце	22.127	25,34
Брачни пар са децом	49.563	56,75
Мајка са децом	12.864	14,73
Отац са децом	2.778	3,18

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

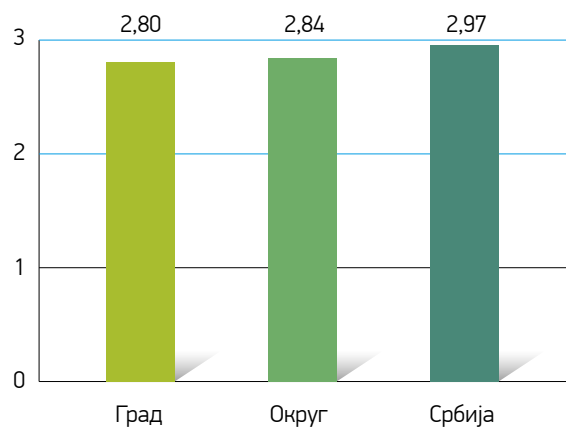
4.12.2 Домаћинства

Табела 26. Структура домаћинстава према броју чланова, 2002.

		Број	Удео у укупном броју домаћинстава у граду (%)
Домаћинства у граду	укупно	106.312	100
	са 1 чланом	22.743	21,39
	2	26.500	24,93
	3	22.542	21,20
	4	24.150	22,72
	5	6.781	6,38
	6	2.434	2,29
	7	739	0,69
	8	237	0,22
	9	82	0,08
	10 и више	104	0,10
Просечан број чланова домаћинства	Град	2,8	/
	Округ	2,84	/
	Србија	2,97	/

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Просечан број чланова домаћинства, 2002.

4.13 Миграције становништва

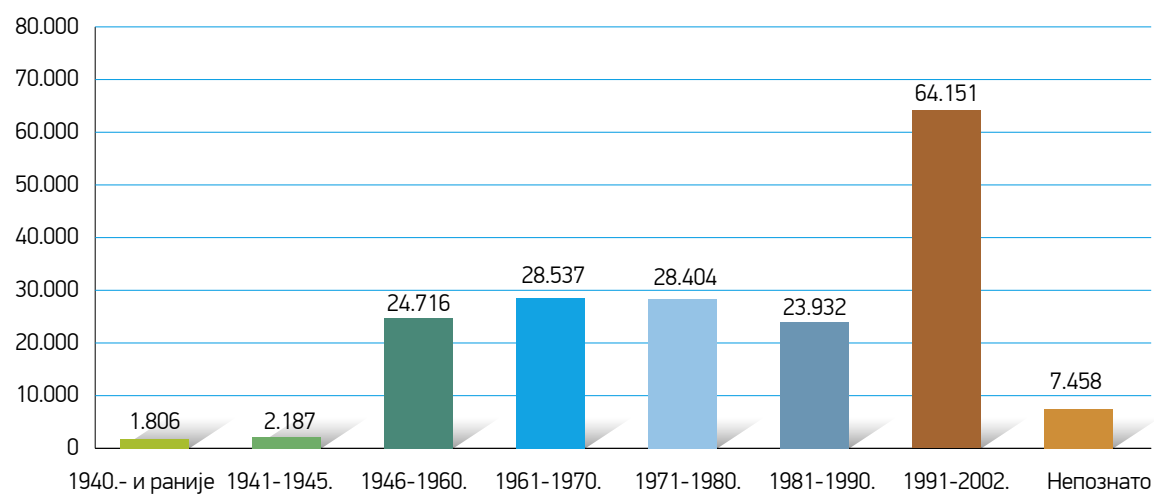
4.13.1 Досељеници

Табела 27. Број досељеника по временским периодима

	Број досељеника у град	Удео у односу на укупан број досељеника у граду (%)	Број досељеника у округ
1940.- и раније	1.806	1,00	3.432
1941-1945.	2.187	1,21	6.243
1946-1960.	24.716	13,64	48.447
1961-1970.	28.537	15,75	46.893
1971-1980.	28.404	15,68	46.370
1981-1990.	23.932	13,21	40.976
1991-2002.	64.151	35,40	107.124
Непознато	7.458	4,11	11.206
Укупно	181.191	100	310.691

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Број досељеника по временским периодима

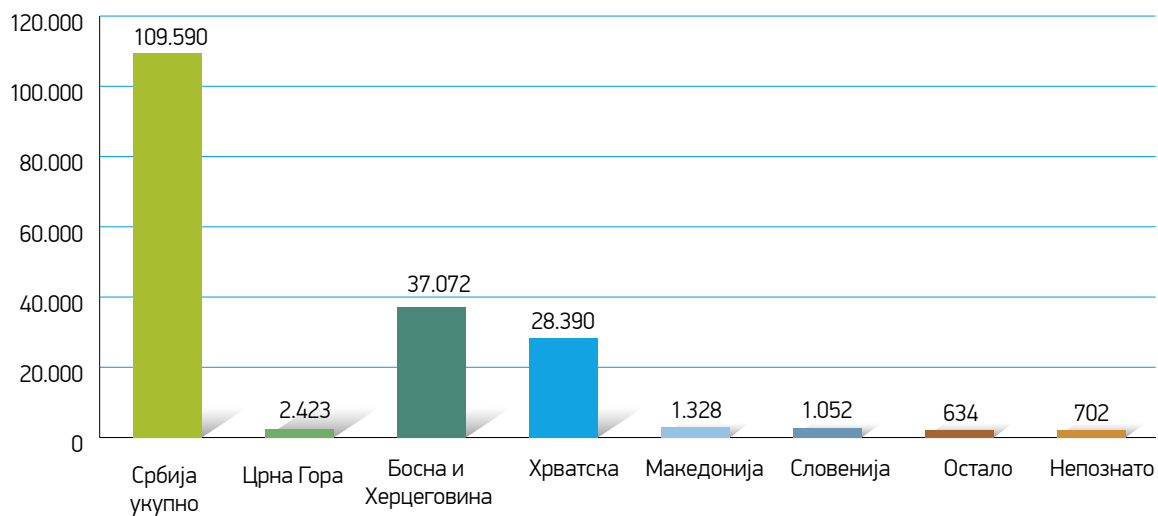

Табела 28. Структура досељеника према подручју са којег су досељени, 1940-2002.

		Град	Удео у укупном броју досељеника у граду (%)
Досељеници из	Србије - укупно	109.590	60,48
	другог места исте општине	29.088	16,05
	Централне Србије	17.482	9,65
	Војводине	60.568	33,43
	Косова и Метохије	2.452	1,35
	Црне Горе	2.423	1,34
	Босне и Херцеговине	37.072	20,46
	Хрватске	28.390	15,67
	Македоније	1.328	0,73
	Словеније	1.052	0,58
	осталих држава	634	0,35
непознато	702	0,39	
Досељеници - укупно		181.191	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Број досељеника према подручју са којег су досељени, 1940 – 2002.

4.13.2 Дневне миграције

Табела 29. Дневне миграције према типу миграната, 2002.

		Град	Удео у укупном броју дневних миграната (%)
Дневни мигранти који обављају занимање	укупно	27.138	75,63
	у другом насељу исте општине	24.400	68,00
	у другој општини	2.559	7,13
	у другој држави	16	0,05
	непознато	163	0,45
Дневни мигранти који се школују	укупно	8.744	24,37
	ученици	5.375	14,98
	студенти	3.369	9,39
	у другом насељу исте општине	8.105	22,59
	у другој општини	570	1,59
	у другој држави	-	-
	непознато	69	0,19
Дневни мигранти - укупно		35.882	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 30. Дневне миграције становништва које обавља занимање према типу делатности, 2002.

	Град	Удео у укупном броју дневних миграната (%)
Пољопривреда, лов и шумарство	699	2,58
Рибарство	42	0,16
Вађење руда и камена	123	0,45
Прерађивачка индустрија	7.183	26,47
Енергетика (ел.енергија, гас, вода)	492	1,81
Грађевинарство	1.891	6,97
Трговина и оправка моторних возила	4.587	16,90
Хотели и ресторани	738	2,72
Саобраћај, складиштење и везе	2.069	7,62
Финансијско посредовање	557	2,05
Некретнине и остале пословне активности	1.254	4,62
Државна управа и одбрана и социјално осигурање	1.392	5,13
Образовање	1.496	5,51
Здравствени и социјални рад	2.915	10,74
Комуналне, друштвене и личне делатности	1.365	5,03
Приватна домаћинства са запосленим лицима	20	0,07
Екстериторијалне организације и тела	1	0,01
Непознато	314	1,16
Укупно - дневни мигранти	27.138	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

5

СТАМБЕНИ РЕСУРСИ

5.1 Стамбена статистика

Табела 31. Упоредни преглед броја станова по пописима

		1971	1981	1991	2002
Број станова у граду		63.400	82.758	93.856	114.030
Град	број станова на 100 становника	30,7	33,1	35,4	37,2
	пораст броја станова (%)	/	30,53	13,08	21,49
Округ	број станова на 100 становника	30,0	32,7	35,2	36,0
	пораст броја станова (%)	/	20,96	10,57	12,53
Србија	број станова на 100 становника	26,6	30,4	32,7	34,8
	пораст броја станова (%)	/	22,83	8,67	7,35

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 32. Број и површина станова, других настањених просторија, колективних станова и настањена лица, 2002.

	Град		Округ просек	Србија просек
	Укупан број/ површина	Просек по стану		
Број станова	120.214	/	/	/
Површина станова (м ²)	7.820.845	65,06	69,92	64,78
Број лица у становима	306.408	2,5	2,6	2,6
Број других настањених просторија	437	/	/	/
Површина других настањених просторија (м ²)	16.557	37,89	38,77	33,63
Број лица у другим настањеним просторијама	1.369	3,1	3,1	3,0
Број колективних станова	32	/	/	/
Површина колективних станова	97.670	3052,19	1797,81	1480,77
Број лица у колективним становима	5.159	161,2	93,7	83,9

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 33. Структура колективних станова, 2002.

	Град	Округ
Барака за смештај радника	7	9
Дом или хотел за самце	1	3
Студентски, бјачки дом и интернат	12	14
Дом за децу и омладину ометену у развоју	1	1
Дом за социјално угрожену децу	2	2
Дом за пензионере, старе и изнемогле	3	7
Дом за одрасле инвалиде	-	1
Манастирски, самостански конак	4	13
Остали колективни станови	2	20
Укупан број колективних станова	32	70

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 34. Структура станова према врсти и опремљености, 2002.

	Град	Удео у укупном броју станова у граду (%)	Просечна површина стана (м ²)			
			Град	Округ	Србија	
Станови - укупно	114.030	100	66,10	71,28	66,04	
Станови у власништву физичких лица	111.632	97,90	66,44	71,66	66,31	
Врста стана	посебне собе	530	0,46	16,34	17,77	18,16
	гарсоњере и 1-собни	24.291	21,30	33,06	33,83	33,77
	2-собни	43.599	38,24	55,84	58,41	56,01
	3-собни	28.982	25,42	78,71	79,65	73,69
	4-собни	10.243	8,98	103,85	101,76	94,34
	5 и више собни	6.385	5,60	148,13	140,64	135,95
Опремљеност инсталацијама	водоводом	111.622	97,89	66,44	72,08	68,16
	ел. струјом	113.568	99,59	66,15	71,44	66,24

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 35. Структура станова према години изградње, 2002.

	Град	Удео у укупном броју станова у граду (%)	Просечна површина стана (м ²)			
			Град	Округ	Србија	
Станови изграђени	до 1918. године	6.564	5,76	60,10	64,46	60,12
	1919-1945	9.170	8,04	67,48	67,61	57,31
	1946-1960	8.951	7,85	58,65	63,32	55,49
	1961-1970	22.992	20,16	57,92	62,72	60,04
	1971-1980	23.284	20,42	70,80	77,37	70,18
	1981-1990	20.495	17,97	72,57	80,97	75,65
	1991-2000	18.644	16,35	70,13	75,14	77,09
	2001	2.697	2,37	55,95	61,18	95,37
	1. квартал 2002.	607	0,53	55,49	62,04	73,63
Станови - укупно	114.030	100	66,10	71,28	66,04	

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 36. Структура настањених станова према броју домаћинстава и лица, 2002.

		Град	Удео у укупном броју станова у граду (%)
Станови у којима станује	1 домаћинство	95.967	91,83
	2 домаћинства	4.579	4,38
	3 домаћинства	409	0,39
	1 лице	20.307	19,43
	2	25.847	24,73
	3	21.704	20,77
	4	23.372	22,36
	5	7.812	7,48
	6	3.424	3,28
	7 и више лица	2.036	1,95
Настањени станови - укупно		104.502	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

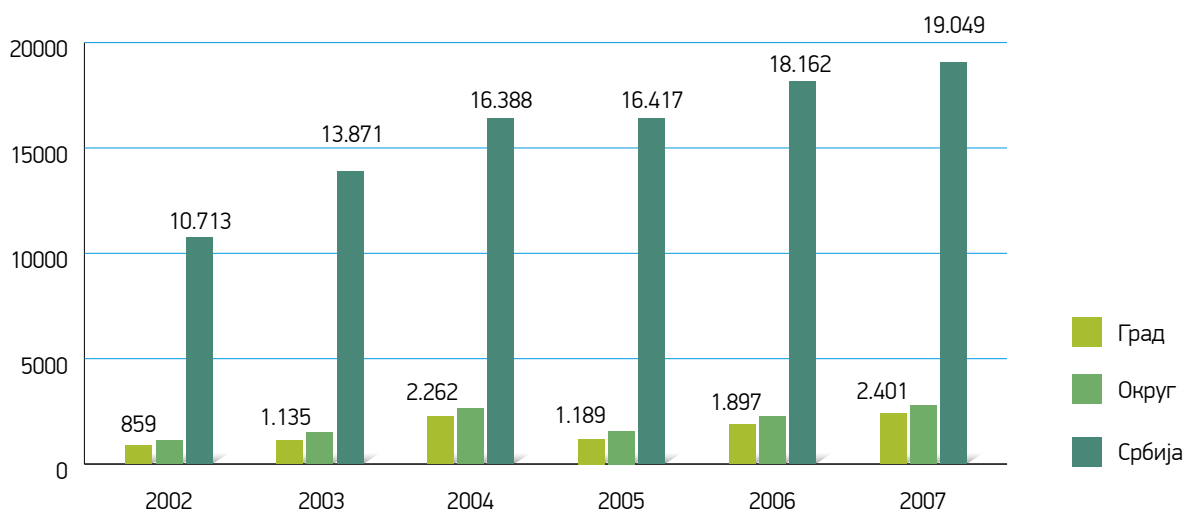
5.2 Стамбена изградња

Табела 37. Стамбена изградња, 2007.

	2007		
	Град	Округ	Србија
Број станова – укупно	5.283	6.009	46.244
Број завршених станова	2.401	2.624	19.049
Број незавршених станова	2.882	3.385	27.195
Просечна површина завршених станова (м ²)	51,04	54,17	69,45
Број изграђених станова на 1000 становника	7,5	4,3	2,6

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Број завршених станова

Табела 38. Вредност изведених грађевинских радова, 2007.

	2007	
	Град (€)	Удео у вредности свих грађевинских радова (%)
Стамбена изградња - укупно	54.544.539	35,02
Стамбена изградња у приватној својини	28.666.493	18,41
Стамбена изградња у осталим облицима својине	25.878.046	16,62
Вредност изведених грађевинских радова - укупно	155.738.400	100

Средњи курс НБС на дан 31.12.2007. 1€ = 79,2362 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.”

5.3 Цене на тржишту

Табела 39. Цене станова на тржишту, 2008.

Величина стамбене јединице	Локација	Цена (€/м ²)
Гарсоњера	центар	1.600
	периферија	1.300
Једнособни	центар	1.450
	периферија	1.250
Двособни	центар	1.350
	периферија	1.200
Трособни	центар	1.200
	периферија	1.100
Преко три собе	центар	1.200
	периферија	1.000

Извор: Агенције за некретнине „Доминус” и „Солис”.

Табела 40. Цене станова новоградње, 2008.

	Град	Београд	Србија (просек)
Просечна површина станова (м ²)	51	66	56
Цена стана (€/м ²)	965	1.600	1.195
Цена грађевинског земљишта (€/м ²)	197	453	301
Цена грађења (€/м ²)	623	1.006	788
Остали трошкови (€/м ²)	210	247	190

Средњи курс НБС на дан 31.12.2008. 1€ = 88,6010 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Статистичке области”

6

ПРИВРЕДА

ПРИВРЕДНА СТРУКТУРА

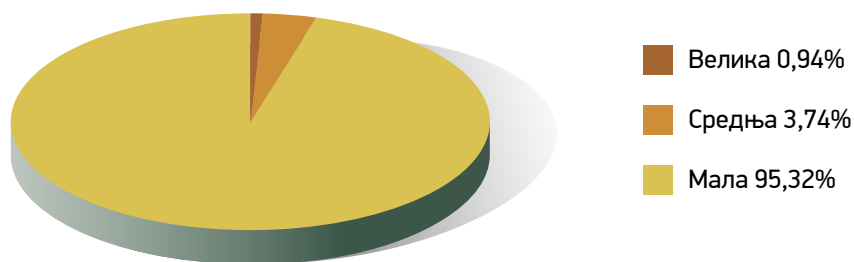
6.1 Привредна структура по делатностима

Табела 41. Број предузећа по величини, 2008.

	Број предузећа				Удео у укупном броју предузећа истог сектора (%)			Удео у укупном броју предузећа (%)
	велика	средња	мала	укупно	велика	средња	мала	
Укупно	71	284	7.231	7.586	0,94	3,74	95,32	100

Извор: Народна банка Србије

Предузећа по величини (%), 2008.

Табела 42. Показатељи пословања по величини предузећа, 2008.

	Структура укупног прихода (%)	Стопа фин. резултата (%)	Економичност	Рентабилност сопственог капитала (%)
Мала предузећа	18,64	3,66	1,06	14,27
Средња предузећа	13,42	0,33	1,03	0,58
Велика предузећа	67,94	-0,20	1,01	-0,46
Укупно	100	0,59	1,02	1,40

Стопа финансијског резултата = нето финансијски резултат / укупан приход

Економичност = пословни приход / пословни расход

Рентабилност сопственог капитала = нето финансијски резултат / капитал

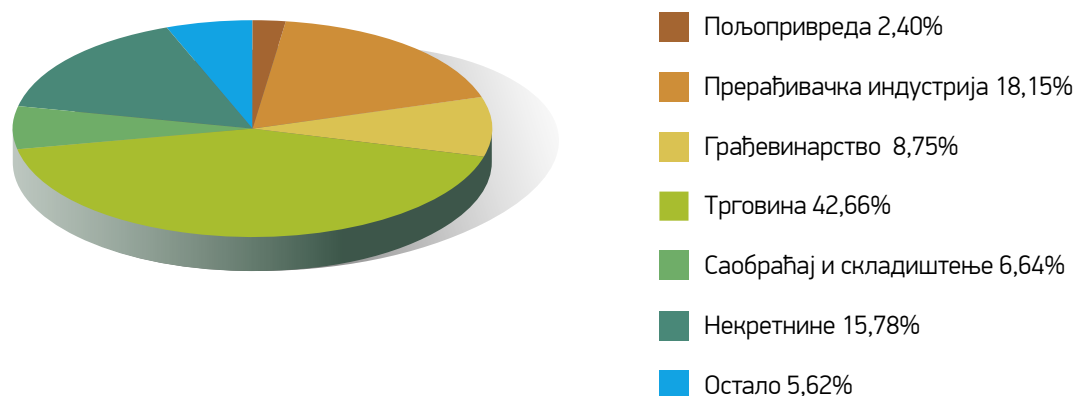
Извор: Народна банка Србије

Табела 43. Предузећа по делатностима и величини, 2008.

	Број предузећа	Удео у укупном броју предузећа истог сектора (%)			Удео у укупном броју предузећа (%)
		велика	средња	мала	
Пољопривреда и лов	177	1,69	9,04	89,27	2,33
Шумарство	3	33,33	0,00	66,67	0,04
Водопривреда	2	50,00	50,00	0,00	0,03
Пољопривреда, лов, шумарство, водопривреда - укупно	182	2,75	9,34	87,91	2,40
Рибарство	7	0,00	14,29	85,71	0,09
Вађење руда и камена	9	22,22	11,11	66,67	0,12
Производња прехранбених производа, пића и дувана	216	3,24	8,80	87,96	2,85
Производња текстила и текстилних производа	89	1,12	3,37	95,51	1,17
Прерада коже и производња предмета од коже	16	0,00	6,25	93,75	0,21
Прерада дрвета и производи од дрвета	87	0,00	5,75	94,25	1,15
Производња целулозе, папира, издавачка делатност и штампање	245	0,41	2,86	96,73	3,23
Производња кокса и деривата нафте	4	0,00	50,00	50,00	0,05
Производња хемијских производа и вештачких и синтетичких влакана	48	4,17	10,42	85,41	0,63
Производња производа од гуме и од пластичних маса	58	1,72	3,45	94,83	0,77
Производња производа од осталих неметалних минерала	47	0,00	8,51	91,49	0,62
Производња метала и металних производа	148	1,35	4,05	94,60	1,95
Производња осталих машина и уређаја	81	0,00	8,64	91,36	1,07
Производња електричних и оптичких уређаја	196	1,02	4,08	94,90	2,58
Производња саобраћајних средстава	29	3,45	6,90	89,65	0,38
Остала прерађивачка индустрија	113	0,88	1,77	97,35	1,49
Прерађивачка индустрија - укупно	1.377	1,31	5,30	93,39	18,15
Производња и снабдевања ел. енергијом, гасом и водом	10	50,00	0,00	50,00	0,13
Грађевинарство	664	1,51	6,32	92,17	8,75
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила и предмета за личну употребу	3.236	0,62	3,15	96,23	42,66
Хотели и ресторани	130	0,77	1,54	97,69	1,71
Саобраћај, складиштење и везе	504	0,40	2,18	97,42	6,64
Финансијско посредовање	37	0,00	8,11	91,89	0,49
Активности у вези са некретностима, изнајмљивање и пословне активности	1.197	0,42	2,09	97,49	15,78
Државна управа и одбрана и обавезно социјално осигурање	1	0,00	0,00	100,00	0,01
Образовање	78	0,00	0,00	100,00	1,03
Здравствени и социјални рад	14	0,00	7,14	92,86	0,19
Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	140	2,14	4,29	93,57	1,85
Укупно	7.586	0,94	3,74	95,32	100

Извор: Народна банка Србије

Структура предузећа по секторима делатности, 2008.

Међу 100 привредних друштава са највећим пословним приходима у 2008. години, у Републици Србији, 13 привредних друштава је са седиштем у Граду Новом Саду: Нафтна индустрија Србије ад, Јавно предузеће Србијагас, Електровојводина доо, М-Родић доо, Велетабак доо, МК Commerce доо, Суноко доо, Mercator-S доо, Univerexport доо, ИМ Матијевић доо, Victoria group доо, Унихемком доо, Naftachem доо Novi Sad.

Међу 100 привредних друштава са највећим нето добитком у 2008. години, у Републици Србији, пет привредних друштава је са седиштем у Граду Новом Саду: Victoria group доо, Индустрија меса Матијевић доо, М-Родић доо, Autoritas investment доо, Press international доо.

Међу 100 привредних друштава са највећим капиталом у 2008. Години, у Републици Србији, десет привредних друштава је са седиштем у Граду Новом Саду: Нафтна индустрија Србије ад, Електровојводина доо, Јавно предузеће „Воде Војводине”, Rodić M&B Holding доо, М-Родић доо, Јавно предузеће „Србијагас”, Mercator-S доо, Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација”, Индустрија меса Матијевић доо, Панонске ТЕ-ТО доо.

Табела 44. Показатељи пословања предузећа по делатностима, 2008.

	Структура укупног прихода (%)	Стопа фин. резултата (%)	Економичност	Рентабилност сопственог капитала (%)
Пољопривреда и лов	2,14	2,57	1,04	6,33
Шумарство	0,38	5,96	1,05	2,37
Водопривреда	0,49	0,20	0,89	0,03
Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда - укупно	3,01	2,61	1,02	1,41
Рибарство	0,11	0,68	1,03	2,52
Вађење руда и камена	34,53	-1,26	1,02	-4,41
Производња прехранбених производа, пића и дувана	3,59	1,95	1,05	3,40
Производња текстила и текстилних производа	0,19	-0,61	1,00	-1,09
Прерада коже и производња предмета од коже	0,03	4,74	1,02	5,90
Прерада дрвета и производи од дрвета	0,33	-0,17	1,04	-0,63
Производња целулозе, папира и издавачка делатност и штампање	0,78	-0,76	1,04	-1,83
Производња кокса и деривата нафте	0,06	1,79	1,05	13,12
Производња хемијских производа и вештачких и синтетичких влакана	0,42	0,76	1,01	1,10
Производња производа од гуме и од пластичних маса	0,28	-6,97	0,99	-14,12
Производња производа од осталих неметалних минерала	0,51	0,40	1,03	1,36
Производња метала и металних производа	0,77	-3,83	1,01	-6,51
Производња осталих машина и уређаја	0,42	2,44	1,03	10,16
Производња електричних и оптичких уређаја	1,40	-1,11	1,06	-6,47
Производња саобраћајних средстава	0,14	-21,97	0,83	-31,48
Остала прерађивачка индустрија	0,40	4,66	1,08	19,19
Прерађивачка индустрија - укупно	9,32	0,03	1,04	0,07
Производња и снабдевања ел. енергијом, гасом и водом	5,53	-2,11	0,98	-1,81
Грађевинарство	5,06	3,01	1,04	7,95
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила и предмета за личну употребу	27,75	2,31	1,03	9,56
Хотели и ресторани	0,30	-1,34	1,01	-2,80
Саобраћај, складиштење и везе	9,41	1,00	0,98	5,22
Финансијско посредовање	0,14	29,81	1,32	27,60
Активности у вези са некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	4,13	4,13	1,10	3,73
Државна управа и одбрана и обавезно социјално осигурање	0,00	0,03	1,00	0,53
Образовање	0,04	1,49	1,03	9,50
Здравствени и социјални рад	0,03	0,59	0,96	0,95
Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	0,64	-5,45	0,97	-6,66
Укупно	100	0,59	1,02	1,40

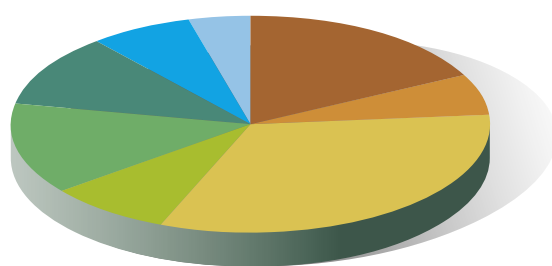
Извор: Народна банка Србије

Табела 45. Структура предузетничких радњи по делатностима, 2006.

	Број предузетничких радњи	Удео у укупном броју предузетничких радњи (%)
Пољопривреда, лов и шумарство	84	0,60
Рибарство	3	0,02
Вађење руда и камена	1	0,01
Прерађивачка индустрија - укупно	2.444	17,53
Производња и снабдевање ел. енергијом, гасом и водом	1	0,01
Грађевинарство	876	6,29
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила и предмета за личну употребу	4.532	32,51
Хотели и ресторани	1.150	8,25
Саобраћај, складиштење и везе	1.884	13,51
Финансијско посредовање	71	0,51
Активности у вези са некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	1.508	10,82
Образовање	116	0,83
Здравствени и социјални рад	296	2,12
Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	975	6,99
Укупно	13.941	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Саопштење СРЗ0-П”

Структура предузетничких радњи по секторима делатности, 2006.

- Прерађивачка индустрија 17,53%
- Грађевинарство 6,29%
- Трговина 32,51%
- Хотели и ресторани 8,25%
- Саобраћај и складиштење 13,51%
- Некретнине 10,82%
- Комуналије 6,99%
- Остало 4,10%

Табела 46. Број радњи по секторима делатности, преглед по годинама

	2003		2004		2005		2006	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Пољопривреда, лов и шумарство	57	0,49	61	0,50	81	0,61	84	0,60
Рибарство	3	0,03	3	0,02	3	0,02	3	0,02
Вађење руда и камена	1	0,01	1	0,01	1	0,01	1	0,01
Прерађивачка индустрија - укупно	2.217	19,12	2.278	18,56	2.417	18,14	2.444	17,53
Производња и снабдевање ел. енергијом, гасом и водом	1	0,01	1	0,01	1	0,01	1	0,01
Грађевинарство	637	5,50	666	5,43	788	5,91	876	6,28
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила и предмета за личну употребу	4.020	34,68	4.161	33,91	4.354	32,68	4.532	32,51
Хотели и ресторани	977	8,43	1.018	8,29	1.066	8,00	1.150	8,25
Саобраћај, складиштење и везе	1.449	12,50	1.606	13,09	1.845	13,85	1.884	13,52
Финансијско посредовање	16	0,14	44	0,36	63	0,47	71	0,51
Активности у вези са некретностима, изнајмљивање и пословне активности	1.129	9,74	1.233	10,05	1.372	10,30	1.508	10,82
Образовање	85	0,73	95	0,77	106	0,79	116	0,83
Здравствени и социјални рад	261	2,25	262	2,13	290	2,18	296	2,12
Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	739	6,37	843	6,87	937	7,03	975	6,99
Укупно	11.592	100	12.272	100	13.324	100	13.941	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Саопштење СРЗО-П”

Табела 47. Структура предузетничких радњи према облицима организовања, стање 12.4.2006.

	Град	Удео у укупном броју предузетничких радњи (%)
Самосталне радње	13.934	99,95
Ортачке радње	7	0,05
Радње чији је оснивач у радном односу или пензионер	/	/
Укупно	13.941	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Саопштење СРЗО-П”

Табела 48. Структура активног становништва које обавља занимање по делатностима, 2002.

	Град	Удео у укупном броју активног становништва (%)
Пољопривреда, лов и шумарство	4.630	4,27
Рибарство	90	0,08
Вађење руда и камена	1.058	0,98
Прерађивачка индустрија	22.286	20,55
Енергетика (ел.енергија, гас, вода)	1.865	1,72
Грађевинарство	6.012	5,54
Трговина и оправка моторних возила	21.133	19,48
Хотели и ресторани	3.199	2,95
Саобраћај, складиштење и везе	6.888	6,35
Финансијско посредовање	3.505	3,23
Некретнине и остале пословне активности	6.228	5,74
Државна управа и одбрана и социјално осигурање	6.098	5,62
Образовање	7.282	6,71
Здравствени и социјални рад	9.886	9,11
Комуналне, друштвене и личне делатности	6.508	6,00
Приватна домаћинства са запосленим лицима	85	0,08
Екстериторијалне организације и тела	7	0,01
Непознато	1.717	1,58
Активно становништво - укупно	108.477	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

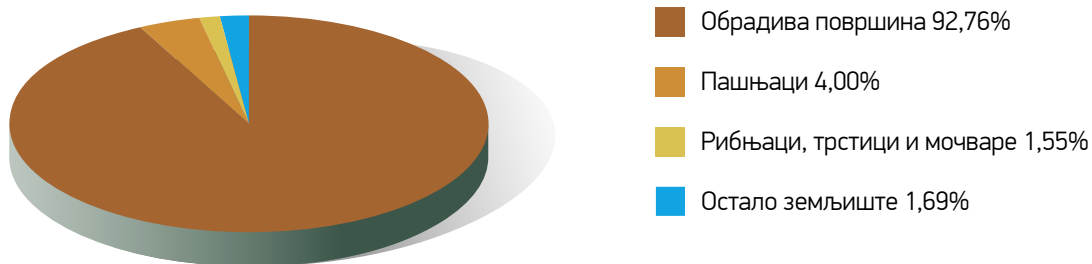
6.2 Пољопривреда

Табела 49. Структура укупне пољопривредне површине у граду према начину коришћења, 2009.

		2009	
		Град (ха)	Удео у укупној пољ. површини (%)
Обрадива површина	укупно	39.760	92,76
	њиве	38.476	89,77
	вртови	1	0,00
	воћњаци	304	0,71
	виногради	618	1,44
	ливаде	361	0,84
Пашњаци		1.713	4,00
Рибњаци, трстици и мочваре		664	1,55
Остало земљиште		726	1,69
Пољопривредна површина - укупно		42.863	100

Извор: Служба за катастар непокретности Нови Сад

Структура укупне пољопривредне површине према начину коришћења, 2009

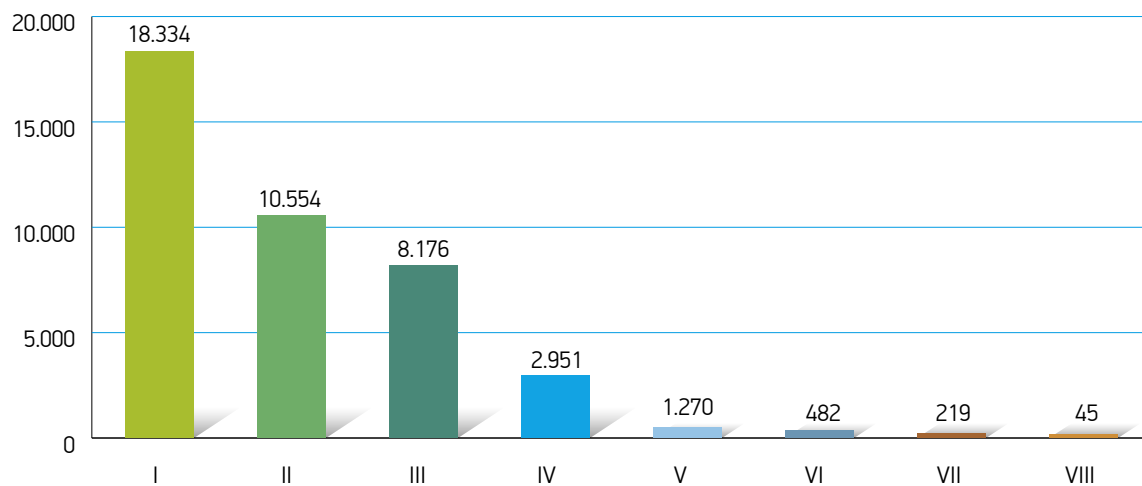
Табела 50. Структура пољопривредне површине према класама, 2009.

	Град (ха)	Удео у укупној пољ. површини (%)
I	18.334	42,77
II	10.554	24,62
III	8.176	19,08
IV	2.951	6,88
V	1.270	2,96
VI	482	1,13
VII	219	0,51
VIII	45	0,11
Рибњаци*	106	0,25
Остало земљиште*	726	1,69
Пољопривредна површина - укупно	42.863	100

*Рибњаци и остало земљиште се не разврставају по класама

Извор: Служба за катастар непокретности Нови Сад

Структура пољопривредне површине према класама (ха), 2009.

Табела 51. Структура пољопривредне површине регистрованих пољопривредних газдинстава у граду према начину коришћења, 2009.

		2009	
		Град (ха)	Удео у укупној пољ. површини (%)
Обрадива површина	укупно	23.057	97,70
	њиве	22.893	97,01
	вртови	1	0,00
	воћњаци	47	0,20
	виногради	74	0,31
	ливаде	42	0,18
Пашњаци		214	0,91
Трстици и мочваре		55	0,23
Остало земљиште		273	1,16
Пољопривредна површина - укупно		23.599	100

Извор: Министарство финансија, Управа за трезор, филијала Нови Сад.

Табела 52. Структура регистрованих пољопривредних газдинстава према организационом облику, 2009.

	Број регистрованих пољопривредних газдинстава	Удео у укупном броју регистрованих пољ. газдинстава (%)
Породично пољопривредно газдинство	4.208	97,82
Предузећа	90	2,09
Земљорадничке задруге	2	0,05
Пољопривредна газдинства са статусом правног лица	1	0,02
Научноистраживачке организације	1	0,02
Укупно	4.302	100

Извор: Министарство финансија, Управа за трезор, филијала Нови Сад.

Табела 53. Структура пољопривредног становништва према поседовању пољопривредног газдинства, полу и активности, 2002.

		Град	Удео у укупном становништву града (%)	Удео у пољ. становништву града (%)
Пољопривредно становништво	Укупно	5.760	1,92	100
	Мушко	3.077	1,03	53,42
	Женско	2.683	0,90	46,58
Пољ. становништво са газдинством	Укупно	3.645	1,22	63,28
	Мушко	1.959	0,65	34,01
	Женско	1.686	0,56	29,27
Активно пољопривредно становништво које обавља занимање	Укупно	3.314	1,11	57,53
	Мушко	2.114	0,71	36,70
	Женско	1.200	0,40	20,83
Индивидуални пољопривредници	Укупно	2.541	0,85	44,12
	Мушко	1.619	0,54	28,11
	Женско	922	0,31	16,01
Издржавано пољопривредно становништво	Укупно	2.446	0,82	42,47
	Мушко	963	0,32	16,72
	Женско	1.483	0,50	25,75
Становништво - укупно		299.294	100	/

Извор: Републички завод за статистику Србије „Попис становништва 2002.“

Табела 54. Структура укупне пољопривредне површине у граду према начину коришћења, 2007.

		2007	
		Град (ха)	Удео у укупној пољ. површини (%)
Површина – укупно		69.900	/
Оранице и баште	укупно	44.801	89,66
	жито	26.865	53,77
	инд. биље	9.807	19,63
	повртно биље	4.755	9,52
	кормно биље	2.340	4,68
воћњаци		793	1,59
виногради		809	1,62
ливаде		1.055	2,11
пашњаци		2.507	5,02
Пољопривредна површина - укупно		49.965	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Табела 55. Структура пољопривредне површине приватних газдинстава у граду према начину коришћења, 2007.

		2007	
		Град (ха)	Удео у укупној пољ. површини приватних газдинстава (%)
Површина - укупно		69.900	/
Оранице и баште	укупно	35.493	94,17
	жито	22.165	58,81
	инд. биље	6.570	17,43
	повртно биље	4.562	12,10
	кормно биље	1.817	4,82
воћњаци		604	1,60
виногради		698	1,85
ливаде		226	0,60
пашњаци		671	1,78
Пољопр. површина приватних газдинстава - укупно		37.692	100

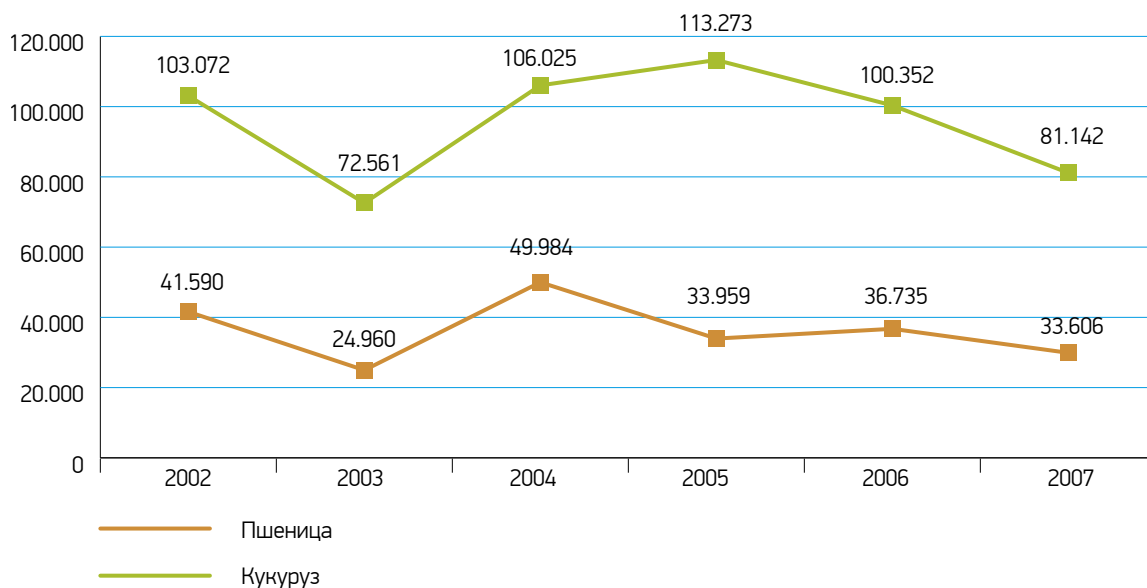
Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Табела 56. Производња појединих ратарских култура, индустријског, повртног и кормног биља, 2007.

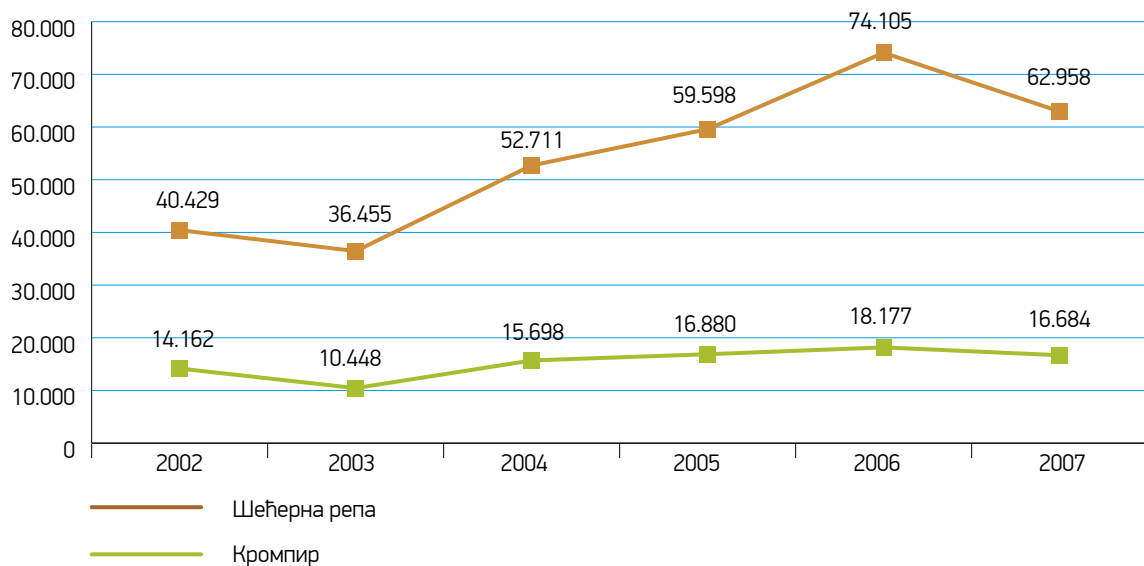
	Укупан принос у граду (т)	Удео у укупном приносу Србије (%)	Просечан принос у граду (кг/ха)	Просечан принос у округу (кг/ха)	Просечан принос у Србији (кг/ха)
Пшеница	33.606	1,80	3.994	4.292	3.651
Кукуруз	81.142	2,08	5.942	5.309	4.077
Шећерна репа	62.958	1,96	41.176	42.481	40.579
Сунцокрет	903	0,31	1.921	2.196	1.903
Пасуљ	488	1,24	1.419	1.322	947
Кромпир	16.684	2,24	12.404	16.547	9.134
Детелина	1.812	0,42	8.162	7.347	3.539
Луцерка	9.028	1,00	5.314	7.699	4.797
Ливаде	1.725	0,17	1.635	1.797	1.476
Пашњаци	2.912	0,81	1.162	1.096	487

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Производња пшенице и кукуруза (Т)

Производња шећерне репе и кромпира (Т)

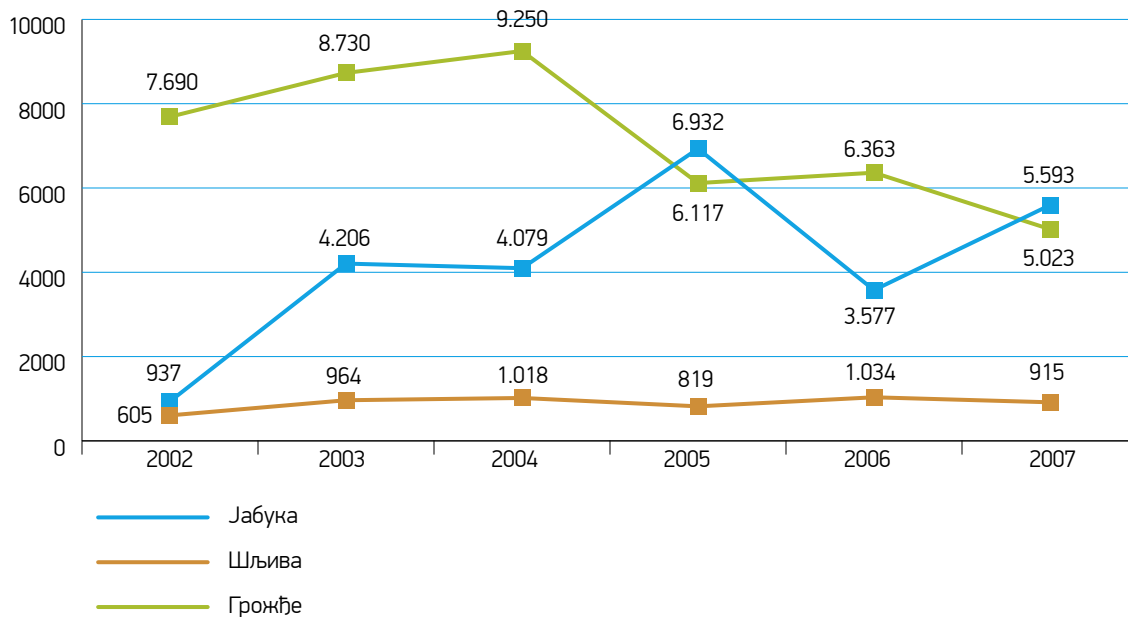
Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.“

Табела 57. Производња воћа и грожђа, 2007.

	Број родних стабала/родних чокота	Укупан принос у граду (т)	Удео у укупном приносу Србије (%)	Просечан принос у граду (кг/стаблу/чокоту)	Просечан принос у округу (кг/стаблу/чокоту)	Просечан принос у Србији (кг/стаблу/чокоту)
Јабука	397.475	5.593	2,28	14,1	14,5	16,3
Шљива	66.290	915	0,13	13,8	18,5	16,2
Грожђе	3.615.000	5.023	1,42	1,4	1,7	1,1

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Производња воћа и грожђа (Т)

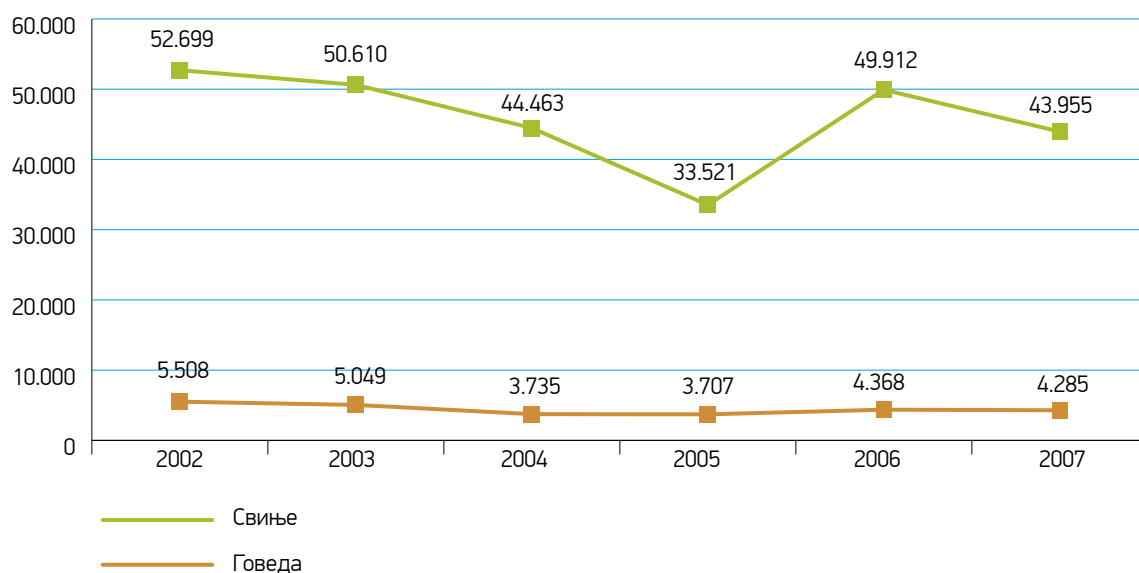
Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.“

Табела 58. Број стоке, стање 1.12.2007.

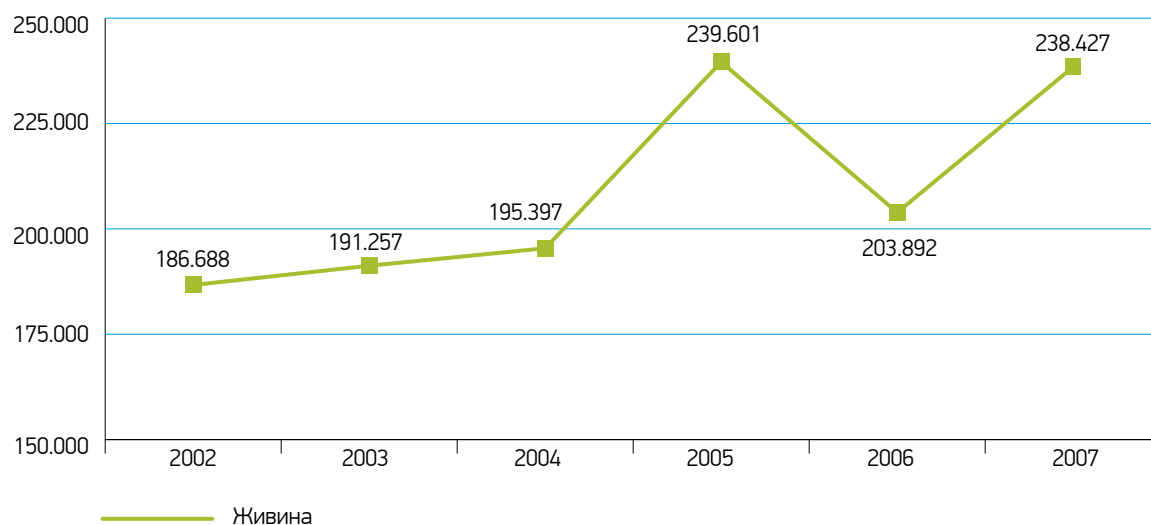
		Град	Удео у укупном броју у округу (%)	Удео у укупном броју у Србији (%)
Говеда	Укупно	4.285	11,18	0,39
	краве и теоне јунице	2.259	12,80	0,35
Свиње	Укупно	43.955	13,17	1,15
	крмаче и супрасне назимице	5.409	14,46	0,98
Овце	Укупно	3.453	9,96	0,21
	овце за приплод	1.850	9,16	0,16
Живина	Укупно	238.427	20,85	1,45

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Бројно стање говеда и свиња

Бројно стање живине

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.“

Табела 59. Просечан број стоке, стање 1.12.2007.

	2007		
	Град	Округ	Србија
Број говеда на 100 ха обрадиве површине	9	12	22
Број свиња на 100 ха ораничне површине	88	105	76
Број оваца на 100 ха пољопривредне површине	7	11	32

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Табела 60. Продаја и откуп пољопривредних производа, 2007.

	2007		
	Град	Удео у укупном промету у округу (%)	Удео у укупном промету у Србији (%)
Пшеница (т)	22.666	31,37	3,37
Кукуруз (т)	21.287	31,84	4,07
Пасуљ (т)	11	100,00	31,43
Кромпир (т)	714	6,58	3,08
Јабукe (т)	1.099	31,38	2,82
Шљиве (т)	1	0,62	0,01
Грожђе (т)	6	18,75	0,08
Говеда (т)	3.439	78,21	11,46
Свиње (т)	952	6,31	1,21
Јаја (1000 ком.)	425	87,99	0,62
Млеко (1000 лит.)	4.212	9,13	0,66

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

6.3 Шумарство

Табела 61. Пошумљене површине и посечена дрвна маса, 2007.

		2007	
		Град	Удео у Србији (%)
Укупна површина града (ха)		69.900	0,79
Обрасла шумска површина (ха)		14.226	0,72
Пошумљено у шуми (ха)	лишћарима	33,00	4,44
	четинарима	-	-
Пошумљено ван шуме (ха)	лишћарима	-	-
	четинарима	-	-
Посечена дрвна маса – укупно (м ³)	лишћара	19.793	0,98
	четинара	217	0,10
Посечан дрвна маса – техничко дрво (%)	лишћара	28	/
	четинара	25	/

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

6.4 Предузећа према броју запослених

Табела 62. Величина предузећа према броју запослених, 2008.

	Град	Удео у укупном броју предузећа у граду (%)
0*	1.942	25,60
1-10 запослених	4.674	61,61
11-50 запослених	767	10,11
51-100 запослених	101	1,33
101-250 запослених	62	0,82
251-500 запослених	23	0,30
501-1000 запослених	8	0,11
1001-5000 запослених	8	0,11
преко 5000 запослених	1	0,01
Укупно	7.586	100

*Одређени број предузећа у финансијским извештајима нису исказала податак о броју запослених.

Извор: Народна банка Србије, Одељење за регистре и бонитет

6.5 Структура извоза

Табела 63. Структура извоза према врсти роба, 2008.

	2008 (\$)
Шећер бели	63.679.900
Авио бензин октанског броја (рон) мање од 95	45.341.500
Остале приколице и полуприколице	37.647.300
Бензол (бензен)	34.922.100
Авио бензин октанског броја (рон) 95 или више, али мање од 98	21.607.300
Гориво за млазне моторе	20.338.100
Кукуруз, жути	19.921.500
Толуол (толуен)	17.002.100
Бутумен од нафте	14.275.200
Кукуруз обични хибридни	10.711.400
Производи од гвожђа добијени директном редукцијом руде, отпаци и остаци остали	10.388.500
Проводници за преко 1000 v, са проводницима од бакра	10.074.800
Делови и прибор за машине за штампање, остало	10.059.200
Црева вештачка од очврснутих беланчевина	9.027.600
Семе сунцокрета, за сетву	7.248.100
Резанци од шећерне репе	6.686.000
Пшеница обична, остала	5.719.400
Плочице од обичне керамике, до 15 мм	5.710.100
Остали електрични проводници, за напон преко 80 v, али мањи од 1000 v	5.569.900
Делови за моторе, остало	5.254.800
Остало	246.112.800
Укупно	607.297.600

Извор: Регионална привредна комора Нови Сад

6.6 Структура извоза према дестинацији

	2008 (\$)
Босна и Херцеговина	78.822.400
Украјина	75.867.700
Руска Федерација	62.422.600
Мађарска	53.739.200
Црна Гора	52.809.100
Немачка	34.698.100
Италија	31.761.400
Македонија	23.971.700
Хрватска	25.249.900
Словенија	18.839.800
Остало	149.115.700
Укупно	607.297.600

Извор: Регионална привредна комора Нови Сад

6.7 Структура увоза

	2008 (\$)
Нафта, сирова, остало	1.474.576.700
Гас природни у гасовитом стању	926.807.500
Дизел горива	94.469.300
Бутан, течни, остало	60.090.300
Порозни амонијум нитрат за експлозиве, остало	32.485.700
Лекови готови, остали за малопродају	24.764.000
Пропан, течни, чистоће преко 90% али мање од 99%	24.056.100
Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота	23.212.200
Жица топловаљана са садржајем угљеника	19.506.000
Угљоводоници ациклични, засићени	17.750.100
Моноамонијум фосфат и мешавина са диамонијум фосфатом	17.581.900
Трактори пољопривредни и шумски, преко 90 kw, нови	16.402.600
Ђубрива која садрже N, P и K садржајем азота преко 10%, по маси, рачунато на сув анхидрован производ	16.120.900
Аутомобили, 1.500-2.500 cm ³ , дизел, половни	15.825.300
Банане, свеже, остале	12.848.600
Трактори пољопривредни и шумски, 59-75 kw, нови	11.380.400
Дрво, обрађено, дебљине преко 6 мм, од осталих четинара, остало	9.950.800
Полиетилен терефталат, са вискозитетним бројем 78 мл/г или већим	9.573.300
Раскладне витрине и пултови остали	9.390.400
Шипке топловаљане, са деформацијама, остало	8.585.100
Остало	967.797.600
Укупно	3.793.174.800

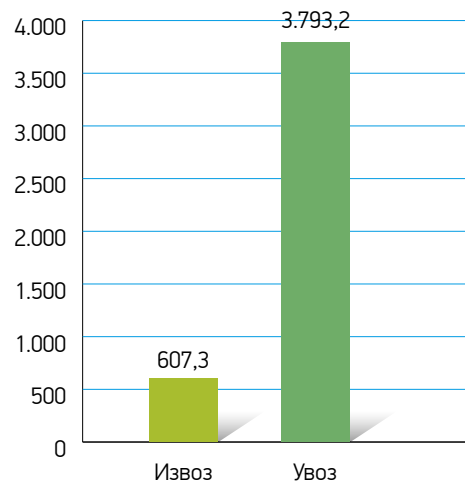
Извор: Регионална привредна комора Нови Сад

Табела 66. Структура увоза према дестинацији, 2008.

	2008 (\$)
Руска федерација	2.290.751.300
Либијска Арапска Џамахирија	208.528.800
Италија	159.561.400
Немачка	154.344.000
Кина	135.681.400
Мађарска	114.645.300
Француска	55.298.600
Босна и Херцеговина	48.271.300
Хрватска	45.883.700
Бугарска	44.429.100
Остало	535.779.900
Укупно	3.793.174.800

Извор: Регионална привредна комора Нови Сад

Спољнотрговинска размена (мил.\$) 2008.

6.8 Приходи градског буџета

Табела 67. Структура прихода градског буџета, 2007.

	Град (€)	Структура прихода у граду (%)	Структура прихода (у просеку) у Србији (%)
Укупни приходи	160.573.765	100	100
Укупни приходи по становнику	503	/	274
Текући приходи	159.194.118	99,14	96,26
Примања од продаје нефинансијске имовине	168.774	0,11	0,05
Примања од задужења и продаје финансијске имовине	1.210.873	0,75	3,69

средњи курс на дан 31.12.2007. 1€ =79,2362 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

6.9 Расходи градског буџета

Табела 68. Структура расхода градског буџета, 2007.

	Град (€)	Структура расхода у граду (%)	Структура расхода (у просеку) у Србији (%)
Укупни расходи	155.112.714	100	100
Укупни расходи по становнику	486	/	281
Текући расходи	124.193.929	80,07	75,50
Издаци за набавку нефинансијске имовине	30.918.785	19,93	23,48
Издаци за отплату кредита и набавку финансијске имовине	-	-	1,02
Остварени суфицит или дефицит	5.461.051	3,52	-2,32

средњи курс на дан 31.12.2007. 1€ =79,2362 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

6.10 Јавна комунална предузећа

Табела 69. Списак јавних комуналних предузећа

Р.бр.	Назив предузећа	Делатност
1	ЈКП „Водовод и канализација”	Сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде
2	ЈКП „Чистоћа”	Одстрањивање отпадака и смећа, санитарне и сличне активности
3	ЈКП „Градско зеленило”	Уређење и одржавање паркова, зелених и рекреационих површина
4	ЈКП „Лисје”	Погребне и пратеће активности
5	ЈКП „Пут”	Изградња саобраћајница, аеродромских писта и спортских терена
6	ЈКП „Тржница”	Изнајмљивање некретнина
7	ЈКП „Стан”	Остали инсталациони радови
8	ЈКП „Паркинг сервис”	Услуге у друмском саобраћају
9	ЈКП „Новосадска топлана”	Производња и снабдевање паром и топлом водом
10	ЈКП „Информатика”	Телекомуникације

Извор: Регистар важећих прописа и других аката објављених у „Службеном листу Града Новог Сада”

6.11 Јавна предузећа

Табела 70. Списак јавних предузећа

Р.бр.	Назив предузећа	Делатност
1	ЈП „Пословни простор”	Изнајмљивање некретнина
2	ЈП „Завод за изградњу града”	Рушење и разбијање објеката; земљани радови
3	ЈП „Спортски и пословни центар Војводина”	Делатност спортских арена и стадиона
4	ЈП „Урбанизам - Завод за урбанизам”	Просторно планирање
5	ЈП „Градски информативни центар Аполо”	Радио и телевизијске делатности
6	ЈГСП „Нови Сад”	Превоз путника у градском саобраћају

Извор: Регистар важећих прописа и других аката објављених у „Службеном листу Града Новог Сада”

„Новосадски сајам”

АД „Новосадски сајам” је најстарија сајамска кућа у Србији и лидер сајамске индустрије у региону. Осим приређивања сајмова, бави се и организовањем конгреса и стручних скупова, маркетиншким услугама, складиштењем робе и угоститељством.

Сајмиште се простира на површини од 230.000м², од чега је 60.000м² затворени излагачки простор. „Новосадски сајам” годишње организује 20 сајмова, салона и изложби, на којима наступи више од 5.000 излагача из земље и иностранства, а посети их око 1.500.000 људи.

Међународни пољопривредни сајам по активностима, пословности и излагачкој понуди има карактер најзначајнијег агробизнис догађаја југоисточне Европе, уз учешће више од 2.000 излагача из Србије и иностранства.

6.12 Финансијске институције

Табела 71. Списак пословних банака и осигуравајућих друштава у Новом Саду

Р.бр.	Назив институције	Р.бр.	Назив институције
1	АИК Банка а.д. Ниш	1	А.Д. за неживотно осигурање „АС осигурање”
2	Alpha bank Srbija a.d. Beograd	2	А.Д. за осигурање „АМС осигурање”
3	Banca Intesa a.d. Beograd	3	A.D. za osiguranje „Basler”, neživotno osiguranje
4	Банка Поштанска штедионица а.д. Београд	4	A.D. za osiguranje „Basler”, životno osiguranje
5	Credy banka a.d. Kragujevac	5	A.D. za osiguranje „Credit Agricole life”
6	Чачанска банка а.д. Чачак	6	A.D. za osiguranje „Delta Generali osiguranje”
7	Erste bank a.d. Novi Sad	7	А.Д. за осигурање „Дунав осигурање”
8	Eurobank EFG štedionica a.d. Beograd	8	А.Д. за осигурање „Глобос-осигурање”
9	Findomestic banka a.d. Beograd	9	A.D. za osiguranje „Grawe”
10	Нуро Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd	10	А.Д. за осигурање „Меркур”
11	KBC banka a.d. Beograd	11	А.Д. за осигурање „Миленијум осигурање”
12	Комерцијална банка а.д. Београд	12	А.Д. за осигурање „Сава осигурање”
13	Marfin bank a.d. Beograd	13	А.Д. за осигурање „Таково”
14	Meridian Bank-Credit Agricole group a.d. Novi Sad	14	А.Д. за осигурање „Триглав Копаоник”
15	Metals banka a.d. Novi Sad	15	A.D. za osiguranje „Uniqa životno osiguranje”
16	NLB Continental banka a.d Novi Sad	16	A.D. za osiguranje „Uniqa neživotno osiguranje”
17	NLB LHB banka a.d Beograd	17	A.D. za osiguranje „Wiener Stadtische Osiguranje”
18	OTP banka a.d. Novi Sad	18	А.Д. за реосигурање и осигурање „ДДОР Нови Сад”
19	Piraeus bank a.d Beograd	19	A.D. za reosiguranje „Delta Generali Reosiguranje”
20	Пољопривредна банка Агробанка а.д. Београд		
21	Привредна банка Београд а.д. Београд		
22	ProCredit Bank a.d. Beograd		
23	Raiffeisen banka a.d. Beograd		
24	Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd		
25	Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd		
26	Univerzal banka a.d. Beograd		
27	Војвођанска банка а.д. Нови Сад		
28	Volksbank a.d. Beograd		

Извор: Народна банка Србије

6.13 Привредне коморе

У оквиру јединственог коморског система у Србији, на територији Аутономне Покрајине Војводине делује Привредна комора Војводине, коју чине регионалне привредне коморе са седиштем у Новом Саду, Зрењанину, Кининди, Панчеву, Сомбору, Сремској Митровици и Суботици. Оне међусобно сарађују на пословима и задацима од заједничког интереса и интереса својих чланова, размењују информације и искуства, координирају свој рад и активности у вођењу заједничких коморских активности.

Регионална привредна комора Нови Сад обухвата територију 12 општина Јужнобачког округа: Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Бечеј, Беоцин, Нови Сад, Србобран, Сремски Карловци, Темерин, Тител, Врбас и Жабаљ.

Чланови привредних комора су предузећа, банке, осигуравајућа друштва, радње и удружења, а повезани су заједничким пословним интересима.

Тежиште активности и садржај рада усмерени су на:

- заступање заједничких интереса у поступку припреме закона и других прописа и мера у области привредног система;
- организовање и обезбеђивање услова за договарање и сусретање привредника ради усклађивања ставова и предлога, размене искуства, успостављања пословних веза;
- унапређивање и успостављање економске сарадње са иностранством, односно иностраним пословним партнерима;
- обезбеђивање одговарајућих пословних информација својим члановима;
- организовање стручног образовања кадрова у привреди;
- организовање и пружање стручне помоћи члановима у унапређењу њиховог пословања;
- рад на јачању пословног морала и неговање добрих пословних обичаја.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

6.14 Остварене инвестиције у приватном сектору

Назив компаније	Земља порекла	Делатност	Тип инвестиције	Вредност инвестиције (€)	Година инвестиције
WAZ	Немачка	Новинско-издавачка делатност	greenfield	недоступно	2003
„SCHOLZ” GMBH	Немачка	Прерада и трговина металним отпадом	brownfield	430.000	2003
EKO YU AD BEOGRAD (Group Hellenik Petroleum)	Грчка	Промет на мало нафтним дериватима	greenfield	6.900.000	2003-2007
„ZESIUM MOBILE” GMBH	Швајцарска	Истраживање и развој	joint venture	1.000.000	2004
„SANO” GMBH	Немачка	Производња готове хране за узгој животиња	greenfield	6.000.000	2004
TELSONIC GROUP-Telsonic Ultrasonic	Швајцарска	Производња машина и опреме	greenfield	600.000	2004
Maghrabi Ali Muhamed	Саудијска Арабија	Производња аутобуса и специјалних возила	докапитализација	153.000	2005
LEVI 9 GLOBAL SOURCING	Холандија	Израда компјутерских програма	joint venture	недоступно	2005
ERSTE Banka a.d. Novi Sad	Аустрија	Банкарство	приватизација	73.200.000	2005
NLB Continental Banka a.d. Novi Sad	Словенија	Банкарство	приватизација	49.500.000	2005
Meridian Bank Credit Agricole Group a.d. Novi Sad	Француска	Банкарство	приватизација	34.000.000	2005
Banka Intesa a.d. Beograd	Италија	Банкарство	аквизиција приватизација	140.000.000	2005-2007

Табела 72. Остварене инвестиције од 2003. до 2008.

METRO Cash&Carry d.o.o., Beograd Metro Group	Немачка	Трговина	greenfield	150.000.000	2005
MERKATOR	Словенија	Трговина	greenfield	недоступно	2006
M-Rodić d.o.o.	Словенија	Трговина	аквизиција	123.000.000 (неновчано)	2006
MERKUR International, d.o.o. Beograd	Словенија	Трговина	greenfield	10.000.000	2006
NACIONAL BANK OF GREECE s.a.	Грчка	Банкарство	спајање	385.000.000	2006
OTP BANKA Srbija a.d. Novi Sad	Мађарска	Банкарство	приватизација	118.600.000	2006
RW Panel S	Италија	Производња термо-изолационих панела	joint venture	10.000.000	2006
TRS SWISS PRODUCTION d.o.o.	Швајцарска	Производња и рециклажа тонера	brownfield	3.000.000	2006
OMV Srbija d.o.o.	Аустрија	Промет на мало нафтним дериватима	greenfield	недоступно	2006
ASCO S.A.	Грчка	Производња металних и ливених материјала и конструкција	докапитализација	6.000.000	2006
AGROKOR-Zagreb	Хрватска	Трговина	brownfield	недоступно	2007
FONDIARIJA-SAI	Италија	Осигурање	приватизација	220.000.000	2007
BRAUEREI MB d.o.o.	Холандија	Производња пива	аквизиција	67.000.000 (неновчано)	2007
INTEGRAL INŽENJERING AD	Република Српска	Изградња железничких саобраћајница	докапитализација	2.650.000	2008
TUŠ TRADE DOO	Словенија	Трговина	greenfield	недоступно	2008
LESNINA d.d.	Словенија	Производња намештаја и трговина	greenfield	4.000.000	2008
HINTTECH BV	Холандија	Информатика	joint venture	недоступно	2008
Укупно	/	/	/	1.411.033.000	/

Извор: Регионална привредна комора Нови Сад

6.15 Планиране инвестиције у приватном сектору

Табела 73. Планиране инвестиције у наредне 2 године, 2008.

Бр.	Назив компаније	Земља порекла	Тип инвестиције	Вредност инвестиције (€)	Број нових радних места	Година инвестиције
1	Big Cee	Израел	greenfield	70.000.000	1.000	2009-2010
2	Ocean Atlantic	САД	greenfield	80.000.000	1.500	2009-2010
	Укупно	/	/	150.000.000	2.500	/

6.16 Структура инвестиција

Табела 74. Структура директних страних улагања према земљи порекла

Бр.	Назив државе	2005 (€)	2006 (€)	2007 (€)	2008 (€)
1	Саудијска Арабија	153.000			
2	Аустрија	73.200.000			
3	Словенија	49.500.000	133.000.000		4.000.000
4	Француска	34.000.000			
5	Италија	140.000.000	10.000.000	220.000.000	
6	Немачка	150.000.000			
7	Грчка		391.000.000		
8	Мађарска		118.600.000		
9	Швајцарска		3.000.000		
10	Холандија			67.000.000	
11	Република Српска				2.650.000
	Укупно	446.853.000	655.600.000	287.000.000	6.650.000

Извор: Регионална привредна комора Нови Сад

Табела 75. Структура остварених инвестиција према карактеру изградње и техничкој структури, 2007.

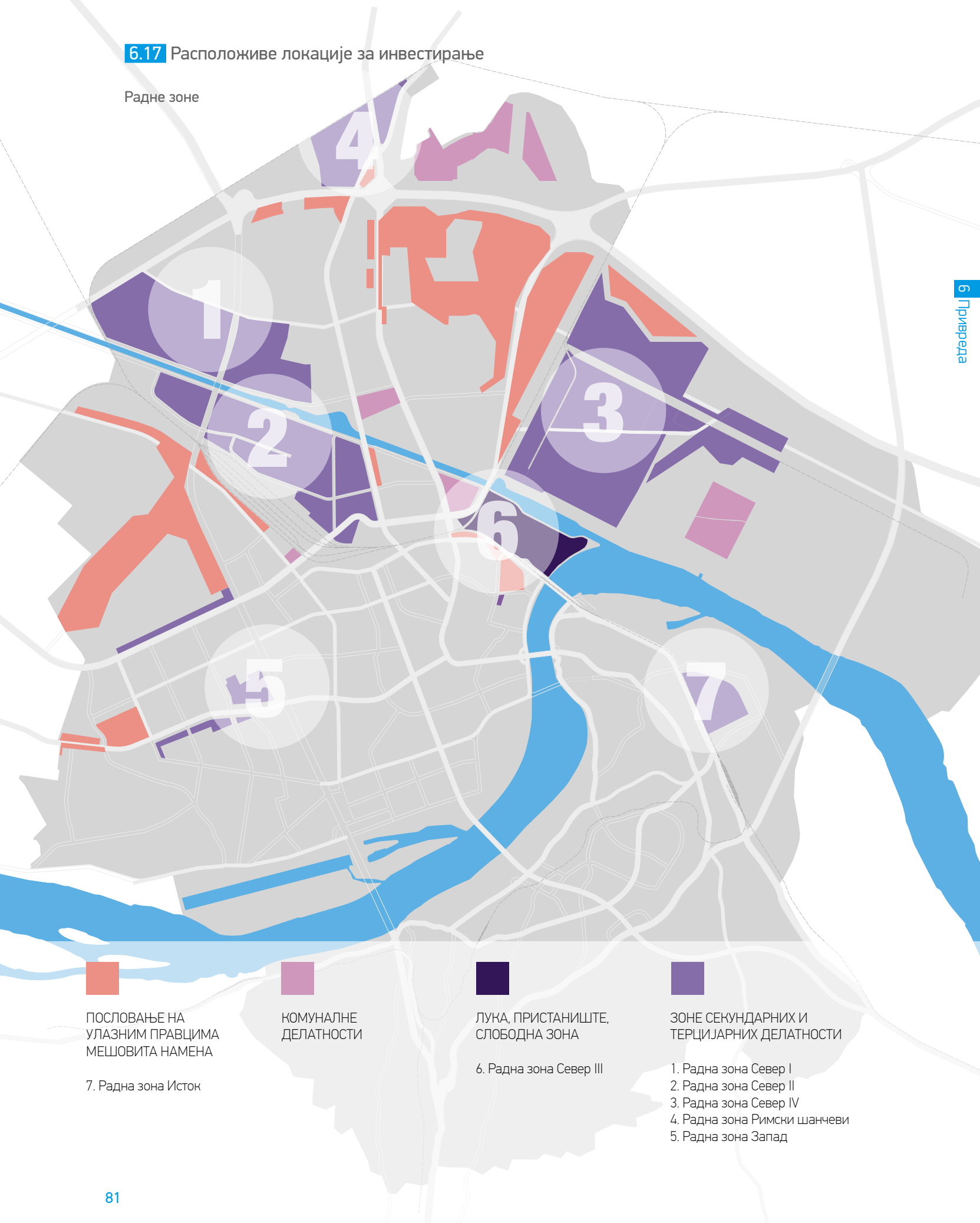
		Град (€)	Удео у укупним инвестицијама у граду (%)
Укупне инвестиције		339.343.659	100
Карактер изградње	Нови капацитети	203.158.266	59,87
	Реконструкција, доградња и проширење	101.457.024	29,90
	Одржавање	34.728.369	10,23
Техничка структура	Грађевински радови	172.488.004	50,83
	Домаћа опрема	95.822.137	28,24
	Увозна опрема	58.078.997	17,11
	Остало	12.954.521	3,82

средњи курс на дан 31.12.2007. 1€ =79,2362 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

6.17 Расположиве локације за инвестирање

Радне зоне

Табела 76. Расположиве локације за инвестициона улагања

Бр.	Назив локације	Власништво	Број парцеле и површина (м ²)	Намена површине	Остале информације
1.	Север I -Северно од Приморске улице	Република Србија корисник: Нови Сад	380/5 - 2998 м ² 380/6 - 2874 м ²	привредне делатности; индустрија и производно занатство	спратност за привредне делатности П+1, за производне и сервисне ВП, површине до 1500 м ² по етажи за сваку парцелу; на парцели се мора обезбедити паркирање за 50% запослених.
			Инфраструктура: - електрична енергија ✓ - водовод ✓ - канализација - гас ✓ - топловод - телефон - интернет - коловоз ✓ - пешачка стаза ✓ - железничка пруга ✓		На располагању: по закључењу Уговора о закупу. Цена (€/м ²) ~ 35-40 Трошкови припремања грађ. земљишта и комуналног опремања (€/м ²) ~ 76-197.
2.	Север II- између НИТ-а и НИВЕ	Република Србија корисник: Нови Сад	2222/4 - 6623 м ² 2222/5 - 6623 м ² 2222/6 - 6128 м ²	привредна делатност; производни и складишни простор	спратности П, П+1; површине до 3300 м ² по етажи за сваку парцелу
			Инфраструктура: - електрична енергија ✓ - водовод ✓ - канализација ✓ - гас ✓ - топловод - телефон - интернет - коловоз ✓ - пешачка стаза ✓ - железничка пруга ✓		На располагању: по закључењу Уговора о закупу. Цена (€/м ²) ~ 50-55 Трошкови припремања грађ. земљишта и комуналног опремања (€/м ²) ~ 80-105.
3.	Север II- Пут новосадског партизанског одреда	Република Србија корисник: Нови Сад	2259/1 - 3120 м ² 2260/1 - 3120 м ² 2249/1 - 3120 м ² 2250/1 - 3120 м ² 2251/1 - 3120 м ² 2252/1 - 3120 м ² 2254/1 - 3120 м ² 2255/1 - 2280 м ² 2256/1 - 2280 м ² 2253/1 - 3600 м ² 10683/1 - 3600 м ²	привредна делатност; индустрија и производно занатство	спратност ВП и П+1; површине ~ 1560 м ² по етажи за сваку парцелу; парцеле се могу спајати.

Табела 76. Расположиве локације за инвестициона улагања

			Инфраструктура: - електрична енергија ✓ - водовод ✓ - канализација ✓ - гас ✓ - топловод - телефон - интернет - коловоз ✓ - пешачка стаза ✓ - железничка пруга ✓		На располагању: по закључењу Уговора о закупу. Цена (€/м ²) ~ 80-85 Трошкови припремања грађ. земљишта и комуналног опремања (€/м ²) ~ 80-105.
4.	Север III - Улица Бајчи Жилинског	Република Србија корисник: Нови Сад	4148/2 - 4803 м ²	пословање	спратност до П+4; површине ~ 2400 м ² по етажи
5.	Радна зона - Клисански пут	Република Србија корисник: Нови Сад	2094/1 - 3299м ² 2214/8 - 3576м ²	производни, продајни и складишни простор	спратност до П+1; површине до 1788 м ² по етажи за сваку парцелу (могуће је спајање парцела)
			Инфраструктура: - електрична енергија ✓ - водовод ✓ - канализација - гас ✓ - топловод - телефон - интернет - коловоз ✓ - пешачка стаза ✓ - железничка пруга ✓		На располагању: по закључењу Уговора о закупу. Цена (€/м ²) ~ 35-40 Трошкови припремања грађ. земљишта и комуналног опремања (€/м ²) ~ 76-97.
6.	Ветерник - Вука Караџића	Република Србија корисник: Нови Сад	641 - 1982 м ²	услужно занатство, трговина, угоститељство пословање и становање до 30%	спратност П+1+Пот; површине 790 м ² по етажи.
7.	Руменка, Улица ослобођења	Република Србија корисник: Нови Сад	578/2 - 3886 м ² 578/3 - 3903 м ² 578/4 - 3937 м ²	централне функције- снабдевачки подцентар; пословни простор-терцијарне делатности	спратност П+1+Пк или П+2, површине до 1560 м ² по етажи за сваку парцелу.
8.	Руменка, Улица Јована Јовановића Змаја	Република Србија корисник: Нови Сад	550 - 4080 м ²	снабдевачки подцентар; пословни и пратећи простор	спратност П+1+Пк или П+2, површине до 1630 м ² по етажи.
9.	Сремска Каменица - центар	Република Србија корисник: Нови Сад	4173 - 4370 м ²	пословно - трговачка, сутерен - гараже приземље - трговина и угоститељство спрат - канц. простор	спратност П+2 (П+1), површине до 2500 м ² по етажи.
10.	Сремска Каменица -центар	Република Србија корисник: Нови Сад	4172/3 - 1300 м ²	пословно - трговачка, сутерен - гараже приземље - трговина и угоститељство спрат - канц. простор	спратност П+2 (П+1), површине до 670 м ² по етажи.

Табела 76. Расположиве локације за инвестициона улагања

11.	Салајка - Теодора Мандића	Република Србија корисник: Нови Сад	2901/2 - 1635 м ² 2901/3 - 1689 м ²	пословање	спратност П+2 површине до 845 м ² по етажи
12.	Шtrand - Кабел	Република Србија корисник: Нови Сад	7338/2 - 2400 м ²	трговина, рекреативни спорт - продавнице и тренинг сале	спратност П, П+1; површине 1440 м ² по етажи. Локацију тренутно користи ФК Кабел, потребно је изместити игралиште.
13.	Слободна зона - 1	Јавно складиште - Слободна царинска зона Нови Сад	4144/9 - 28797м ²	привреда - производња, складиштење	спратност ВП и П+1; површине 4150 м ² по етажи.
14.	Слободна зона - 2	Јавно складиште - Слободна царинска зона Нови Сад	4153/1 - 7853 м ²	привреда - производња, складиштење	спратност ВП и П+1; површине 3150 м ² по етажи.
		Инфраструктура: - електрична енергија ✓ - водовод ✓ - канализација ✓ - гас ✓ - топловод - телефон ✓ - интернет ✓ - коловоз ✓ - пешачка стаза ✓ - железничка пруга ✓			
15.	Слободна зона - 3	Јавно складиште - Слободна царинска зона Нови Сад	4153/14-6874 м ²	привреда – производња, складиштење	спратност ВП и П+1; површине 2775 м ² по етажи.
16.	Слободна зона - 4	Јавно складиште - Слободна царинска зона Нови Сад	4153/21-7068 м ²	привреда – производња, складиштење	спратност ВП и П+1; површине 2820 м ² по етажи.

Извор: ЈП „Завод за изградњу града“; ЈС Слободна царинска зона Нови Сад

„Слободна зона Нови Сад“

Једна од четири слободне зоне на територији Републике Србије, пружа могућност обављања производне и услужне делатности без плаћања царинских и пореских дажбина и има друге предности гарантоване Законом о слободним зонама.

„Слободна зона Нови Сад“ нуди:

- гринфилд локације за нове објекте;
- закуп складишног простора у објектима Слободне зоне;
- закуп отвореног складишта;
- закуп канцеларијског простора;
- логистичку подршку (утовар/истовар, складиштење, шпедиција).

6.18 Олакшице за инвеститоре

6.18.1 Финансијска помоћ

Влада Републике Србије

Агенција за страна улагања и промоцију извоза Републике Србије (SIEPA); Поред постојећих предности, као што су образована радна снага, бесцарински извоз у земље Југоисточне Европе, Русију и Белорусију, стратешки и географски положај и најнижа стопа пореза на добит у Европи од 10%, Србија нуди и финансијску помоћ потенцијалним инвеститорима. На основу Уредбе Владе Републике Србије, донете крајем јуна 2007. године, инвестициони пројекти у свим делатностима, осим трговине, туризма, угоститељства и пољопривреде, могу да конкуришу за доделу бесповратних средстава из државног буџета. Средства су намењена за финансирање инвестиционих пројеката у областима производње, услуга које могу бити предмет међународне трговине и истраживања и развоја.

Инвестиције у производном сектору:

- Укупна средства: од 2.000 до 5.000 евра по новом радном месту;
- Минимална вредност улагања: 3 милиона евра (за Нови Сад);
- Минималан број нових радних места: 50.

Инвестиције у сектору услуга:

- Укупна средства: од 2.000 до 10.000 евра по новом радном месту;
- Минимална вредност улагања: 500.000 евра;
- Минималан број нових радних места: 10.

Инвестиције у сектору истраживања и развоја:

- Укупна средства: од 5.000 до 10.000 евра по новом радном месту;
- Минимална вредност улагања: 250.000 евра;
- Минималан број нових радних места: 10.

Фонд за развој Републике Србије је основан ради подстицања равномерног привредног и регионалног развоја, запошљавања, извоза, оснивања и развоја малих и средњих предузећа и предузетништва. Право на коришћење средстава Фонда имају привредни субјекти на подручју Републике Србије: правна лица - привредна друштва у приватном власништву, акционарска друштва са већинским приватним власништвом, новоприватизована предузећа са отплаћеним друштвеним капиталом и предузетници.

Влада Аутономне Покрајине Војводине

Секретаријат за науку и технолошки развој суфинансира отварање погона пилот-производње уз примену нових технологија, до износа од 49% од вредности инвестиције. Право пријављивања имају привредна друштва регистрована на територији Републике Србије, која планирају да покрену нове погоне на територији АП Војводине и да запосле најмање 20 нових радника.

Привредно друштво које добије средства у складу са Јавним позивом, дужно је да износ средстава који је партиципирао Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој, врати у року од једне до пет година путем донација здравственим установама, установама социјалне заштите, школама и другим установама које као приоритет одреде надлежни покрајински секретаријати.

Фонд за развој Аутономне Покрајине Војводине је основан ради стварања услова за подстицање развоја инфраструктуре, привреде, и равномерног регионалног развоја. Фонд на економским принципима учествује у реализацији програма и пројеката развоја: инфраструктуре, привреде, пољопривреде, подстицања оснивања малих и средњих предузећа и развоја предузетништва, као и равномерног регионалног развоја АП Војводине. Право коришћења дугорочних средстава Фонда имају правна лица са већинским приватним капиталом, и физичка лица са седиштем/пребивалиштем на територији Аутономне Покрајине Војводине или ван територије Аутономне Покрајине Војводине, који ће своје програме реализовати на територији Аутономне Покрајине Војводине.

Покрајински фонд за развој пољопривреде је основан са циљем подстицања пољопривреде у Војводини и отклањања проблема у области пољопривредне производње путем учешћа у финансирању програма унапређења и развоја појединих области пољопривреде; подстицања интензивније и континуираније производње и обезбеђења што више роба за извоз; подстицања оснивања и организовања предузећа у области пољопривреде; подстицања развоја земљорадничког задругарства и предлагања подстицајних мера системског карактера на нивоу Покрајине. Кредити се додељују пољопривредним газдинствима – правним и физичким лицима са подручја АП Војводине, уписаним у Регистар пољопривредних газдинстава.

6.18.2 Порески подстицаји

Ради остваривања циљева економске политике у погледу стимулса привредног раста, развоја малих предузећа, концесионих улагања, запошљавања радника и побољшања еколошке ситуације, обвезницима се пружају порески подстицаји.

Закон о порезу на добит предузећа („Службени гласник Републике Србије”, бр. 25/01, 80/02, 43/03 и 84/04.) дефинише појам убрзане амортизације, предвиђа одређена пореска ослобођења (у односу на недобитне организације, концесиона улагања, те остала улагања у предузећа за радно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица), као и пореске кредите (код инвестиција у основна средства и запошљавања радника). Закон о порезу на добит предузећа такође предвиђа и подстицаје код улагања, којим се обвезници могу ослободити плаћања пореза на добит предузећа на период од десет и пет година, под условима који су предвиђени поменутиим законом.

Убрзана амортизација

Право на убрзану амортизацију, по стопама до 25% вишим од прописаних, обвезник има у односу на стална средства која служе за:

1. спречавање загађивања ваздуха, воде и земљишта, ублажавања буке, уштеде енергије, пошумљавања, прикупљања и коришћења отпадака као индустријских сировина или енергетских горива;
2. научноистраживачки рад;
3. школовање и обуку кадрова.

Право на убрзану амортизацију обвезник има и у односу на рачунарску опрему.

Пореска ослобођења

Право на ослобођење плаћања пореза на добит предузећа, има обвезник (недобитна организација), који у години за коју се одобрава право на ослобођење оствари вишак прихода над расходима до 300.000 динара, а под условима предвиђеним овим законом.

Концесионо предузеће, односно концесионар који има регистровано предузеће за обављање концесионе делатности, ослобађа се плаћања пореза на добит остварену по основу прихода од предмета концесије, на рок до пет година од дана уговореног завршетка концесионог улагања у целини.

Предузеће за радно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица, има право на ослобођење плаћања пореза на добит предузећа, сразмерно учешћу тих лица у укупном броју запослених.

Порески кредити

Обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности, признаје се право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања, с тим што не може бити већи од 50% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање.

Обвезнику који је, према закону којим се уређује рачуноводство, разврстан у мало предузеће признаје се право на порески кредит у висини од 40% извршеног улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности, с тим што не може бити већи од 70% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање.

Обвезнику који на неодређено време запосли нове раднике, обрачунати порез на добит предузећа, умањује се у пореском периоду за износ једнак износу који чини 100% бруто зарада, односно плата исплаћених тим запосленима, увећаних за припадајуће јавне приходе плаћене на терет послодавца.

Подстицаји код улагања

Порески обвезник који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од 600 милиона динара, а који та средства користи у регистрованој делатности у Републици и у периоду улагања додатно запосли, на неодређено време, најмање сто лица, ослобађа се од плаћања пореза на добит предузећа у периоду од десет година, сразмерно том улагању.

Порески обвезник који обавља делатност на подручју од посебног интереса за Републику, ослобађа се плаћања пореза на добит предузећа за период од пет година, под следећим условима:

1. да је уложио у своја основна средства, односно у чија основна средства је друго лице уложило износ већи од 600 милиона динара;
2. да користи 80% вредности основних средстава у регистрованој делатности на подручју од посебног интереса за Републику;
3. да у периоду улагања додатно запосли на неодређено време најмање пет лица;
4. да најмање 80% запослених на неодређено време има пребивалиште и боравиште на подручју од посебног интереса за Републику.

Ова пореска ослобођења остварују се сразмерно улагању.

Отклањање двоструког опорезивања добити остварене у другим државама

Резидентном обвезнику који оствари добит пословањем у другој држави, на коју је плаћен порез у тој држави, на рачун пореза на добит предузећа утврђеног према одредбама закона, одобрава се порески кредит у висини пореза на добит плаћеног у тој другој држави.

6.18.3 Програми за обуку радне снаге

Национална служба за запошљавање - Филијала за запошљавање Нови Сад, сваке године реализује различите програме додатног образовања и обуке, намењене незапосленим лицима са територије свих дванаест општина Јужнобачког округа.

Програми

Приправници - програм стручног усавршавања незапослених лица без радног искуства са високом стручном спремом, вишом стручном спремом и средњом стручном спремом, уз заснивање радног односа на одређено време, ради полагања приправничког, односно стручног испита и останка у радном односу најмање још у дужини финансирања приправничког стажа. Град Нови Сад, у склопу Програма активне политике запошљавања и у сарадњи са Националном службом за запошљавање, финансира стручно оспособљавање приправника на одређено време у трајању од 12 месеци.

Приправници – волонтери - стручно оспособљавање незапослених лица од III до VII степена стручне спреме, која се волонтерски ангажују, без заснивања радног односа, за оспособљавање за самосталан рад у струци са циљем полагања приправничког - стручног испита. Град Нови Сад, у склопу Програма активне политике запошљавања и у сарадњи са Националном службом за запошљавање, финансира стручно оспособљавање приправника - волонтера у трајању од 12 месеци.

Волонтери - практиканти - програм стручног усавршавања незапослених лица од III до VII степена стручне спреме, без заснивања радног односа, у трајању од шест месеци и без обзира на степен стручности.

Суфинансирање последипломаца - програм намењен незапосленим лицима са високом стручном спремом (VII степен стручне спреме), која су завршила редовне студије са просечном оценом најмање 8.00, и уписала последипломске студије - студије другог степена.

Обуке

Основна информатичка обука - стицање основних вештина и знања за рад на персоналном рачунару. По Програму IQS (интегрисана квалификациона шема), који реализује Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова, Филијала за запошљавање Нови Сад спроводи основну информатичку обуку за незапослена лица.

Обука за стране језике се односи на пословни енглески језик.

Преквалификација и доквалификација за тржиште рада - подразумева промену занимања или подизање нивоа компетентности кроз стицање нових или иновирање постојећих знања и вештина. Реализоване су обуке за старе занате, електрозаваривача са атестом, маникира, шминкера, фризера, педикира, пекара, месара, специјалистичка информатичка обука, као и обука за особе са инвалидитетом, те за послове молера, цвећара-вртлара и пекара.

Преквалификација и доквалификација за познатог послодавца - усвајање знања и вештина неопходних за обављање послова радног места по интерним плановима и програмима обуке послодавца. Након успешно завршене обуке незапослена лица заснивају радни однос на неодређено време.

Функционално основно образовање одраслих - програм који незапосленим лицима омогућава стицање основног образовања и сертификата о завршеној конкретној обуци, односно стеченом занимању са компетенцијама.

6.19 Процес издавања дозвола за грађење

Табела 77. Процес издавања дозволе за грађење

Рбр.	Етапни кораци	Потребна документација	Институција	Рок за издавање
1.	ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛОКАЦИЈИ	-Копија плана за предметну парцелу;	- Катастар непокретности;	- 8 дана од када су стечени сви услови за израду документа;
		-Доказ о уплати прописаних такси.		
2.	ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ ДОЗВОЛЕ	-Копија плана предметне парцеле; -Доказ о праву својине, односно праву закупа на грађевинском земљишту; -Извод из катастра подземних инсталација-Кат-ком (уколико је предмет захтева инфраструктурни објекат);	- Катастар непокретности;	- 8 дана од када су стечени сви услови за израду документа;
		-Доказ о уплати прописаних такси.		

Табела 77. Процес издавања дозволе за грађење

3.	ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ	-Доказ о праву својине, односно праву закупа на грађевинском земљишту;	- Катастар непокретности;	- 8 дана од када су стечени сви услови за израду документа;
		-Правоснажна Локацијска дозвола;	-Градска управа за урбанизам и стамбене послове;	
		-Главни пројекат усклађен са локацијском дозволом (у 3 примерка) са извештајем о извршеној техничкој контроли;	-Архитектонски биро;	
		-Доказ о уређивању односа у погледу плаћања накнаде за уређење грађевинског земљишта;	- ЈП „Завод за изградњу Града“ Нови Сад;	
		-Доказ о уплати прописаних такси.		
4.	ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ	-Копија плана са уцртаним објектом;	-Катастар непокретности;	- 7 дана од када су стечени сви услови за израду документа;
		-Правоснажно решење о издавању грађевинске дозволе;	-Градска управа за урбанизам и стамбене послове;	
		-Изјава инвеститора и извођача радова да су радови изведени у складу са одобреном техничком документацијом;		
		-Мишљења на изведене радове Јавних предузећа или других установа и служби којим су дали претходне услове и сагласности за изградњу конкретног објекта;	- Јавна и јавно комунална предузећа, друге установе;	
		-На захтеву назначен Институт који ће изаћи на терен да утврди да ли је објекат изграђен у складу са одобреном пројектном документацијом и који ће сачинити Записник о техничком пријему објекта;		
		-Пројекат изведеног објекта ако је у току изградње било одступања у односу на Главне пројекте на основу којих је издата грађевинска дозвола;	-Архитектонски биро;	
		-Доказ о уплати прописаних такси.		

Табела 77. Процес издавања дозволе за грађење

5.	ЗАХТЕВ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕШЕЊА О УКЛАЊАЊУ ОБЈЕКТА	- Копија плана катастарске парцеле на којој се налази објекат предвиђен за уклањање; - Доказ о власништву објекта односно дела објекта који се уклања;	- Катастар непокретности;	- 15 дана од када су стечени сви услови за израду документа;
		- Главни пројекат уклањања објекта са техничком контролом (у 3 примерка); - Шема регулисања саобраћаја у непосредном окружењу објекта који се уклања;	- Архитектонски биро;	
		- Друге посебне услове, ако се ради о објекту чијим би уклањањем био угрожен јавни интерес (заштита постојеће инфраструктуре, културног добра, животне средине и сл.)	-Јавна и јавно комунална предузећа, друге установе;	
		-Информација о локацији или локацијска дозвола из које се види да је предвиђено рушење предметног објекта, ради привођења земљишта намени у складу са урбанистичким планом;	-Градска управа за урбанизам и стамбене послове;	
		- Доказ о уплати прописаних такси.		

Извор: Градска управа за урбанизам и стамбене послове

7

РАДНА СНАГА

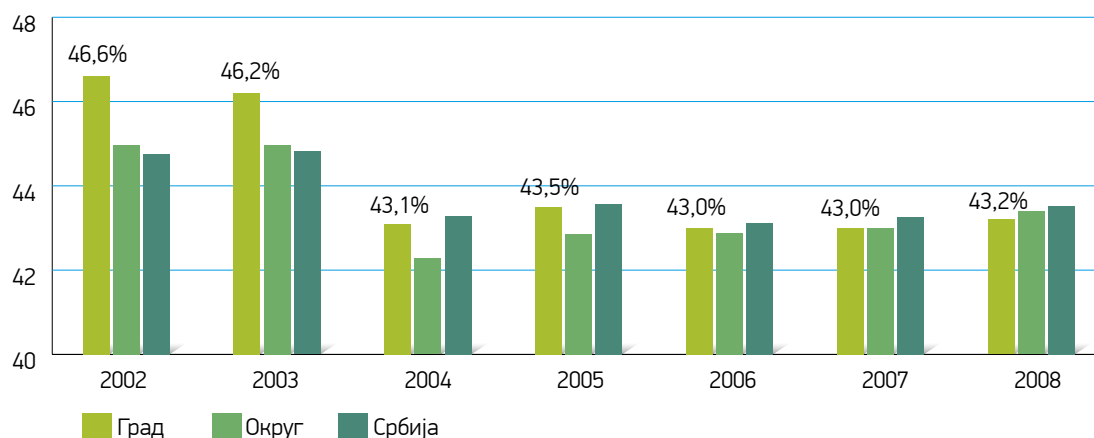
7.1 Број и структура запослених

Табела 78. Укупан број запослених и полна структура, 2002 - 2008.

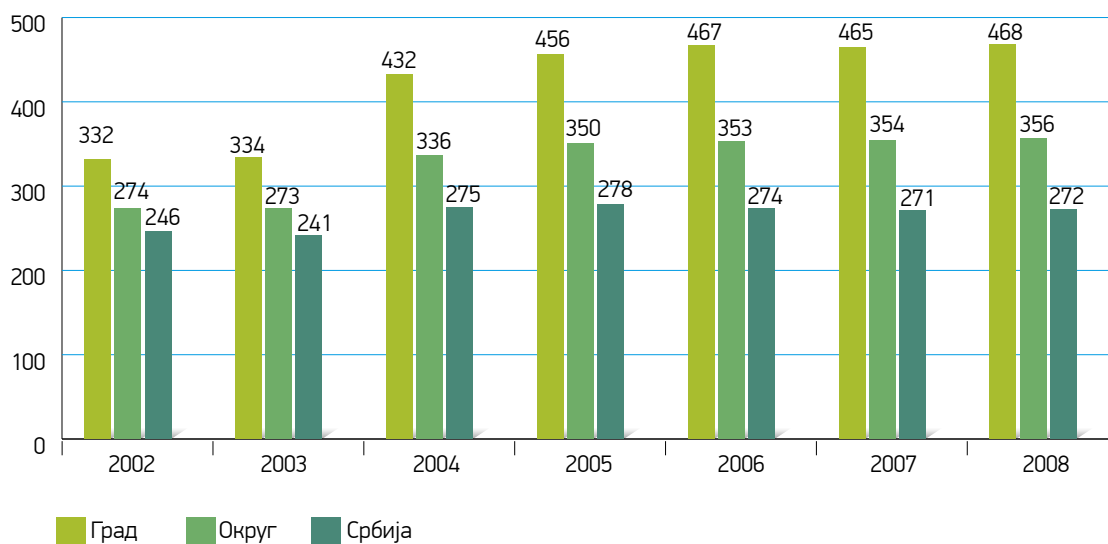
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Град	100.064	103.526	132.578	141.563	146.712	148.585	151.369
Жене (%)	46,6	46,2	43,1	43,5	43,0	43,0	43,2
Мушкарци (%)	53,4	53,8	56,9	56,5	57,0	57,0	56,8
Број укупно запослених на 1000 становника	332	334	432	456	467	465	468
Округ	163.484	165.502	200.708	209.525	211.815	213.449	215.873
Жене (%)	43,8	44,0	42,2	42,8	42,9	43,0	43,3
Мушкарци (%)	56,2	56,0	57,8	57,2	57,1	57,0	56,7
Број укупно запослених на 1000 становника	274	273	336	350	353	354	356
Србија	1.848.531	1.813.570	2.050.854	2.068.964	2.025.627	2.002.344	1.999.476
Жене (%)	43,4	43,9	43,4	43,5	43,1	43,4	43,7
Мушкарци (%)	56,6	56,1	56,6	56,5	56,9	56,6	56,3
Број укупно запослених на 1000 становника	246	241	275	278	274	271	272

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.“

Запосленост – жене (%)

Број запослених на 1000 становника

Табела 79. Структура запослених, преглед по годинама

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Град	100	100	100	100	100	100	100
Запослени у предузећима, установама, задругама и др. Организацијама	78,9	75,4	73,9	70,6	66,3	67,1	67,5
Лица која самостално обављају делатност	21,1	24,6	26,1	29,4	33,7	32,9	32,5
Округ	100	100	100	100	100	100	100
Запослени у предузећима, установама, задругама и др. Организацијама	77,4	73,6	72,8	70,0	66,6	66,6	66,8
Лица која самостално обављају делатност	22,6	26,4	27,2	30,0	33,4	33,4	33,2
Србија	100	100	100	100	100	100	100
Запослени у предузећима, установама, задругама и др. Организацијама	78,9	76,3	77,0	74,7	72,7	71,6	71,4
Лица која самостално обављају делатност	21,1	23,7	23,0	25,3	27,3	28,4	28,6

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.“

7.2 Запосленост по делатностима

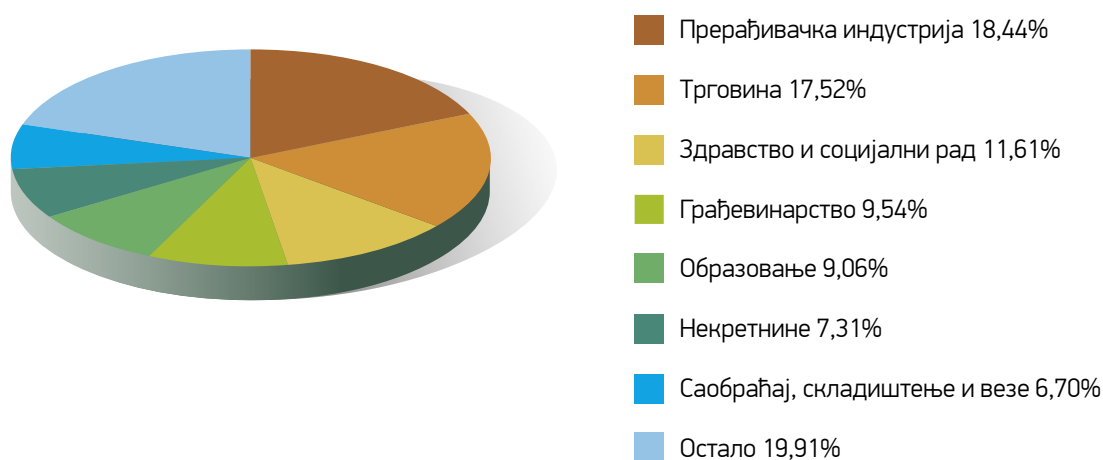
Табела 80. Структура запослених по секторима делатности, 2008.

	Град	Структура запослених у граду (%)	Структура запослених у округу (%)	Структура запослених у Србији (%)
Запослени – укупно	102.135	100	100	100
Жене	47.442	46,45	45,46	44,17
Мушкарци	54.693	53,55	54,54	55,83
Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда	2.262	2,22	5,01	3,40
Рибарство	103	0,10	0,16	0,07
Вађење руда и камена	1.044	1,02	0,76	1,63
Прерађивачка индустрија	18.829	18,44	23,35	25,93
Произв. и снабдев. енергијом, гасом и водом	1.853	1,81	2,13	3,20
Грађевинарство	9.652	9,45	7,72	5,78
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила	17.897	17,52	16,02	13,97
Хотели и ресторани	1.128	1,10	0,99	1,66
Саобраћај, складиштење и везе	6.839	6,70	6,18	7,59
Финансијско посредовање	3.844	3,76	2,90	2,29
Послови са некретнинама и изнајмљивањем	7.465	7,31	5,89	5,23
Државна управа и социјално осигурање	4.147	4,06	4,16	4,86
Образовање	9.254	9,06	9,50	9,31
Здравствени и социјални рад	11.862	11,62	10,54	11,24
Остале комуналне, друштвене и личне услуге	5.956	5,83	4,69	3,84

*подаци се односе на запослене у предузећима, задругама, установама и организацијама

Извор: Републички завод за статистику Србије „Саопштење СРББ ЗП20“

Структура запослених по секторима делатности, 2008.

Табела 81. Структура запослених по секторима делатности

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Запослени-укупно	100	100	100	100	100	100
Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организацијама – укупно	78,9	75,4	73,9	70,6	66,3	67,1
Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда	1,8	1,9	1,7	1,6	1,5	1,5
Рибарство	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Вађење руда и камена	1,2	1,1	0,9	0,8	0,8	0,7
Прерађивачка индустрија	18,4	17,7	17,5	15,8	14,3	13,4
Произв. и снабдев. енергијом, гасом и водом	2,1	1,8	1,4	1,3	1,2	1,2
Грађевинарство	6,4	6,2	6,0	6,1	6,0	6,0
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила	6,0	5,8	10,9	11,0	10,2	11,2
Хотели и ресторани	1,2	1,0	0,7	0,7	0,6	0,7
Саобраћај, складиштење и везе	6,7	5,8	5,4	5,1	4,6	4,7
Финансијско посредовање	3,8	3,1	2,5	2,4	2,4	2,5
Послови са некретнинама и изнајмљивљивањем	3,7	3,7	4,4	4,6	4,4	4,7
Државна управа и социјално осигурање	3,8	4,0	3,1	3,0	2,8	2,8
Образовање	6,9	7,5	6,2	5,9	5,8	5,9
Здравствени и социјални рад	11,9	11,1	8,8	8,3	7,9	7,9
Остале комуналне, друштвене и личне услуге	4,9	4,6	4,3	3,9	3,7	3,8
Лица која самостално обављају делатност	21,1	24,6	26,1	29,4	33,7	32,9

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.”

7.3 Просечне зараде

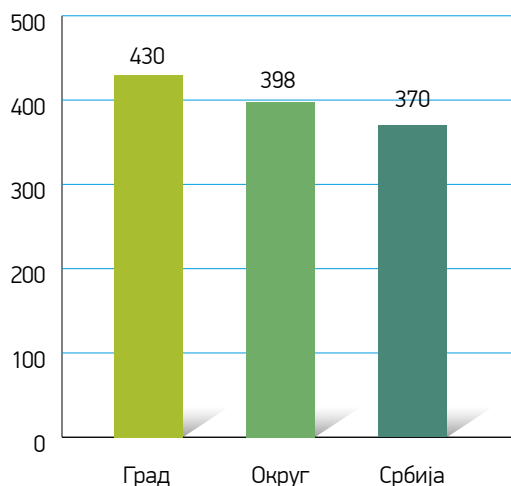
Табела 82. Просечне зараде по запосленом, 2008.

	Град (€)	Округ (€)	Србија (€)
Просечна бруто зарада (са порезом и доприносима)	602	556	516
Просечна нето зарада (без пореза и доприноса)	430	398	370

средњи курс НБС на дан 31.12.2008. 1€=88,6010 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Саопштење СРБ016 ЗП14”

Просечне зараде по запосленом (€), 2008.

Табела 83. Упоредни преглед просечних зарада по запосленом по годинама

	2002 (€)	2003 (€)	2004 (€)	2005 (€)	2006 (€)	2007 (€)	2008 (€)
Просечна бруто зарада у граду	280	312	330	371	483	580	602
Просечна бруто зарада у округу	269	290	301	342	449	535	556
Просечна бруто зарада у Србији	216	243	261	298	402	489	516
Просечна нето зарада у граду	195	217	228	254	330	415	430
Просечна нето зарада у округу	187	202	208	234	306	382	398
Просечна нето зарада у Србији	150	168	179	204	275	350	370

средњи курс НБС на дан 31.12.2002. 1€ = 61,5152 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2003. 1€ = 68,3129 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2004. 1€ = 78,8850 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2005. 1€ = 85,50 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2006. 1€ = 79,00 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2007. 1€ = 79,2362 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2008. 1€ = 88,6010 РСД.

Извор: Републички завод за статистику Србије „Запосленост и зараде”

Упоредни преглед просечних нето зарада по запосленом, по годинама (€)

7.4 Зараде по делатностима

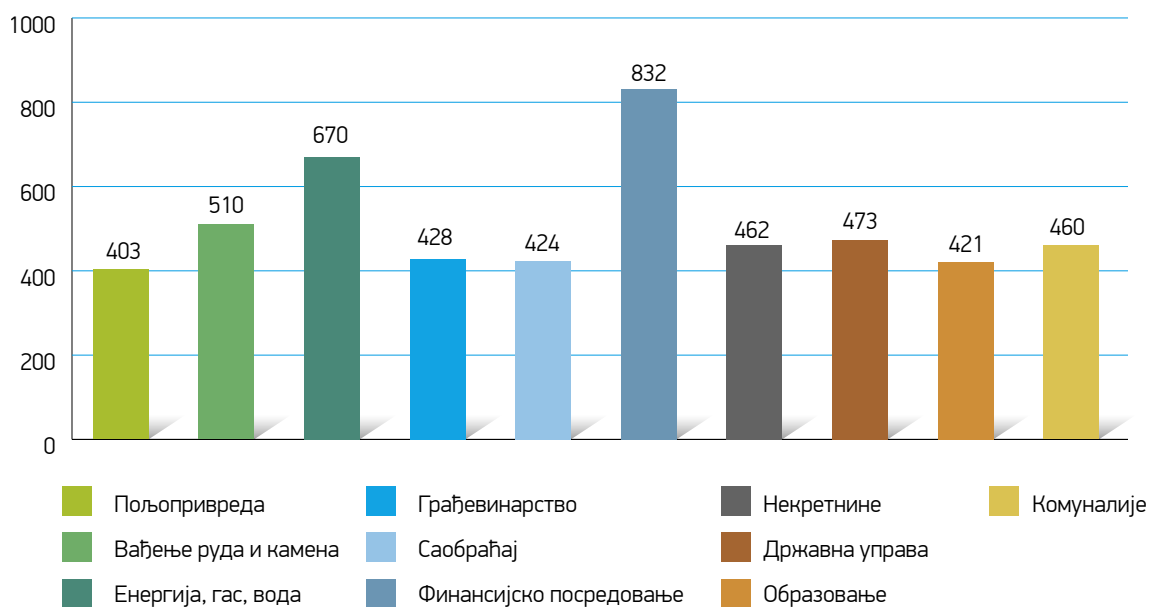
Табела 84. Просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса, по секторима делатности, 2007.

	2007		
	Град (€)	Округ (€)	Србија (€)
Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда	403	269	268
Рибарство	278	249	197
Вађење руда и камена	510	511	439
Прерађивачка индустрија	278	304	278
Произв. и снабдев. енергијом, гасом и водом	670	576	478
Грађевинарство	428	404	314
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила	354	313	315
Хотели и ресторани	221	218	235
Саобраћај, складиштење и везе	424	395	376
Финансијско посредовање	832	822	744
Послови са некретнинама и изнајмљивањем	462	442	428
Државна управа и социјално осигурање	473	446	430
Образовање	421	393	363
Здравствени и социјални рад	367	371	387
Остале комуналне, друштвене и личне услуге	460	453	349
Просечна нето зарада - укупно	415	382	350

средњи курс НБС на дан 31.12.2007. 1€ = 79,2362 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008”

Просечне нето зараде по секторима делатности (€), 2007.

Табела 85. Просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса, по секторима делатности, преглед по годинама

	2002 (€)	2003 (€)	2004 (€)	2005 (€)	2006 (€)	2007 (€)
Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда	191	211	219	256	347	403
Рибарство	189	171	165	190	225	278
Вађење руда и камена	275	296	285	292	392	510
Прерађивачка индустрија	144	140	143	159	227	278
Произв. и снабдев. енергијом, гасом и водом	278	319	345	382	499	670
Грађевинарство	219	243	250	260	331	428
Трговина на велико и мало и оправка моторних возила	178	180	191	232	309	354
Хотели и ресторани	136	123	109	144	153	221
Саобраћај, складиштење и везе	203	242	249	282	354	424
Финансијско посредовање	305	380	400	473	604	832
Послови са некретнима и изнајмљивљивањем	272	306	305	333	406	462
Државна управа и социјално осигурање	226	261	281	303	397	473
Образовање	191	218	228	257	337	421
Здравствени и социјални рад	183	224	241	254	292	367
Остале комуналне, друштвене и личне услуге	197	234	251	285	373	460
Просечна нето зарада - укупно	195	217	228	254	330	415

средњи курс НБС на дан 31.12.2003. године 1€ = 68,3129 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2004. године 1€ = 78,8850 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2005. године 1€ = 85,50 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2006. године 1€ = 79,00 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2007. године 1€ = 79,2362 РСД.

Извор: Републички завод за статистику Србије
 „Општине у Србији 2003 - 2008.”

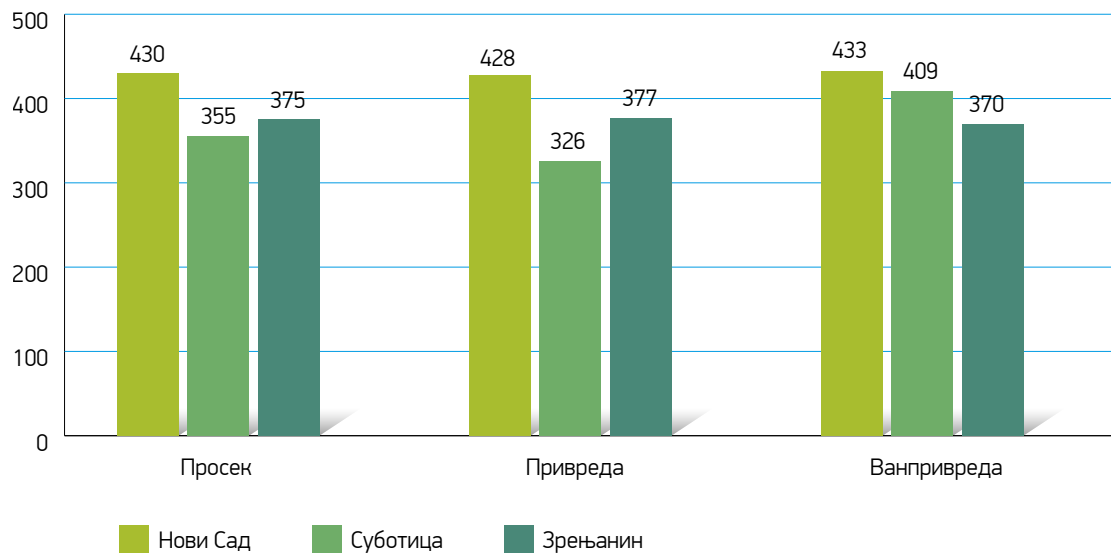
Табела 86. Просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса, привреда / ванпривреда, преглед по годинама

	2002 (€)	2003 (€)	2004 (€)	2005 (€)	2006 (€)	2007 (€)	2008 (€)
Привреда	194	210	220	251	331	420	428
Ванпривреда	196	229	241	259	327	407	433
Просечна нето зарада – укупно	195	217	228	254	330	415	430

средњи курс НБС на дан 31.12.2002. године 1€ = 61,5152 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2003. године 1€ = 68,3129 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2004. године 1€ = 78,8850 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2005. године 1€ = 85,50 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2006. године 1€ = 79,00 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2007. године 1€ = 79,2362 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2008. године 1€ = 88,6010 РСД.

Извор: Републички завод за статистику Србије
 „Запосленост и зараде“

Просечне нето зараде по запосленом (€), 2008.

7.5 Запошљавање

Табела 87. Слободна радна места, кумулатив јануар - децембар 2008.

		Град	Удео у округу (%)	Удео у Србији (%)
На неодређено време	број	21.113	6,96	6,96
	%	38,62	/	/
На одређено време	број	33.554	70,92	6,89
	%	61,38	/	/
Слободна радна места - укупно		54.667	72,49	6,92

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 88. Структура запошљавања, кумулатив јануар - децембар 2008.

		Град	Удео у округу (%)	Удео у Србији (%)
Запошљавање - жене	број	23.468	71,26	6,81
	%	46,75	/	/
Запошљавање - мушкарци	број	26.735	73,93	6,80
	%	53,25	/	/
На неодређено време	број	19.329	75,84	6,88
	%	38,50	/	/
На одређено време	број	30.874	70,80	6,76
	%	61,50	/	/
Запошљавање - укупно		50.203	72,66	6,81

Извор: Национална служба за запошљавање

7.6 Незапосленост

Табела 89. Структура незапослених и тражилаца запослења према полу, децембар 2008.

		Град	Удео у округу (%)	Удео у Србији (%)
Незапослени - жене	број	15.063	45,48	3,84
	%	55,99	/	/
Незапослени - мушкарци	број	11.842	41,96	3,54
	%	44,01	/	/
Незапослени - укупно		26.905	43,86	3,70
Тражиоци запослења - жене	број	17.206	47,61	3,95
	%	57,83	/	/
Тражиоци запослења - мушкарци	број	12.546	42,74	3,51
	%	42,17	/	/
Учешће незапослених у броју тражилаца запослења (%)	свега	90,43	/	/
	жене	87,55	/	/
	мушкарци	94,39	/	/
Тражиоци запослења - укупно		29.752	45,43	3,75

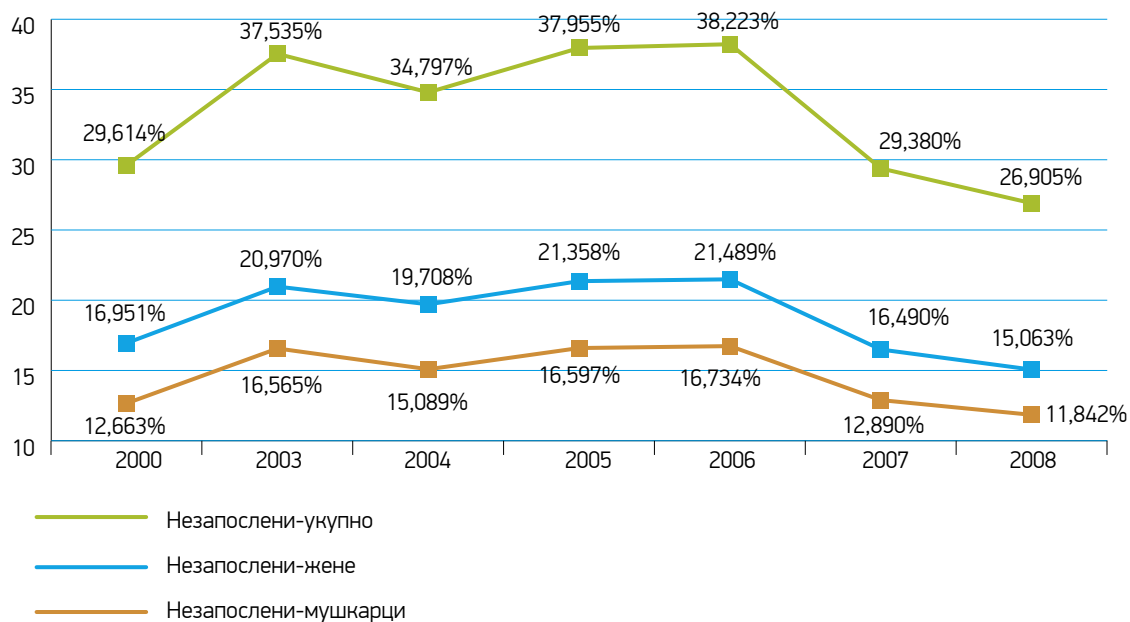
Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 90. Број и полна структура незапослених, преглед по годинама

	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Незапослени - жене	16.951	20.970	19.708	21.358	21.489	16.490	15.063
Незапослени - мушкарци	12.663	16.565	15.089	16.597	16.734	12.890	11.842
Незапослени - укупно	29.614	37.535	34.797	37.955	38.223	29.380	26.905

Извор: Национална служба за запошљавање

Број и полна структура незапослених, преглед по годинама

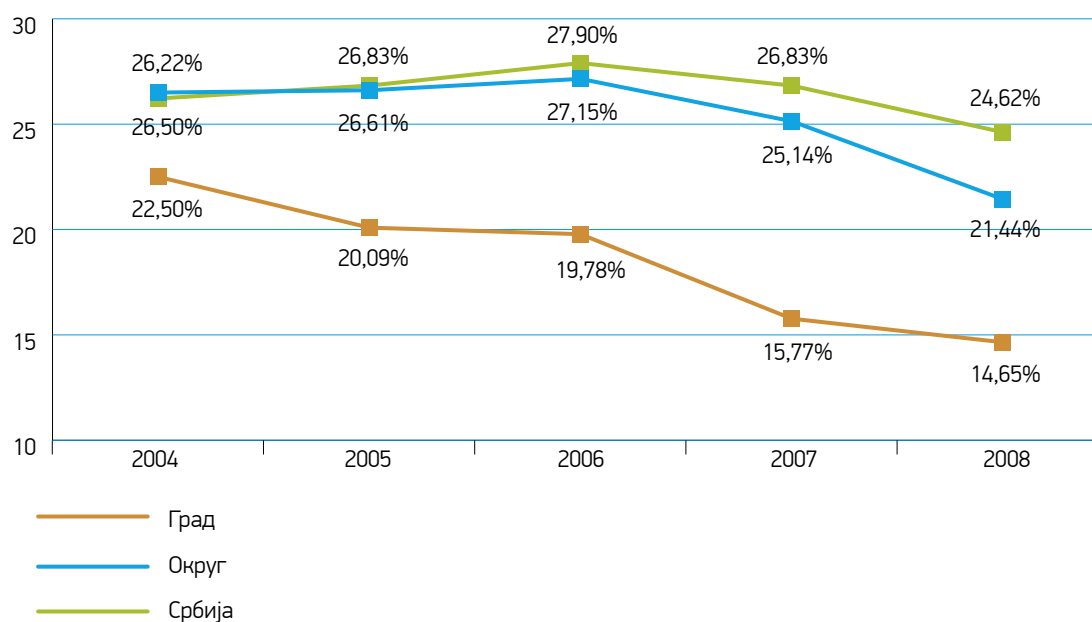
7.7 Стопа незапослености

Табела 91. Стопа незапослености, 2004–2008.

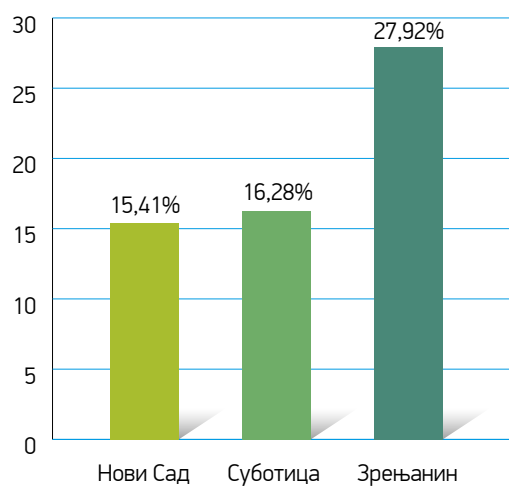
Стопа незапослености (%)	2004	2005	2006	2007	2008
Град	22,50	20,09	19,78	15,77	14,65
Округ	26,50	26,61	27,15	25,14	21,44
Србија	26,22	26,83	27,90	26,83	24,62

Извор: Национална служба за запошљавање

Стопа незапослености (%)

Стопе незапослености, 2009

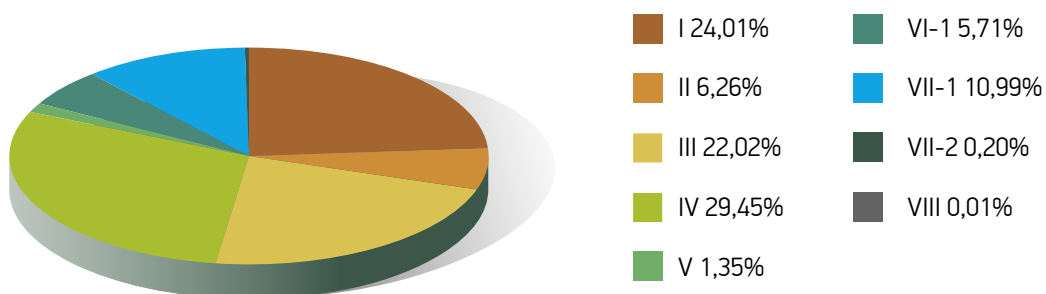
7.8 Незапосленост према степену образовања

Табела 92. Незапослени према степену образовања, 2008.

	Град	Удео у укупном броју незапослених (%)
I	6.460	24,01
II	1.684	6,26
III	5.925	22,02
IV	7.924	29,45
V	363	1,35
VI-1	1.535	5,71
VII-1	2.957	10,99
VII-2	53	0,20
VIII	4	0,01
Укупно	26.905	100

Извор: Национална служба за запошљавање

Структура незапослених према степену образовања, 2008.

7.9 Незапосленост према дужини чекања

Табела 93. Незапослени према дужини чекања, 2008.

	Град	Удео у укупном броју незапослених (%)
Прво запослење	10.909	40,55
До 1 године	6.787	25,23
1 - 2 године	5.866	21,80
2 - 3 године	3.186	11,84
3 - 5 година	4.286	15,93
5 - 8 година	3.474	12,91
8 - 10 година	1.166	4,34
Преко 10 година	2.140	7,95
Укупно	26.905	100

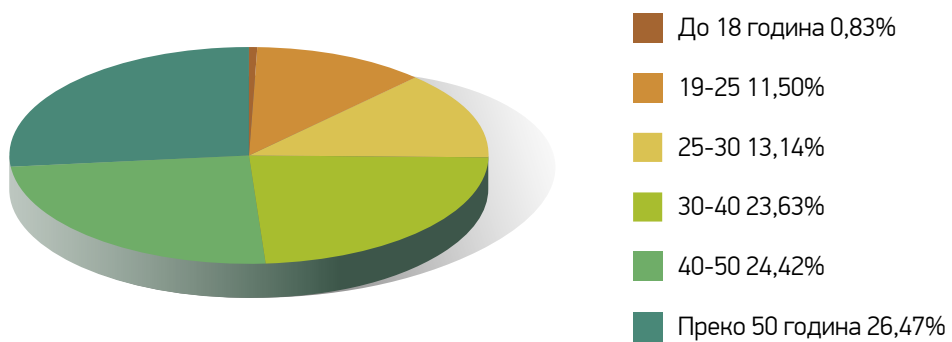
Извор: Национална служба за запошљавање

7.10 Незапосленост према старосној структури

Број година	Град	Удео у укупном броју незапослених (%)
До 18 година	225	0,84
19 - 25	3.093	11,50
25 - 30	3.536	13,14
30 - 40	6.358	23,63
40 - 50	6.571	24,42
Преко 50	7.122	26,47
Укупно	26.905	100

Извор: Национална служба за запошљавање

Незапослени према старосној структури, 2008,

8

ЈАВНИ РЕСУРСИ

8.1 Саобраћајна инфраструктура

8.1.1 Друмски саобраћај

Нови Сад је у непосредној близини најзначајнијих друмских праваца који воде на све четири стране Европе.

То су путни правци Е-75 из северне и средње и Е-70 из западне Европе, који су усмерени на југу и југоистоку континента. На територији Града Новог Сада постоје три моста преко реке Дунав (Мост слободе, мост Дуга, монтажно-демонтажни железничко-друмски МД 88). Међумесна аутобуска станица у Граду Новом Саду налази се на Булевару Јаше Томића.

Списак државних путева на територији Града Новог Сада:

Државни путеви I реда:

- Нови Сад - Бачка Паланка М 7
- Нови Сад - Рума М 21
- Нови сад - Београд М 22
- Нови Сад - Суботица М 22.1
- Нови Сад - Марадик М 22.2

Државни путеви II реда:

- Нови Сад - Врбас Р 102
- Нови Сад - Беочин Р 107
- Нови Сад - Тител Р 110
- Нови Сад - Темерин Р 120
- Нови Сад - Руменка - Степановићево Р 127

Табела 95. Дужина путева, 2007.

		Град (км)	Удео у дужини путева исте категорије у округу (%)	Округ (км)
Дужина путева - укупно		349	28,75	1.214
Савремени коловоз		349	30,32	1.151
Државни путеви I реда	укупно	132	41,64	317
	савремени коловоз	132	41,64	317
Државни путеви II реда	укупно	115	22,07	521
	савремени коловоз	115	22,42	513
Локални	укупно	102	27,13	376
	савремени коловоз	102	31,78	321

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008”

8.1.2 Железнички саобраћај и инфраструктура

Нови Сад представља најгушћи железнички чвор у овом делу земље. Територију Града пресеца коридор 10 који Нови Сад повезује са простором северозападне Европе са једне, односно са југоисточним делом Европе и мале Азије, са друге стране.

Секција за одржавање пруга Нови Сад при ЈП „Железнице Србије”, одржава пруге на четири основна правца:

- Правац Београд - Суботица - државна граница (коридор 10)
Инђија-Ловћенац (85,518 км)
- Правац Нови Сад - Богојево
Нови Сад - Каравуново (75,545 км)
- Правац Нови Сад - Орловат-Томашевац - Београд
Нови Сад - Орловат (71,350 км)
- Правац Нови Сад - Бечеј - Сента - Суботица
Нови Сад - Бечеј (55,245 км).

Поред ова четири основна правца, Секција ЗОП Нови Сад одржава још неколико споредних правца који се одвијају - гранају са основних правца:

- Петроварадин - Беочин (17,035 км)
- Гајдобра - Бачка Паланка (14,628 км)
- Каравуново - Бач (13,420 км).

Секција за одржавање пруга Нови Сад је једна од 14 секција које послују у саставу ЈП „Железнице Србије” на територији Републике Србије. На територији коју одржава ова секција, на свим правцима возови саобраћају брзинама прописаним књижицом реда возње.

Табела 96. Промет робе и путника у железничком саобраћају, 2006.

	Град	Удео општине у укупном промету у округу (%)	Округ
Број железничких станица	10	34,48	29
Број превезених путника	585.819	68,69	852.799
Број превезених пошљици	417.260	61,68	676.459

Извор: Републички завод за статистику Србије „Саобраћај, складиштење и везе”

8.1.3 Ваздушни саобраћај

Најближи аеродром Новом Саду је аеродром „Никола Тесла” у Београду, удаљен 80 км од Новог Сада. На територији Града Новог Сада, 16 км северно од центра града, налази се спортски аеродром „Ченеј”, који за сада може да прихвати мање спортске и туристичке авионе. Планирана је реконструкција и доградња овог аеродрома.

8.1.4 Водни саобраћај

У Новом Саду постоје три међународна речна пристана на реци Дунав и луна са својом инфраструктуром, претоварним и складишним капацитетом, која представља једну од стратешких тачака у развоју водног саобраћаја. Дунав је проглашен пловним, у потпуности, по стандардима Европске уније, на Конференцији европских министарстава транспорта. Деоници од државне границе до Београда додељена је друга класа пловности која има максимални капацитет конвоја од четири шлепа, и носивост од 6.400 до 12.000 тона. На подручју Града Новог Сада постоји пловни пут Канал Дунав-Тиса-Дунав, укупне дужине 15 км, и на целој дужини се одвија двосмерна пловидба за 1000 т пловила газа до 2,1 м. На поменутој деоници се налази једна бродска преводница, пет мостова за друмски саобраћај и један мост за железнички саобраћај.

8.2 Комунална инфраструктура

8.2.1 Водовод и канализација

Табела 97. Карактеристике градског водоводног система

1	Процент становништва прикљученог на водовод:	95%
2	Оријентациона дужина водоводног система: <ul style="list-style-type: none">• мрежа сирове воде• мрежа чисте воде	19,1 км 1200 км
3	Старост водоводног система:	5% <10 година 22% 11-20 година 53% 21-30 година 17% 31-40 година 3% 41-50 година
4	Процент заступљености цевних материјала:	азбестцемент 96,5% челик 1,7% дуктил 0,7% ПВЦ 1% полиетилен 0,2%
5	Изворишта: <ul style="list-style-type: none">• „Штранд“• „Петроварадинска ада“• „Ратно острво“ Укупно	6 бунара 6 бунара 9 бунара 21 бунар
6	Број корисника: <ul style="list-style-type: none">• пословни потрошачи• скупштине станара (колективно становање)• индивидуални потрошачи Укупно	11.615 5.374 40.643 57.632
7	Потрошња воде на годишњем нивоу:	26.752.402 м ³
8	Потрошња воде по становнику месечно:	6,2 м ³

Извор: Градска управа за комуналне послове

Канализација

Канализациони систем подручја Новог Сада, за разлику од водоводног система, није физички јединствен систем, чему су разлог топографски и хидрографски услови на простору који покрива. Одводњавање се врши преко више одвојених или повезаних сливних подручја.

На левој обали Дунава, где се налази централно градско подручје, формиран су сливови:

- Јужни градски слив канализације општег типа;
- Северни градски слив канализације општег типа;
- Слив отпадних вода насеља Клиса;
- Слив атмосферских отпадних вода Сајлово;
- Слив атмосферске канализације индустријске зоне Север IV.

На десној обали Дунава су данас формиран сливови:

- Слив ЦС Роков поток;
- Слив Сремских Карловаца.

Насеља која немају изграђену канализацију су: Кисач, Степановићево, Ченеј, Каћ, Будисава, Ковиљ, Бегеч, Лединци и Боцке. У овим насељима отпадне воде се прихватају путем септичких јама, преливних и упојних бунара, тако да постоји проблем загађења подземних вода.

Табела 98. Карактеристике градског канализационог система

1	Процент становништва прикљученог на канализацију:	72%
2	Тип канализационог система:	општи (91,6% или 788 км)
3	Старост канализационог система:	1% изграђен после 1990. године 93% од 1970. до 1990. године 6% изграђен пре 1970. године
4	Процент заступљености цевних материјала:	азбестцемент 84,3% бетон 7,5% полиетилен 8,2%
5	Оријентациона дужина канализационог система:	860 км
6	Одведене отпадне воде на годишњем нивоу: (атмосферске и отпадне)	37.600.000 м ³

Извор: Градска управа за комуналне послове

8.2.2 Систем даљинског грејања

ЈКП „Новосадска топлана” је основана 25. септембра 1961. године, када је стара електрична централа стављена у стање хладне резерве, а њени парни котлови искоришћени за грејање нових вишеспратних зграда у непосредној близини. До 31. децембра 1989. године је била у саставу „Електровојводине”. Као ЈП „Новосадска топлана” послује од 1. јануара 1990. године, а као ЈКП „Новосадска топлана” од 28. априла 1998. године, са седиштем у Новом Саду.

Топлификациони систем Града чини пет градских топлана (ТО Север, Југ, Исток, Запад и Петроварадин) од којих су две, ТО Југ и ТО Исток, повезаним водовима преко Главне разделне станице (ГРС), спојене са Термоелектраном-топланом Нови Сад (ТЕ-ТО).

Топлотни конзум и број прикључених корисника

- Инсталисана снага топлотних извора ЈКП „Новосадска топлана“ на дан 31.12.2008. године је 652 MW.
- Инсталисана снага конзума корисника прикључених на систем предузећа на дан 31.12.2008. године је 845 MW (стамбени корисници 586 MW, пословни корисници 259 MW).
- На систем испоруке топлотне енергије предузећа са 31.12.2008. године прикључено је: 80.740 стамбених корисника, од којих 26.903 користи топлотну енергију за припрему топле потрошне воде и 6.440 пословних корисника.

Број подстанци и дужина вреловодне мреже на дан 31.12.2008.године

- Број примарних и секундарних подстанци: 3540 ком.
- Укупна дужина трасе вреловодне мреже: цца 200 км.

8.2.3 Електроинфраструктура

Купци електричне енергије на територији Града Новог Сада се напајају са ТЦ 110/35 kV „Нови Сад 1“ (један трансформатор), „Нови Сад 2“, „Нови Сад 4“, „Нови Сад 7“ (један трансформатор) и припадајућих ТЦ 35/10(20) kV „Лиман“, „Вентар“, „Подбара“, „Север“, „Индустријска“, „Телеп“, „Петроварадин“ и „Римски шанчеви“. Поред наведених ТЦ 110/35 kV, конзум покривају и ТЦ 110/20 kV „Нови Сад 1“ (један трансформатор), „Нови Сад 5“, „Нови Сад 6“, „Нови Сад 7“ (један трансформатор), „Нови Сад 9“ и „Футог“.

На конзумном подручју „Електродистрибуције Нови Сад“ још увек егзистирају напонски нивои 35, 20 и 10 kV, а дугорочним плановима је предвиђено укидање и реконструкција објеката на напонском нивоу 35 и 10 kV и потпуни прелезак на 20 kV напон.

У појединим руралним деловима Града (као и зонама у којима је заступљена нелегална изградња стамбених објеката) постоје електроенергетски објекти (трансформаторске станице 10(20)/0,4 kV) који су на граници преоптерећења или се на појединим деловима нисконапонске мреже појављују неодговарајуће напонске прилике. Најчешћи узроци су бесправна прикључења објеката на дистрибутивну електроенергетску мрежу (зоне у којима је нелегална изградња стамбених објеката), као и променом намене грађевинских објеката у зонама предвиђеним за викенд-објекте или објекте салашарског типа.

Укупан број трансформаторских станица свих напонских нивоа, а које су у власништву „Електродистрибуције Нови Сад“, је 843 са укупном инсталисаном снагом од 1291,87 MVA.

Преглед броја ТЦ по напонским нивоима са инсталисаном снагом

ТЦ 110/x kV		ТЦ 35/x kV		ТЦ 20/x kV		ТЦ 10/x kV		Укупно	
Број ТС	Синст (MVA)	Број ТС	Синст (MVA)	Број ТС	Синст (MVA)	Број ТС	Синст (MVA)	Број ТС	Синст (MVA)
8	544	8	184	721	487,29	106	76,58	843	1291,87

Укупна дужина електродистрибутивне мреже је 2639,16 км.

110 kV	35 kV	20 kV	10 kV	0,4 kV	Укупно
0	165,2	409,94	373,22	1690,8	2639,16

У периоду од 2000. до 2008. године остварена је просечна стопа раста од 4,38%. У истом периоду је остварен пораст нових купаца (потрошача) просечно 4.886 годишње, односно 1,84%.

8.2.4 Телекомуникациони систем

„Телеком Србија“ а.д. је једини јавни телекомуникациони оператор јавних фиксних телекомуникационих услуга у нашој земљи. На дан 1. 4. 2009. године, на подручју насељених места Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица има 170.783 инсталираних и 156.328 укључених телефонских линија. Укупно има 87 инсталираних централа. Све централе су дигиталне и омогућавају корисницима следеће услуге: интернет, идентификација позивајућег претплатника, спецификација одлазних позива, забрана одлазних позива, преусмеравање долазних позива, конференцијска веза три учесника у вези, скраћено бирање, итд. Последња аналогна централа је угашена 2006. године, и од тада у Граду нема двојничких прикључака.

У области јавних мобилних телекомуникационих мрежа, на тржишту Србије су заступљена три оператора. Сва три оператора поседују лиценце за јавну мобилну телекомуникациону мрежу и услуге јавне мобилне телекомуникационе мреже у складу са GSM/GSM1800 и UMTS/IMT-2000 стандардом, које је издала Републичка агенција за телекомуникације. Покривеност целокупне територије Новог Сада обезбеђена је кроз рад укупно 153 базне станице. Оператори пружају широк спектар додатних услуга за кориснике. Ту спадају: говорна пошта, преусмеравање позива, позив на чекању, конференцијска веза, слање и пријем кратких порука (SMS), пренос података, телефакс, идентификација долазног позива, скривена идентификација, редовни месечни приказ рачуна, искључење на захтев, укључење на захтев, промена тарифног пакета, замена оштећене или изгубљене СИМ картице, WAP, пренос мултимедијалних порука (MMS), итд. Са увођењем мреже треће генерације (3G мреже), појавиле су се нове врсте услуга: видео позиви у реалном времену, видеостриминг, клипови, итд.

Степен коришћења Интернет услуга умногоме зависи од нивоа развијености приступне инфраструктуре и технологије. Приступ Интернету могуће је остварити путем ISDN PRI интерфејса и SMIN мреже (Serbian Multi-service Internet Network) Телекома Србије. Такође, Телеком Србија је у својој мрежној инфраструктури омогућио широкопојасни приступ Интернету, путем ADSL модема постављених код крајњег корисника. Поред наведених приступних технологија, приступ Интернету је могуће остварити путем кабловског модема (преко мреже развијене од стране кабловских оператора), бежичним путем и путем UMTS(3G) мреже мобилних оператора. Кабловски оператори поред дистрибуције РТВ програма, крајњим корисницима омогућавају и широкопојасни приступ интернету.

Републичка агенција за телекомуникације издала је дозволе за радио-дифузне станице емитерима са седиштем у Новом Саду:

1. Покрајински јавни сервис:

Радио-дифузно предузеће Радио телевизија Војводине - радио и ТВ је независан јавни радио-дифузни сервис грађана Војводине који на српском језику и језицима националних мањина производи и емитује висококвалитетан телевизијски, радијски и мултимедијални програм.

2. Покрајинско покривање: једном емитеру,
3. Регионално покривање: четири емитера,
4. Локално покривање: седам емитера.

Табела 99. ПТТ саобраћај, 2007.

	2007	
	Град	Удео у округу (%)
Број пошта	49	43,75
Број телефонских претплатника	169.681	64,37
ПТТ промет (отпремљено)	писмоносне пошиљке (1.000)	21.991
	пакети (1.000)	61
		83,56

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

8.3 Енергетика

I. ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Табела 100. Искоришћење енергије, стање 31.12.2008.

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА-ПОТРОШЊА		Број потрошача	Количина (MWh)
1.	Домаћинства	232.250	1.057.681
2.	Пословни потрошачи	29.274	976.761
2.1.	Пословни потрошачи на високом напону	418	566.712
2.2.	Остали пословни потрошачи	28.856	410.049
3.	Укупна потрошња (1 + 2)	261.524	2.034.442

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА – ЦЕНЕ

КАТЕГОРИЈЕ ПОТРОШЊЕ	Активна енергија		Реактивна енергија	Прекомерна реактивна енергија	Обрачунска снага	Прекомерно преузета снага	Накнада за мерно место
	Виша тарифа	Нижа тарифат					
	дин/kWh	дин/kWh	дин/kVArh	дин/kVArh	дин/kW	дин/kW	Дин
Високи напон 110 kV	3,11	1,04	0,14	0,27	397,04	794,08	95,83
Средњи напон 1-35 kV	3,42	1,14	0,28	0,57	476,45	952,90	95,83
Ниски напон 0,4 kV	4,50	1,50	0,62	1,24	575,71	1.151,42	95,83

ДОМАЋИНСТВА И ОСТАЛА ПОТРОШЊА 0,4 kV	Једнотарифно мерње	Виша тарифа	Нижа тарифа	ДУТ	Обрачунска снага	Накнада за мерно место
	дин/kWh	дин/kWh	дин/kWh	дин/kWh	дин/kW	дин/kW
Зелена зона до 350 kWh	3,44	3,94	0,98	0,98	25,81	95,83
Плава зона 351-1600 kWh	5,17	5,90	1,48	1,48		
Црвена зона преко 1600 kWh	10,33	11,81	2,95	2,95		
Светлеће рекламе	6,56	-	-	-	-	95,83
Јавно осветљење	4,37	-	-	-	-	95,83

II. ПРИРОДНИ ГАС

ПРИРОДНИ ГАС - ПОТРОШЊА	Број потрошача	Количина (1000 См ³)
Потрошачи природног гаса	34.837	60.214

Стопа искоришћености гасне мреже - (однос између искоришћења и капацитета гасне мреже)

ПРИРОДНИ ГАС - ЦЕНЕ	дин/ См ³
. Потрошачи природног гаса	34,28

цене без ПДВ (8%)

III. ВОДА

ВОДА - ПОТРОШЊА		Број потрошача	Количина (1000 м ³)
1.	Пословни потрошачи	7.807	6.967
2.	Домаћинства	126.225	19.785
2.1.	Индивидуални потрошачи	37.746	7.674
2.2.	Колективно становање - потрошачи	88.479	12.111
3.	Укупна потрошња (1 + 2)	134.032	26.752

ВОДА - стопа искоришћености = 72,33% - однос између фактурисане воде (26.752.402 м³) и потиснуте воде (36.987.821 м³)

ВОДА - ЦЕНЕ		дин/ м ³
1.	Пословни потрошачи	38,83
2.	Индивидуално и колективно становање	16,48

IV. ДАЉИНСКО ГРЕЈАЊЕ на дан 31.12.2008.

ДАЉИНСКО ГРЕЈАЊЕ- ПОТРОШЊА		Број корисника	Испоручена енергија (MWh)
1.	Пословни корисници - грејање	6.440	208.070
2.	Стамбени потрошачи - грејање	80.740	693.283
3.	Топла потрошна вода	26.903	74.102
4.	Укупна потрошња (1+ 2+3)		975.455

ДАЉИНСКО ГРЕЈАЊЕ - ЦЕНЕ		цене без ПДВ (од 01.01.2009. године)
1.	Пословни корисници	
1.1	- за утрошену енергију	4,66 дин/kWh
1.2	- за инсталисану снагу	129,04 дин/kW
2.	Стамбени корисници	
	- цена по м ²	61,55 дин/ м ²
	- за утрошену енергију	3,17 дин/kWh
	- за инсталисану снагу	99,14 дин/kW
3.	Топла потрошна вода	189,81 дин/ м ³

Извор: Агенција за енергетику Града Новог Сада

8.4 Здравствена и социјална заштита

Здравствена заштита

Према Уредби о Плану мреже здравствених установа, на територији Града Новог Сада, здравствену заштиту становништва обезбеђује 15 здравствених установа.

Дом здравља „Нови Сад” заједно са Заводом за хитну медицинску помоћ, Заводом за здравствену заштиту студената, Заводом за здравствену заштиту радника Нови Сад и Апотеком Нови Сад, пружа примарну здравствену заштиту.

Више нивое здравствене заштите обезбеђују: Клинички центар Војводине, Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Институт за онкологију Војводине, Институт за плућне болести Војводине, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Специјална болница за реуматске болести Нови Сад, Завод за трансфузију крви Војводине, Завод за антирабичну заштиту, Клиника за стоматологију Војводине и Институт за јавно здравље Војводине.

Здравствену заштиту становништва Новог Сада у 2007. години, обезбеђивало је 7.764 радника, што је за 2,7% више у односу на 2006. годину. Од укупно запослених у 2007. години, 5.563 су здравствени, а 2.201 су нездравствени радници. У поређењу са 2006. годином, укупан број здравствених радника је повећан за 3%.

Мрежа болничких здравствених установа (Клинички центар Војводине, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Клиника за стоматологију Војводине, Специјална болница за реуматске болести Нови Сад, Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Институт за онкологију Војводине и Институт за плућне болести Војводине) обезбеђује здравствену заштиту, како становништву Града Новог Сада, тако и становништву Јужнобачког округа и Војводине.

Социјална заштита

Центар за социјални рад Града Новог Сада је установа социјалне заштите, основана 1960. године, организована као међуопштински центар који има матични центар у Новом Саду, и одељења у Беочину и Сремским Карловцима. У саставу матичног центра су: две екипе (за заштиту деце и омладине, и заштиту одраслих и старих), шест служби (у оквиру којих и Служба саветовалишта за брак и породицу, и Служба дневног боравка) и Одељење Прихватилишта са прихватном станицом „Сигурна кућа”. На дан 31.12.2008. године у Центру је било укупно 70 стручних радника.

Геронтолошки центар „Нови Сад” је установа социјалне заштите, чија је основна делатност пружање услуге смештаја и збрињавања старих, болесних и изнемоглих лица, прихват лица у стању тренутне социјалне потребе, дневни боравак за бескућнике, клубови за одрасла и стара лица, пружање услуга кућне неге и помоћи у кући у домаћинствима корисника, и дневни центар за стара лица. Установа је основана 1964. године, и данас располаже са четири објекта за смештај корисника, на три локације. То су: објекат Дома на Лиману, објекат Дома на Новом насељу и два објекта Дома у Футогу, укупног капацитета 868 корисника. Град Нови Сад је организовао и обезбедио средства за финансирање следећих служби у оквиру Геронтолошког центра: Прихватилишта с прихватном станицом, Службу кућне неге и помоћи у кући, Дневни боравак за одрасла и стара лица, Дневни центар за стара лица.

СОС Дечје село „Др Милорад Павловић” Сремска Каменица је установа социјалне заштите чија је делатност збрињавање деце и омладине без родитеља и родитељског старања, и деце чији је развој ометен породичним приликама, до обезбеђивања услова за повратак у сопствену породицу или збрињавања у другој породици, усвојењем или на други начин, односно до оспособљавања за самосталан живот. Дечје село је почело са радом 1975. године, а данас обавља делатност на девет локација у 23 објекта. Од тога је 15 објеката у саставу Села у Сремској Каменици, шест станова и једна породична стамбена зграда, са две стамбене јединице. Укупан капацитет „Дечјег села” је 148 места.

Дом за децу и омладину ометену у развоју, Ветерник, је установа социјалне заштите чија је делатност обезбеђивање деци и омладини умерено, теже и тешко ометеној у развоју, трајног збрињавања, васпитања и образовања, професионалног оспособљавања и здравствене заштите. Капацитет установе је предвиђен за 600 штићеника, узраста од три године до одраслог доба.

Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић” Нови Сад је специјализована установа за континуирану едукацију и рехабилитацију деце са сметњама у развоју и особа са инвалидитетом, од рођења до укључивања у друштвену заједницу. Школа је основана 1958. године. У 2009. години васпитањем и образовањем је обухваћено укупно 944 деце: предшколским васпитањем и образовањем 48 деце, основношколским образовањем 689 деце, а средњу школу похађа 207 деце. У Школи је запослено укупно 269 стручних радника.

Табела 101. Болнички капацитети, 2008.

	Број кревета	Удео у укупном броју кревета (%)	Број кревета на 1000 становника
Акутни	2488	60,45	7,9
Хронични	-	-	-
Психијатријски	150	3,64	0,5
Социјални	1478	35,91	4,7
Укупно	4116	100	13,1

Извор: Градска управа за здравство

Табела 102. Улагања у здравство и социјални рад, преглед по годинама

	2002 (€)	2003 (€)	2004 (€)	2005 (€)	2006 (€)	2007 (€)
Расходи (улагања) у здравство и социјални рад	83.541.482	87.888.569	96.420.245	108.273.719	155.954.861	187.552.949

средњи курс НБС на дан 31.12.2002. године 1€ = 61,5152 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2003. године 1€ = 68,3129 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2004. године 1€ = 78,8850 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2005. године 1€ = 85,50 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2006. године 1€ = 79,00 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2007. године 1€ = 79,2362 РСД.

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.”

Табела 103. Лекари, стоматолози и дипломирани фармацеути у здравственим службама, 2007.

	2007	
	Град	Удео у укупном броју лекара (%)
Лекари – укупно	1.459	100
Лекари опште медицине	180	12,34
Лекари на специјализацији	97	6,65
Лекари специјалисти	1.182	81,01
Стоматолози	133	/
Фармацеути	89	/
Број становника на једног лекара у граду	219	/
Број становника на једног лекара у округу	323	/
Број становника на једног лекара у Србији	368	/

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.”

Табела 104. Корисници социјалне заштите - малолетна лица, 2007.

	2007	
	Град	Удео у укупном броју корисника (%)
Угрожени породичном ситуацијом	2.798	73,25
Лица са поремећајима у понашању	559	14,63
Ментално заостали	144	3,77
Ометени у физичком развоју	135	3,53
Лица са комбинованим сметњама	102	2,67
Остали малолетни корисници социјалне заштите	82	2,15
Укупно	3.820	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Табела 105. Корисници социјалне заштите - пунолетна лица, 2007.

	2007	
	Град	Удео у укупном броју корисника (%)
Лица са поремећајима у понашању	54	0,88
Психички и физички ометена лица	1.515	24,55
Материјално необезбеђена лица	2.312	37,47
Незбринута лица	8	0,13
Остарела лица	1.617	26,21
Остали пунолетни корисници социјалне заштите	664	10,76
Укупно	6.170	100

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

8.5 Образовни капацитети

Град Нови Сад је велики образовни центар који има развијену мрежу образовних установа свих нивоа.

Предшколска установа „Радосно детињство“ је настала 1968. године, интеграцијом осам мањих предшколских установа у једну. Данас установа има 67 подручних јединица – вртића, ликовну радионицу, две централне кухиње и управну зграду. У програмској 2009. години, Установу похађа 14.000 деце, распоређене у 574 групе. Установа има 1.850 запослених.

У Граду постоје 33 редовне основне школе за образовање и васпитање ученика од првог до осмог разреда, три уметничке школе за ученике основношколског узраста (две музичке и балетска школа), школа за образовање деце ометене у развоју и школа за основно образовање и васпитање одраслих. У оквиру Основне школе „Јован Поповић“ функционише специјално одељење за васпитање и образовање деце оштећеног слуха. Редовна настава се одвија на српском, мађарском и словачком језику. Основне школе, према подацима са почетка 2008/2009 године, похађа 28.492 ученика у 1.336 одељења. Укупан број запослених је 3.531.

Мрежа средњих школа се састоји од четири гимназије, осам стручних школа (пољопривредна, машинска, електротехничка школа, две техничке, саобраћајна, медицинска и економска), три школе за уметничко образовање (музичка, балетска и школа за дизајн) и школа за децу ометену у развоју. Настава се одвија на српском, а у појединим школама постоје одељења у којима ученици наставу прате на мађарском језику. Средње школе, према подацима са почетка школске 2008/2009, похађа 16.963 ученика у 656 одељења. Укупан број запослених је 1.919.

Почевши од школске 1994/1995. године, Град Нови Сад додељује награде талентованим ученицима основних и средњих школа, који су на републичким такмичењима и смотрема освојили неко од прва три места.

Укупно гледајући, Град Нови Сад има добро развијен систем образовања и васпитања, који је у поступку сталног унапређивања и развоја.

Оснивач Универзитета у Новом Саду је Аутономна Покрајина Војводина и он је једини државни универзитет на њеној територији. Универзитет и факултети у његовом саставу имају образовну и научну аутономију. Делатност Универзитета заснива се на јединству образовног и научноистраживачког, односно уметничкоистраживачког рада.

Универзитет у Новом Саду је основан 1960. године, и обухвата факултете који су лоцирани у четири града АП Војводине: Нови Сад, Суботица, Зрењанин и Сомбор. Од 14 факултета који чине Универзитет у Новом Саду, девет факултета има седиште у Новом Саду, од којих је седам смештено у универзитетском парку: Филозофски, Пољопривредни, Технолошки, Правни, Факултет техничких наука, Природно-математички и Факултет спорта и физичког васпитања, док се Медицински факултет налази у кругу Клиничког центра, а Академија уметности на Петроварадинској тврђави. Економски факултет са седиштем у Суботици, такође поседује добро опремљену зграду у оквиру кампуса Универзитета у Новом Саду, ради образовања студената који живе на територији Новог Сада. Од децембра 2007. године, у састав Универзитета улазе: Истраживачко-развојни институт за низијско шумарство и животну средину и Истраживачко-развојни институт за прехранбене технологије.

Универзитет се налази у универзитетском кампусу, површине 259.807 м², на левој обали Дунава, у непосредној близини центра града Новог Сада. Поред административне зграде Универзитета, у универзитетском кампусу налазе се факултети, студентски центар са два студентска дома и централним студентским рестораном, хотел са апартманима за привремени смештај младих наставника и сарадника, Завод за заштиту здравља студената, спортско - рекреативни садржај и многе научне, стручне, културне, информативне, спортске и сличне студентске организације, као и веома леп студентски трг.

У оквиру Универзитета у Новом Саду, организују се и изводе академске и струковне студије различитих нивоа. Академске студије организују се и изводе као: основне академске студије, дипломске академске студије-мастер, специјалистичке академске студије и докторске академске студије. Струковне студије организују се и изводе као: основне струковне студије и специјалистичке струковне студије. Студије организују и остварују Универзитет и матични факултети. Мултидисциплинарне дипломске академске, специјалистичке академске и докторске академске студије организују се и остварују у оквиру Асоцијације центара за интердисциплинарне и мултидисциплинарне студије и истраживања - ACIMSI.

Универзитет доноси студијске програме за студије које организује, и даје сагласност на све студијске програме који се остварују на факултетима у његовом саставу.

Наставу на Универзитету и факултетима изводе наставници и сарадници изабрани у звања утврђена законом. Научну и уметничку делатност обављају истраживачи изабрани у истраживачка и научна звања која су утврђена законом и уметнички сарадници. Према подацима из новембра 2007. године, на факултетима са седиштем у Новом Саду запослена су укупно 3.523 радника (1.414 наставника, 1.134 сарадника и 975 ненаставног особља).

Табела 106. Капацитети образовних институција, 2008/2009.

	Број установа	Број ученика/студената
Предшколске установе	1 (67 вртића)	14.000
Основне школе	38	28.492
Средње школе	16	16.963
Више школе*	5	9.749
Факултети*	19	34.188

*подаци за више школе и факултете се односе на школску 2006/2007 годину.

Извори: Градска управа за образовање и Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Табела 107. Улагања у образовање, 2007.

	Град (€)	Округ (€)	Србија (€)
Расходи (улагања) у образовање – укупно	120.328.877	157.029.035	1.336.074.130
Расходи (улагања) у основно образовање	31.540.028	59.612.399	649.408.806
Расходи (улагања) у основно образовање по ученику	1.193	1.168	1.057

средњи курс НБС на дан 31.12.2007. 1€ =79,2362 РСД

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

Табела 108. Улагања у образовање, преглед по годинама

	2002 (€)	2003 (€)	2004 (€)	2005 (€)	2006 (€)	2007 (€)
Расходи (улагања) у образовање - укупно	52.654.970	65.704.135	66.364.594	82.266.620	93.331.734	120.328.877
Расходи (улагања) у основно образовање	17.037.952	17.759.633	16.458.338	17.235.977	25.288.481	31.540.028
Расходи (улагања) у основно образовање по ученику	603	662	606	645	961	1.193

средњи курс НБС на дан 31.12.2002. године 1€ = 61,5152 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2003. године 1€ = 68,3129 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2004. године 1€ = 78,8850 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2005. године 1€ = 85,50 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2006. године 1€ = 79,00 РСД;
 средњи курс НБС на дан 31.12.2007. године 1€ = 79,2362 РСД.

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.“

Табела 109. Број и структура образовних установа, 2006/2007.

		Град	Удео у укупном броју установа у округу (%)
Основне школе	укупно	35	33,02
	одељења	1.116	47,27
Средње школе	укупно	18	50,00
	одељења	630	66,18
Специјалне школе	укупно	10	33,33
	одељења	78	44,32
Школе за одрасле	укупно	1	100,00
	одељења	30	100,00
Више школе		5	100,00
Факултети		19	100,00
Установе за децу предшколског узраста*		74	43,53
Студентски домови*		7	100,00
Домови ученика*		3	75,00
УКУПНО – све установе		172	45,50

*подаци из 2008. године

Извор: Републички завод за статистику Србије
„Општине у Србији 2008.“

Табела 110. Укупан број ученика, студената и корисника образовних установа, 2006/2007.

		Град	Удео у укупном броју ученика/студената/корисника у округу (%)
Основне школе - ученици	укупно	25.956	51,09
	завршили школу	3.202	51,06
Средње школе - ученици	укупно	16.719	68,05
	завршили школу	4.344	70,44
Специјалне школе - ученици	укупно	621	47,70
	завршили школу	60	45,80
Школе за одрасле - укупно	укупно	329	100,00
	завршили школу	42	100,00
Више школе - студенти	укупно	9.749	100,00
	на буџету	1.062	100,00
	завршили школу	1.617	100,00
Факултети - студенти	укупно	34.188	100,00
	на буџету	20.020	100,00
	завршили школу	4.306	100,00
Предшколске установе*	деца корисници	13.303	64,66
Студентски домови*	корисници смештаја	2.396	100,00
Домови ученика*	корисници смештаја	826	91,17
УКУПНО – сви ученици		87.562	72,40

*подаци из 2008. године

Извор: Републички завод за статистику Србије
„Општине у Србији 2008.“

Табела 111. Просечан број ученика, студената и корисника смештаја у образовним установама, 2006/2007.

	Град	Округ	Србија
Број ученика по основној школи	741,6	479,3	174,5
Број ученика по одељењу основне школе	23,3	21,5	20,6
Број ученика по средњој школи	928,8	682,47	593,6
Број ученика по одељењу средње школе	26,5	25,8	26,1
Број ученика по специјалној школи	62,1	43,4	31,7
Број ученика по одељењу специјалне школе	8,0	7,4	6,4
Број ученика по школи за одрасле	329,0	329,0	144,5
Број ученика по одељењу школе за одрасле	11,0	11,0	14,5
Број студената по вишој школи	1949,8	1949,8	921,4
Број дипломираних студената по вишој школи	323,4	323,4	122,2
Број студената по факултету	1799,4	1799,4	1382,6
Број дипломираних студената по факултету	226,6	226,6	165,5
Број деце корисника по предшколској установи*	179,8	121,0	82,5
Број корисника смештаја по студентском дому*	342,3	342,3	462,7
Број корисника смештаја по дому за ученике*	275,3	226,5	151,7

*подаци из 2008. године

Извор: Републички завод за статистику Србије
„Општине у Србији 2008.“

Табела 112. Укупан број ученика у основним школама, 2007/2008.

		Град	Удео у укупном броју ученика основних школа у округу (%)
Ученици основних школа	Укупно	26.089	51,61
	ученице	12.588	51,09
	ученици	13.501	52,09

Извор: Републички завод за статистику Србије „Саопштење СРБ40 ДД10.“

9

РЕСУРСИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

9.1 Квалитет ваздуха

Ваздух је први услов одржавања живота свих живих бића, те је неопходно пратити његов квалитет. Квалитет ваздуха у Новом Саду прати се од 1971. године, а у данашњем облику од 1987. године, свакодневно, и то финансира Град Нови Сад. Градска управа за заштиту животне средине прати квалитет ваздуха у складу са Законом о заштити животне средине и другим прописима који регулишу наведену област.

Резултати праћења у 2008. години, указују да је средња годишња вредност појединих испитиваних параметара прелазила законом прописане граничне вредности. Највећи загађивачи ваздуха у Новом Саду (стационарни и мобилни извори загађивања) су индустријска постројења, термоенергетска постројења, саобраћај и др. Најчешће загађујуће материје које се појављују у атмосфери нашег града су: укупне суспендоване честице, сумпордиоксид, чађ, азотдиоксид, олово, угљенмоноксид, итд.

Добијени резултати указују на потребу предузимања одговарајућих мера, као што су измена саобраћаја, озелењавање, измештање индустријских постројења из стамбених зона и обезбеђивање техничке исправности возила.

9.2 Квалитет земљишта

Земљиште је природни ресурс који представља основну базу за производњу органске материје гајењем различитих биљних врста. Оно се састоји од минералних честица, органске материје, воде и ваздуха, и животна је средина за биљке, животиње и микроорганизме.

Загађивање земљишта се јавља када се површински слојеви оптерете великим количинама отпадних материја које се не могу разградити под нормалним условима. Најчешћи узроци загађивања земљишта су: примена минералних ђубрива и пестицида у пољопривреди, накупљање соли и минерала због наводњавања, одлагање стајског ђубрива и различитог отпада из пољопривреде, одлагање различитог отпада из производње хране, спаљивање жетвених остатака, итд. Квалитет земљишта се не угрожава само пољопривредном, већ и индустријском делатношћу, нпр. неконтролисаним и неадекватним одлагањем индустријског отпада (закопавањем и спаљивањем на тлу), чиме се земљиште контаминира загађујућим материјама из производних процеса.

На основу испитивања узорака земљишта, узетих са пољопривредног земљишта поред саобраћајница и у близини индустријских зона, и непољопривредног земљишта на територији Града Новог Сада, у погледу његовог квалитета може се закључити да: узорци земљишта узети са локалитета пољопривредног земљишта, садрже нижи садржај микроелемената и тешких материјала од максимално дозвољених вредности према Правилнику о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту („Службени гласник Републике Србије”, број 23/94). Узорци земљишта са непољопривредног земљишта, односно са дечијих игралишта, нису загађени високим концентрацијама тешких метала у земљишту.

9.3 Квалитет вода

9.3.1 Вода за пиће

Осигурање довољне количине здравствено безбедне воде за пиће је основни услов за постизање и одржавање доброг здравља целокупног становништва и стратешко богатство Земље. Систематско праћење квалитета воде за пиће које финансира Град Нови Сад, почиње 1971. године, а у данашњем облику свакодневно од 1987. године.

На основу броја еквивалентних становника (потрошња воде од 150 л) одређује се број дневних узорака воде за пиће. До 2006. године, свакодневно се узимало 12 узорака воде за пиће, а од 2006. године се узима 18 узорака. Институт за јавно здравље Војводине једном месечно контролише и здравствену безбедност воде из јавних бунара.

Током 2008. године извршено је 6588 микробиолошких и физичко-хемијских прегледа узорака воде за пиће, различитог обима, из фабрике воде и водоводне мреже ЈКП "Водовод и канализација Нови Сад", у свим градским и осталим насељима, и утврђена је здравствена исправност прегледаних узорака.

9.3.2 Вода јавних купалишта

Јавна купалишта су места где се велики број људи различитог узраста окупља ради купања, рекреације и забаве. Вода јавних купалишта у циљу заштите и унапређења здравља корисника и очувања животне средине, мора да задовољи прописане нормативе.

Током купалишне сезоне, од 15. маја до 15. септембра узоркује се вода са плажа у Новом Саду, Футогу и Бегечу, а резултати се објављују на огласним таблама купалишта. Анализом 208 узорака воде јавних купалишта утврђено је да је, у погледу микробиолошког и физичко-хемијског квалитета, 21,63% узорака одговарало прописаној II класи квалитета воде, која омогућава купање, рекреацију и спортове на води, а 59,62% узорака није одговарало, због повећаног укупног броја колиформних микроорганизама у 1л воде. 32,21% (67) узорака површинске воде јавних купалишта није одговарало прописаној II класи квалитета воде због неодговарајућих физичко-хемијских особина (суперсатурација, неодговарајућа рН вредност, повећана концентрација суспендованих материја и др.).

9.4 Ниво комуналне буке у Граду Новом Саду

Бука је сваки субјективно непријатан звучни доживљај и представља вид загађења животне средине. С обзиром да је комунална бука чинилац животне средине који може оштетити здравље људи, потребан је надзор над изворима, како дневним тако и ноћним нивоом комуналне буке.

Дневни/ноћни ниво комуналне буке утврђује се на 18 различитих мерних места, при чему се води рачуна о заступљености свих делова Града Новог Сада. Утврђивање дневног/ноћног нивоа комуналне буке врши се у складу са постојећом законском регулативом којом је одређено да је меродавни дневни ниво комуналне буке 65dB (A), а ноћни 55dB (A).

У 2008. години, меродавни дневни ниво комуналне буке је у 89,35% (193) меродавних нивоа био изнад дозвољене вредности од 65 dB (A), док је ноћни меродавни ниво комуналне буке током септембра у 100% меродавних нивоа био изнад дозвољеног нивоа од 55dB (A), што указује на потребу предузимања одговарајућих мера, као што су зонирање, измена режима саобраћаја, подизања заштитних баријера, измештање индустријских постројења из стамбених зона и обезбеђивање техничке исправности возила.

9.5 Управљање чврстим комуналним отпадом

Сакупљање, транспорт и депоновање комуналног чврстог отпада (КЧО) одвија се са скоро целе територије Града Новог Сада. Није обухваћено око 2.000 грађана Кисача (мање од 1%), док је око 500 грађана обухваћено. Отпад се односи и из Сремских Карловаца. Одношење отпада из претежно колективног типа становања врши се типизираним контејнерима (ска 1 м³), док се из кућа (индивидуални тип становања) смеће износи из типизираних канти.

Сав отпад се депонује на градској депонији (на путу за Темерин). Депонија није санитарна и на њој се налази Постројење за издвајање секундарних сировина. Простора за депоновање КЧО, нема, и у току је израда Пројектног задатка за изградњу нове депоније.

Отпад који се просечно годишње депонује на депонији:

Јединица	Комунални отпад	Индустријски отпад	Крупни грађевински отпад	Инертни материјал и ситни грађевински отпад	Биоразградиви отпад	Укупно
Тона/год.	124.500	6.300	1.000	80.000	6.500	218.300

Морфолошки састав отпада (масени):

Назив	%
Биоразградиви	41
Баштенски	15
Стакло	13
Картон	7
Текстил	5
Тврда пластика	5
Папир	3
Кесе из продавница	3
Пластични, амбалажни	2
Остало	6

10

ТУРИСТИЧКЕ ВРЕДНОСТИ

Петроварадинска тврђава

Петроварадин - горња и доња Тврђава са подграђем, представља просторну целину, место од велике културне и историјске вредности. Петроварадинска тврђава - „Гибралтар на Дунаву”, грађена је у периоду од 1692. до 1780. године, по систему Себастијана Вобана и према плановима Марсиљија, Кајзерсфелда и Вамберга. Простире се на површини од 112 ха. Највећа атракција су свакако подземне војне галерије - комуникативни систем зидан на четири спрата у дужини од 16 км, који је служио у одбрамбене сврхе. На тврђави се налази седам капија, 12.000 пушкарница и места за 400 топова. У приземљу је бунар дубине 39 метара. Заштитни знак је сат - кула са механизмом где велика казаљка показује сате, а мала минуте.

Петроварадинска тврђава је 1948. године, као споменик културе стављена под заштиту државе. Од 1951. је отворена за посетиоце, а од 1957. године има водичку службу кроз подземне галерије.

Данас је простор Тврђаве ревитализован многобројним атељеима, галеријама, клубовима и другим садржајима. Ту се налазе: Музеј Града Новог Сада, Академија уметности, Опсерваторија и Историјски архив Града Новог Сада. У подграђу је смештена римокатоличка црква Св. Јураја, саграђена 1714. године, а самостан уз цркву је подигнут 1734. године.

Тврђава је позната по највећем музичком фестивалу у југоисточној Европи – EXIT-у. Такође, барокни градић у подграђу Тврђаве постаје све значајнији простор за културна и туристичка дешавања.

Старо градско језгро

Старо језгро Новог Сада обухвата простор историјског центра града, у границама у којима је, након низа урбанистичких захвата, до данас сачувана његова аутентична урбана матрица, културно-историјски и просторно-функционални идентитет. Урбана матрица, највећим делом, спонтано је формирана до средине 18. века, а у целини довршена у првој половини 19. века. Простор старог језгра града обухвата 35 ха и у њему су сачувани морфолошки усаглашени блокови, тргови и добро планирани низови кућа. Најстарији архитектонски слој сачуван је у низовима кућа Змај Јовине и Дунавске улице, затим у блоковима које формирају улице: Пашићева, Милетићева, Његошева, Грчкошколска, Николајевска, све до Улице Јована Суботића. Архитектура града је занимљива и представља мешавину више различитих стилова. Најстарија кућа „Код Белог лава” изграђена је давне 1740. године. Градске улице красе и неколико велелепних палата с краја 19. и почетка 20. века: Танурџићева, Менратова, Ватикан, Клајнова и друге.

Нови Сад је мултиконфесионални град са сакралним објектима који припадају Српској православној, Римокатоличкој, Грkokатоличкој, Старокатоличкој, Реформатско-хришћанској, Словачко-евангелистичкој и Јеврејској заједници.

Фрушка гора

Фрушка гора са националним парком од око 25.000 ха, на којој се налази 17 православних манастира, са шумовитим пределима, ретким биљним и животињским врстама, природним резерватима, бројним језерима (укупно 14), планинским стазама (око 800 км маркираних стаза), две стазе здравља, десет планинарских домова и хотелом, налази се делом на новосадском подручју и представља једно од најсадржајнијих туристичких целина Подунавља. Најпознатија туристичка излетишта на Фрушкој гори су: Иришки венац, Стражилово, Бранковац,

Змајевац, Летенка, Андревље, Тестера, Долина кестенова, Црвени чот и Поповица. Ова излетишта повезана су мрежом путева и саобраћајно су приступачна, па их користи велики број излетника. Поред излетничких токова карактеристичних за лето, екскурзионог и верског туризма, ова планина је позната по Фрушкогорском маратону који је постао туристичка манифестација ширег регионалног значаја.

Фрушкогорски манастири

За оснивање манастира везане су многе легенде, међутим према првим писаним документима, оснивани су у периоду од 15. до 18. века, као задужбине српских деспота, а ради очувања идентитета српског народа. Манастирске комплексе чине храм, конаци за монахе, економске зграде и обрадиво земљиште за узгој пољопривредних култура. Манастири су: Крушедол, Гргетег, Велика Ремета, Ново Хопово, Старо Хопово, Раваница, Беочин, Шишатовац, Петковица, Кувешдин, Дивша, Привина Глава, Бешеново, Фенек.

Дунав

Новосађани су од насељавања овог простора нераскидиво везани за Дунав, реку која је обликовала темперамент и обресе нашег града. Нови Сад се налази на 1.255 км тока, на сектору града тече широко, кроз равницу, градећи многобројне аде, рукавце и спрудове. Обележје дунавског тока су бројне плаже, а једна од најлепших и најуређенијих је Штранд. Изграђена је давне 1911. године, простире се на 10 ха површине, са свим пратећим садржајима.

Коридор 7 или дунавски коридор, повезује земље западне Европе са Црним морем, док каналима Дунав - Тиса - Дунав омогућава саобраћајне везе са Средњом и Северном Европом.

Приобаље је место значајних станишта птица од којих су нека, као што је специјални резерват природе Ковиљско - петроварадински рит, од међународног значаја. Међу преко 250 врста птица које се могу видети у ширем приобаљу Дунава, од Бачке Паланке до Бешке, регистроване су и ретке и угрожене врсте. За птице гнездарице од значаја су следећи простори: Букински рит, Футошки рибњак, рибњак у Сусеку, Шашићева ада, Бегечка јама.

Салаш

Реч „салаш” потиче од мађарске речи szallas и подразумева земљу са кућом и окућницом у којој људи привремено живе и раде у оном делу године када су пољопривредни радови у току. Значење речи салаш има исту суштинску вредност и на српском. Први салашаи су настајали крајем 12. века, као групе или усамљени, и налазе се на знатним растојањима од неколико стотина до хиљаду метара, на простору земље одличног квалитета.

Данас су чувари времена и традиционалног начина живота. Својим аутентичним изгледом подсећају на прошла, романтична времена панонских руралних насеља. Салашарска насеља на територији града налазе се на Ченеју, у Ветернику, Бегечу и Каћком атару.

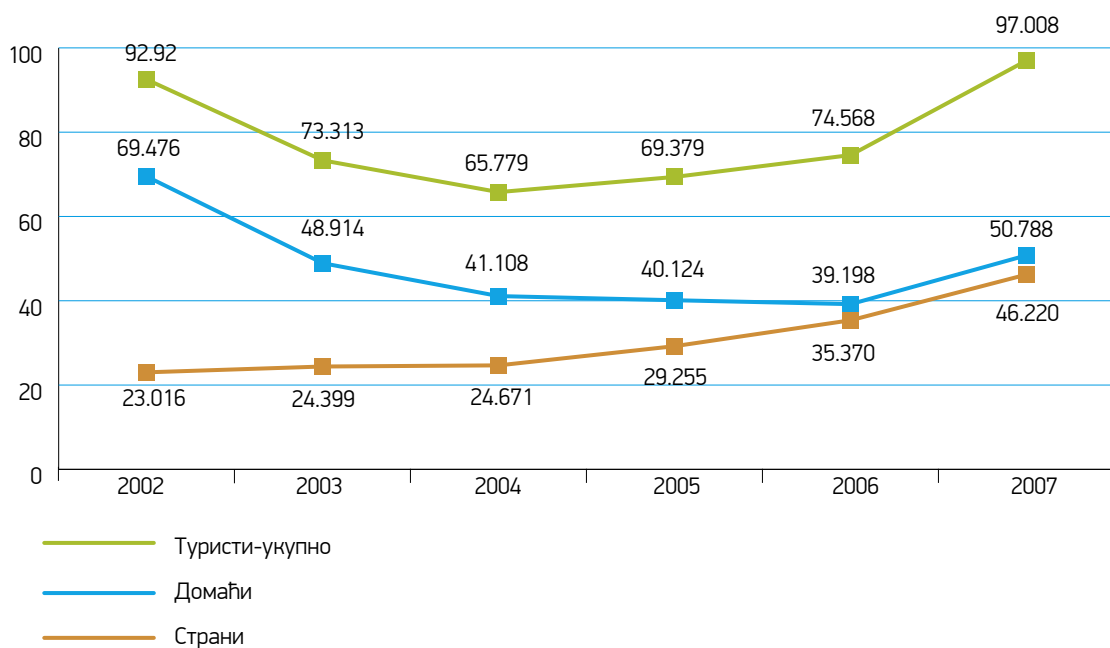
10.1 Број посетилаца

Табела 113. Број и структура туриста и остварених туристичких ноћења, 2002-2007.

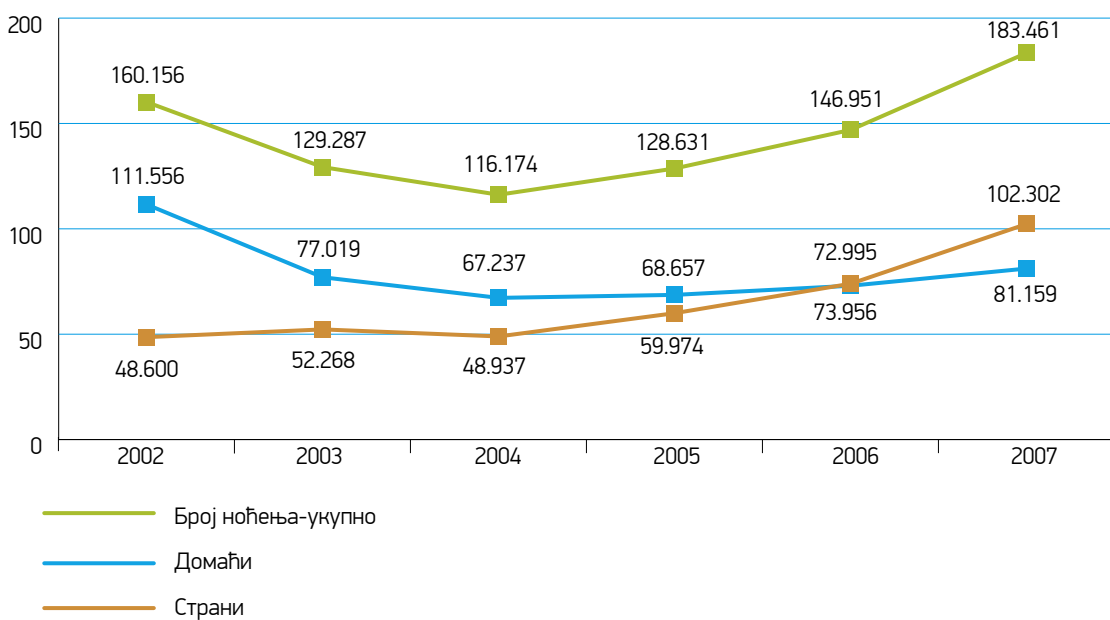
		2002			2003		
		Град	Округ	Србија	Град	Округ	Србија
Број туриста	укупно	92.492	113.943	2.209.675	73.313	91.613	1.997.947
	домаћи	69.476	88.153	1.897.612	48.914	65.134	1.658.664
	страни	23.016	25.790	312.063	24.399	26.479	339.283
Број ноћења	укупно	160.156	210.131	7.206.734	129.287	174.415	6.684.592
	домаћи	111.556	156.309	6.468.473	77.019	117.382	5.892.890
	страни	48.600	53.822	738.261	52.268	57.033	791.702
Просечан број ноћења	укупно	1,7	1,8	2,1	1,8	1,9	2,2
	домаћи	1,6	1,8	3,4	1,6	1,8	3,6
	страни	2,1	2,1	2,4	2,1	2,2	2,3
		2004			2005		
		Град	Округ	Србија	Град	Округ	Србија
Број туриста	укупно	65.779	79.061	1.971.683	69.379	83.466	1.988.469
	домаћи	41.108	52.472	1.579.857	40.124	50.747	1.535.790
	страни	24.671	26.589	391.826	29.255	32.719	452.679
Број ноћења	укупно	116.174	152.169	6.642.623	128.631	162.327	6.499.352
	домаћи	67.237	99.351	5.791.564	68.657	94.552	5.507.604
	страни	48.937	52.818	851.059	59.974	67.775	991.748
Просечан број ноћења	укупно	2,2	2,2	2,2	1,9	1,9	3,3
	домаћи	1,6	1,9	3,7	1,7	1,9	3,6
	страни	2,0	2,0	2,2	2,1	2,1	2,2
		2006			2007		
		Град	Округ	Србија	Град	Округ	Србија
Број туриста	укупно	74.568	92.801	2.006.488	97.008	116.513	2.306.558
	домаћи	39.198	50.695	1.537.646	50.788	61.716	1.610.513
	страни	35.370	42.106	468.842	46.220	54.797	696.045
Број ноћења	укупно	146.951	188.909	6.592.622	183.461	224.662	7.328.692
	домаћи	72.995	103.278	5.577.310	81.159	108.508	5.853.017
	страни	73.958	85.631	1.015.312	102.302	116.154	1.475.675
Просечан број ноћења	укупно	2,0	2,0	3,3	1,9	1,9	3,2
	домаћи	1,9	2,0	3,6	1,6	1,8	3,6
	страни	2,1	2,0	2,2	2,2	2,1	2,1

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2003 - 2008.“

Број и структура туриста у граду

Број и структура остварених туристичких ноћења у граду

10.2 Смештајни капацитети

Табела 114. Смештајни капацитети, 2008.

Дестинација	Број смештајних објеката	Број кревета	Искоришћеност капацитета (%)
Нови Сад - укупно	50	2.603	30 – 40

Извор: Градска управа за привреду и туризам

Табела 115. Хотели, 2008.

Хотели	Адреса	Категорија	Број кревета
Парк	Новосадског сајма 35	5*	358
Леополд I	Пероварадинска тврђава	5*	недоступно
Александар	Булевар цара Лазара 79	4*	54
Prezident	Футошка 109	4*	48
Нови Сад	Булевар Јаше Томића 66	3*	244
Сајам	Хајдук Вељкова 11	3*	139
Војводина	Трг слободе 2	3*	117
Elite	Бул. Јована Дучића 35	3*	120
Norsev	Иришки венац, Партизански пут 66	3*	103
Зенит	Змај Јовина 8	3*	38
Панорама	Футошка 1а	3*	15
Fitness Gymnas	Теодора Павловића 28	2*	33
Mediterraneo	Илије Огњановића 10	2*	22
Римски	Јована Цвијића 26	2*	40
Свети Георгије	Марина Држића 1	1*	34
Епицентар	Бранка Ћопића 122	1*	110
Дуга	Ћирила и методија 116	1*	205

Извор: Градска управа за привреду и туризам

11

КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

11.1 Спортски садржаји

Нови Сад је један од најразвијенијих спортских центара у Србији. На територији Града делује 45 гранских савеза. Своју тренажну и такмичарску активност реализује преко 400 спортских организација. У око 80 спортских организација се реализује спортска активност жена. Заступљени су готово сви олимпијски спортови. Спортисти Новог Сада су освајачи бројних медаља са Олимпијских игара, светских, европских, балканских првенстава, као и Медитеранских игара.

Спортски објекти на територији Града Новог Сада груписани су у оквиру постојећих спортских центара. У ужем градском језгру лоцирано је укупно седам, а у насељима још 14 спортских центара.

Најзначајнији спортски центар је: „Спортски и пословни центар „Војводина” (око 200.000 м²) који је пројектован у четири целине:

- отворени спортски терени,
- фудбалски стадион (32.483 м²),
- затворени спортски терени, пословни, трговачки и угоститељски простор (укупна корисна површина 85.091 м²),
- гаража са паркинг-простором.

„Спортски и пословни центар Војводина” у Новом Саду, познатији као СПЕНС, изграђен је поводом 36. светског првенства у стоном тенису. Изградња је почела 1979. године, а радови су завршени 14. априла 1981. године. Објекат заузима површину од 85.000 м². СПЕНС има две хале: велику (капацитет око 10.000 гледалаца) и малу (капацитет око 3.000 гледалаца), ледену дворану (капацитет око 2.000 гледалаца), затворени базен, куглану, тренажно такмичарске сале за бокс, џудо и стони тенис, два прес-центра, амфитеатар и друге садржаје.

Нови Сад је био домаћин и организатор значајних спортских такмичења: Европско и Светско првенство у стоном тенису, Европско првенство у кошарци, Шаховска олимпијада, Европско и Светско првенство у самбоу, Балкански и Европски шампионат у џудоу, Светско првенство у хокеју на леду Друге дивизије - група А, Европско јуниорско првенство у атлетици.

11.2 Цркве и храмови

Верске заједнице су део културног наслеђа Новог Сада, од којих је Српска православна заједница највећа. На подручју Града Новог Сада се налазе 53 храма која припадају различитим конфесијама (православни 31, римокатолички 12, јеврејски 2, гркокатолички 1, реформаторски 3, евангелистички 2, назаренски 1, старокатолички 1). Од укупног броја храмова, 16 је проглашено за споменике културе.

Саборна црква св. Ђорђа

У окружењу Владичанског двора, зграде Епархије бачке, Платонеума и Гимназије „Јован Јовановић Змај”, налази се Саборна црква светог Георгија. Здање из 1734. године, изгорело је у бомбардовању 1849. Храм је обнављан у два периода. Данашњи изглед је из 1902. године. Пројекат је рад Михајла Харминца. Иконостас је осликао Паја Јовановић, а зидне слике Стеван Алексић.

Црква Имена Маријина

Иако позната као „катедрала“, она то није јер је седиште бискупије за Бачку у Суботици. На месту на којој је 1891. године срушена жупна црква из 1742. године, изграђена је садашња тробродна црква у неоготском стилу. Грађена је од 1893. до 1895. године, по пројекту новосадског архитекте Ђерђа Молнара. Олтар је украшен тиролском резбаријом, на прозорима су пештански витражи, а оргуље су дело шлеског мајстора Јагердорфа. Има два бочна олтара, а изнад улаза у храм налази се грб Католичке надбискупије, са натписом *Cruх amore* – Крст љубави.

Црква на Текијама

Ово је познато хришћанско светилиште екуменског карактера, где уочи 5. августа са литијама и процесијама навраћају православци, протестанти и католици, у знак сећања на заједничку победу над Турцима, 1716. године на дан Снежне госпе. Опат Илија Округић Сремац, са дозволом бискупа Штросмајера и пројектом архитекте Хермана Болеа, подигао је 1881. године садашњу цркву са два торња у готском стилу као знак да је ова богомоља наизменично припадала двома религијама - хришћанској и муслиманској. На задње кубе стављени су крст и полумесец.

Николајевска црква

Најстарија је православна богомоља у Новом Саду. Спомиње се већ 1730. године као задужбина породице грчког порекла Богданов. Досељени Грци и староседелачки Срби, договорно су наизменично држали литургије на свом језику. После бомбардовања Новог Сада 1849. године, цркву је обновила и у њој је сахрањена чувена српска добротворка Марија Трандафил са мужем Јованом. На једној надгробној плочи на зиду први пут се у локалној епиграфици спомиње име Нови Сад.

Успенска црква

Налази се у истоименој улици поред зграде Српског народног позоришта. На месту првобитне цркве из 1731. године, садашња је грађена од 1765. до 1774. године. Подигнута је у бароку стилу, а због уметничке обраде, опреме и инвентара, била је најзначајнија црква ширег територијалног подручја. Дрворезбарски посао урадили су новосадски мајстори Марко Гавриловић са браћом Арсенијем и Аксентијем Марковићем, а сликарски, Јанко Холкозовић и Васа Остојић.

Алмашка црква

Од свих православних цркава највећа је Алмашка црква, грађена од 1797. до 1808. године, у стилу раног класицизма. Слави света Три јерарха, 12. фебруара, а то је уједно била и градска слава новосадских Срба. Дрворез је радио Аксентије Марковић, а иконостас и зидно сликарство Арсеније Теодоровић, док зидне композиције у олтару припадају украјинском сликару Андреју Шалтисти. Парохијски дом испред порте пројектовао је инжењер Данило Каћански.

Грkokатоличка црква

Грkokатоличка или Унијатска црква у Новом Саду којој припада већина варошких Русина, налази се на углу улица Светозара Милетића и Јована Суботића, у малој порти. Подигнута је 1822. године у квазибароку стилу са класицистичким прочељем, а посвећена је Христовим апостолима Петру и Павлу. Најпознатији свештеник ове цркве је Јован Храниловић (1855-1924), песник и новинар, први председник Југословенског новинарског удружења.

Јеврејска синагога

Синагога са црквеном општином и бившом јеврејском школом, налази се у Јеврејској улици. Подигнуте у стилу мађарске сецесије, према пројекту пештанског архитекте Липота Бајмхорна, све три грађевине чине складну архитектонску целину. Данас је ова велелепна грађевина најзначајнији градски концертни простор.

11.3 Локални центри за окупљање

11.3.1 Библиотеке

Градска библиотека у Новом Саду

Градска библиотека ради на традицији Српске читаонице новосадске, основане 1845. године, и то по узору на овакве установе у развијеним европским земљама. Као најстарија установа културе у граду, Читаоница је своју делатност усмеравала у духу либерално-демократских идеја, због чега је имала јак утицај на културни и друштвени живот у Новом Саду. Од самог постанка, челни људи Читаонице били су великани тадашњег времена: Јован Рајић млађи, Јован Хацић-Светић, Светозар Милетић, Јован Јовановић Змај и многи други. Читаоница је била оснивач и покровитељ рада многих установа, организација и друштава, а 1861. године у окриљу Читаонице оснива се Српско народно позориште.

Свој идентитет Српска читаоница чува до 1958. године, када, обједињавањем са библиотеком „Ђура Даничић“, рејонским библиотекама Града, а нешто касније и позајмним одељењем Библиотеке Матице српске, поприма облик и начин деловања који и данас има, као Градска библиотека у Новом Саду. Градска библиотека је једина јавна и позајмна библиотека за целокупно становништво Града и околних насеља. Поред примарне функције, позајмице и коришћења књижне грађе, остале врсте услуга и програмских активности су бројне, у мрежи од 23 огранка, од којих се највише садржаја одвија у централном објекту у Дунавској улици. Данас Градска библиотека броји преко 20 000 чланова и близу 390 000 књига.

Библиотека Матице српске

Ово је најстарија српска библиотека националног значаја, и прва јавна научна библиотека у Срба. Основана је 1826. године у Пешти, а за јавност је отворена 1838. Настала је од поклона ондашњих учених Срба, а међу бројним легатима најзначајнија је библиотека Саве Текелије.

Данас Библиотека Матице српске у својим збиркама поседује више од 3.000.000 књига и других публикација. Прима обавезни примерак свих штампаних публикација из Србије и размењује публикације са 350 библиотека и сродних установа из иностранства.

11.3.2 Паркови

Наш град има ретку привилегију да носи име које директно потиче од љубави према зеленилу. Наиме, због изразито лепог зеленог окружења, приликом доделе статуса „Краљевска слободна варош“, царица Марија Терезија је граду дала име - Неопланта (у преводу Нова башта, односно Нови Сад). Према катастру, зелене површине у Новом Саду заузимају 402 ха на којима се негује 40.456 стабала лишћара и 7.765 стабала четинара.

Дунавски парк

Према сачињеној методологији вредновања паркова, Дунавски парк који се налази у самом центру града, спада у прву категорију као посебно вредан парк. Са преко 250 биљних врста на 32.461 м², слови за најлепши и свакако најуређенији градски парк. Језерце у средишту парка, остатак некадашње баре, озидано је и уређено са малим острвом у средини, који красе лабудови и патке. Језерце се повремено порибљава.

Лимански парк

На простору Лимана III налази се највећи парк, који је настао изградњом Лимана, садњом топола и врба, касније оплемењен липом, брезом, храстом, кедром, оморином и украсним шибљем. Зеленило обухвата 84.008 м². Комплетно је ревитализован 2008. године: поплочане су стазе, посађена нова стабла, постављено осветљење и уређено игралиште за децу. У оквиру парка налази се извор питке воде, а парк је омиљено је шеталиште становника Лимана, нарочито власника паса.

Каменички парк

Потиче из 18. века и налази се на десној обали Дунава. Заузима површину од 20 хектара. Омиљено је изле-тиште, нарочито за првомајски уранак. Парк је богат биљним врстама са свих континената. Доминирају столетни храстови. У парку постоје два извора питке воде и језерце у њиховом подножју. У летњим месецима обала се претвара у плажу. У оквиру парна налазе се дворца из 18. века и „Дечије село“, установа за децу без родитељског старања, као и ресторан на самој обали Дунава.

Футошки парк

Футошки парк је почео да се уређује 1907. године око будућег једног купатила. Укупна зелена површина се простире на 80.208 м². Од биљних врста издваја се мочварни чемпрес, чија су три стабла проглашена природним споменицима. Такође су заступљени бела топола, брест, украсно шибље. Са обиљем вредног дендролошког материјала, кривудаваим стазама и кутном за најмлађе, овај парк представља пријатно место за одмор и рекреацију.

Парк на Петроварадинској тврђави

Парк на Петроварадинској тврђави је почео да се уређује 1951. године на површини од 6 хектара. Има изузетне топографске и амбијенталне вредности и због свог положаја спада међу најинтересантније на овом подручју. Има шетне стазе, осветљење и украшен је скулптурама.

11.3.3 Културни центри

Културни центар Новог Сада

Културни центар Новог Сада баштини традицију неколико институција које су у Новом Саду деловале у претходних пет деценија. Јануара 1978. године, интеграцијом Трибине младих и Културног центра омладине „Соња Маринковић“ настаје Културни центар младих „Соња Маринковић“. Касније, 1984. године, оснива се Културни центар Новог Сада, такође интеграцијом КЦМ „Соња Маринковић“ и дела (ликовно) Радничког универзитета „Радивој Ћирпанов“, док је АКУД „Соња Маринковић“ издвојен у засебну целину. Од тада, већ преко 20 година, ова институција, чији је оснивач Скупштина Града Новог Сада, делује под овим именом.

Разноврсним програмима: књижевна трибина, друштвена трибина, сценски, музички, ликовни, филмски програм, издавачка делатност, фестивали, мултимедијални и интердисциплинарни пројекти - познат је по својој отворености и пријемчивости новим тенденцијама у култури. Културни центар Новог Сада одувек, а посебно у последњих неколико година, остварује динамичне међународне контакте у области културе, и са институцијама и са уметницима, реализујући низ занимљивих програма, акција и пројеката.

КИЦ „Младост“

Културно-информативни центар „Младост“ Футог основан је 1974. године са циљем да организује културни живот у овом месту. Оснивач Центра је Скупштина Града Новог Сада. Већ више од тридесет година КИЦ „Младост“ својим програмима настоји да оплемени и учини садржајнијом свакодневицу својих суграђана, посебно оних најмлађих. У оквиру Центра делују: Ансамбл народних песама и игара, Тамбурашки оркестар, Студио модерног плеса „Мирослав Батак Мићко“, Драмски студио „Макс Вругић“, Галерија, Нижа музичка школа, Школа енглеског језика за децу и одрасле, Радио Футог и Клуб-кантина. У оквиру Центра, организоване су бројне манифестације и програми, а неки од њих су: Фестивал ношњи, накита и оглавља, етноманифестација Купусијада, Футошко лето, концертни програм, драмски програм, трибине, предавања и радионице.

КИЦ „Кисач“

Установа за културу, информисање и образовање Културно-информативни центар „Кисач“ из Кисача, чији је оснивач Град Нови Сад, окупља око три стотине аматера, од деце предшколског узраста до пензионера. Циљ активности ове установе је превасходно очување језика, традиције и обичаја Словака у Кисачу - Војводини, али

и сарадња, размена искустава у области културе са свим установама културе, како у Србији, тако и у иностранству. Запослени КИЦ-а и руководиоци фолклорних и позоришних ансамбала се залажу за квалитетан и континуиран рад са ансамблима свих узраста, који ову Установу, Кисач али и Град Нови Сад представљају на смотрема, фестивалима, такмичењима и манифестацијама.

КИЦ „Степановићево”

Оснивач Културно-информативног центра је Савет Месне заједнице Степановићево. Установа је у априлу 2007. године уврштена у групу установа које значајно доприносе ширењу културе, пре свега у насељеном месту Степановићеву. У оквиру установе постоји Актив жена „Лазарица” и фолклорна група „Степино коло”. КИЦ „Степановићево” је у протеклом периоду успео, да уз помоћ локалне самоуправе и других организација (пре свега Школе „Алекса Шантић”) утемељи неколико пројеката који су постали традиционални као Степини дани, Видовдан, затим Ликовну колонију и концерт „Нашем селу на дар”.

Центар за културну анимацију, Нови Сад

Центар за културну анимацију је невладина и непрофитабилна организација у области културе, образовања, науке, уметности и стваралаштва. Центар је правни следбеник Културно-просветне заједнице Града Новог Сада, која под именом Центар за културну анимацију, Нови Сад, наставља да делује од 2002. године. Центар је оснивач значајних фестивала, а организује и изложбе, књижевне сусрете, ауторске вечери уметника, концерте, научне скупове и семинаре.

11.3.4 Позоришта

Позоришна традиција је веома богата и дуга. Нови Сад има пет позоришних сцена (Српско народно позориште, „Новосадско позориште - Újvidéki Színház”, Позориште младих, Камерно позориште музике „Огледало” и Стеријино позорије) на српском и мађарском језику, са драмом, опером, балетом и филхармонијом. Новосадска позоришта успешно гостују на скоро свим европским сценама.

Српско народно позориште

Српско народно позориште је најстарије српско професионално позориште. Основано је 28. јула 1861. године на седници Српске читаонице, којом је председавао Светозар Милетић. За првог управника је постављен Јован Ђорђевић.

Нова зграда Српског народног позоришта отворена је 28. марта 1981. године, у 120. сезони постојања СНП-а. Тај дан је установљен као „Дан СНП”-а, када се сумирају једногодишњи уметнички резултати и награђују најбоља индивидуална и колективна уметничка остварења.

Велико бело мермерно здање се налази у центру града на Позоришном тргу и простире се на преко 20.000 м². Поседује три сцене: Велику сцену „Јован Ђорђевић”, Малу сцену „Пера Добриновић” и Камерну сцену.

Испред зграде Позоришта налази се споменик Пери Добриновићу (1853-1923), рад вајара Миланка Мандића. То је први споменик који је подигнут једном глумцу у бившој Југославији.

Позориште младих

Позориште младих основано је 1931. године као Луткарско позориште, при Соколском друштву у Новом Саду. Под именом Војвођанско позориште лутака почело је да ради одмах по завршетку Другог светског рата. Уследила је промена имена у Градско позориште лутака, затим у Позориште лутака, да би 1968. године Позориште добило свој данашњи назив. Драмска сцена почиње да функционише 1991. године, и од тада у Позоришту младих постоје две сцене: Сцена за децу и Драмска сцена. За осам деценија постојања на сцену је постављено више од 300 наслова, одиграно више од 20 000 представа, а видело их је близу три милиона гледалаца. За свој рад Позориште младих добило је низ признања и награда, како на домаћим, војвођанским и републичким, тако и међународним фестивалима.

„Новосадско позориште - Újvidéki Színház”

„Новосадско позориште - Újvidéki Színház” је културна институција чији је оснивач Скупштина Града Новог Сада. Основано је 1. јуна 1973. године. Позоришне представе изводе се на мађарском језику, уз могућност симултаног превођења. Представе се одвијају на две сцене. Током свог постојања Позориште је имало на репертоару велики број представа и освојило је значајан број награда и признања на разним такмичењима и фестивалима широм земље, али и иностранства.

Камерно позориште музике „Огледало”

Ово је савремено позориште са бројним представама, перформансима и радионицама за младе, које учествује на многим међународним сусретима и фестивалима. Нарочито треба истаћи Међународни фестивал нове музике „INTERZONE”. Током читаве године „Огледало” организује амбијенталне позоришне акције „Terra 021”.

Стеријино позорје

Стеријино позорје је установа и позоришни фестивал који се одржава сваког маја, почев од 1956. године. У области позоришта и драматургије, Позорје унапређује и негује домаћи драмски текст, организује стручне домаће и међународне скупове позоришних стваралаца, изложбе, издаје публикације из области позоришта и театрологије. Модерне информационе технологије нашле су примену у свим његовим делатностима - од документарно-истраживачке, до фестивалске и међународног сегмента. Од 1965. године Позорје издаје часопис за позоришну уметност „Сцена” (на српском и енглеском). Године 1978. покренут је истраживачки пројекат, чији је резултат „Годишњак позоришта Србије”, јединствена публикација у Србији.

11.3.5 Музеји

Музеј Града Новог Сада

Музеј Града Новог Сада је музеј комплексног типа посвећен прикупљању, заштити, презентацији и интерпретацији вишеслојне и мултинационалне културне баштине са простора Новог Сада и околине. За више од 50 година постојања, у Музеју Града Новог Сада је прикупљено и у њему се чува преко 60.000 предмета. Поред изложбене делатности, Музеј организује и друге видове програма, као што су смотре документарних и научних филмова, промоције књига, креативне радионице намењене најмлађим суграђанима и слично, а све у циљу обогаћивања културне понуде Града Новог Сада.

Централна зграда Музеја је смештена на горњем платоу на Петроварадинској тврђави, у објекту познатом као Топовњача или Мамулина касарна, која је изграђена 1775. године као једносpratна војна касарна. У приземљу зграде се налази стална поставка „Петроварадинска тврђава у прошлости”. На спрату је Студијска изложба Одељења за културну историју, где је представљен грађански живот Новог Сада, од половине 18. века, до друге половине 20. века. Подземне војне галерије су једна од највећих атракција Петроварадинске тврђаве. Представљају комуникацијски систем на четири спрата, зидан степенасто са разноврсним коридорима и просторијама различитих намена и димензија, пушкарницама и светларницама. Депанданси Музеја Града Новог Сад су: Збирка стране уметности, Спомен-збирка Јован Јовановић Змај, Завичајна збирка Сремски Карловци.

Музеј Војводине

Музеј Војводине има дугу прошлост и континуиран историјски развој. Мисао о њему јавила се октобра 1847. године у Пешти, када је Матица српска одлучила да оснује Српску народну збирку или Музеум „где ће се чувати све старине и знаменитости”. Прва музејска збирка настала је из богате заоставштине Саве Текелије, а потоњи развој и предани рад на њој омогућили су настанак Музеја Матице српске, који је отворен 1933. године у Новом Саду.

Музеј Војводине је организационо, стручно и концепцијски, модерна установа са богатим музејским фондом, који броји око 400.000 предмета, и фондом са преко 50.000 публикација.

Стална поставка отворена је 1990. године, са многобројним експонатима који имају посебну, раритетну вредност и комплексно одражавају прошлост и културно наслеђе многонационалне Војводине. Смештена је на

површини од 2.000 м², чини је преко 4.000 предмета укомпонованих у три тематске целине – археологија, историја и етнологија. Поставка уверљиво говори о прошлости војвођанског тла, од праисторије, до 20. века, и цивилизацијским достигнућима људи који су овде живели у периоду од 8.000 година.

Галерија Матице српске

Галерија Матице српске је најбогатији музеј српске уметности новијег доба. Основана је 1847. године у Будимпешти као Музеј Матице српске, а од 1958. године делује као самостална институција. Стална поставка хронолошки приказује одабрана дела из целокупног уметничког фонда, који садржи више од 7.000 дела, насталих од 16. до краја 20. века. По значају и целовитости издвајају се збирке српског сликарства, графике, и збирке цртежа 18. и 19. века, које одражавају сложене процесе европеизације српске уметности од Велике сеобе, 1690. до Уједињења, 1918. године. Слика ликовног стваралаштва у Војводини употпуњена је сталном поставком из збирке 20. века, која представља савремене уметничке токове.

Музејско-природњачка збирка Завода за заштиту природе Србије

Завод за заштиту природе Србије је јединствена стручна установа која обавља делатност заштите и унапређења природне баштине Србије. Седиште Завода је у Београду, а у оквиру Радне јединице у Новом Саду налази се изложбени простор који обухвата површину од 900 м², а намењен је и сталној, а и тематским поставкама. Укупан фонд материјала природњачке изложбе у Новом Саду данас чини преко 60.000 музејских јединица. У том фонду садржане су: геолошка, ботаничка, ентомолошка, ихтиолошка, херпетолошка, орнитолошка и териолошка збирка.

Спомен-збирка Павла Бељанског

Ово је ексклузивна колекција врхунских дела српске уметности прве половине 20. века, а настала је 18. новембра 1957. године као поклон чувеног дипломате и колекционара Павла Бељанског. Стална поставка, коју чини 185 дела 35 аутора, допуњена је Меморијалом Павла Бељанског и Меморијалом уметника. Поред монографских и тематских изложби уметника из колекције, дечјих и студентских радова, Галерија повремено организује концерте и промоције књига.

Поклон-збирка Рајка Мамузића

Музејско-галеријска установа, основана 1972. године, као поклон колекционара Рајка Мамузића. За јавност отворена 1974. године. Галеријски фонд чине дела 35 аутора прве послератне генерације југословенских уметника. Галерија приређује ретроспективне, тематске и групне изложбе аутора заступљених у збирци, као и различите културно-уметничке и научне манифестације.

Галерија „Златно око”

Галерија „Златно око” је основана 1993. године. Од тада до данас у овој галерији је приређено преко 350 изложбених и других програма посвећених најактуелнијим догађајима у нашој и светској уметности. Поред самосталних наступа наших уметника, „Златно око” је приредило читав низ изложби светски познатих и значајних уметника (Гоја, Пикасо, Миро, Дали, Ворхол и многи други).

11.3.6 Академије наука и уметности

Српска академија наука и уметности – Огранак у Новом Саду

Огранак Српске академије наука и уметности у Новом Саду смештен је у згради Платонеум која представља значајну културну баштину, задужбину владике Платона Атанацковића, у којој се раније налазила Прва српска читаоница у Новом Саду, Матица српска и друге образовне и културне установе Војводине.

Данас је Огранак носилац бројних научних пројеката који се остварују у оквиру САНУ или самостално. Његова активност се одвија, такође, кроз рад научне и културне трибине и галерије, кроз сарадњу са научним и образовним установама Новог Сада и Војводине и међународну сарадњу, посебно са академијама наука у регионалном окружењу.

Војвођанска академија наука и уметности

Војвођанска академија наука и уметности, са седиштем у Новом Саду, основана је 2003. године. Задатак Академије је да самостално, или у сарадњи са другим научним, образовним и културним установама организује, подстиче и обавља научна истраживања и уметничко стваралаштво. Делатност Академије је од посебног научног, уметничког и културног значаја за Аутономну Покрајину Војводину.

11.3.7 Архиви

Историјски архив Града Новог Сада

Историјски архив у Новом Саду основан је 1954. године и има статус међуопштинског архива. Своју делатност врши на територији девет општина: Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабаљ, Врбас, Нови Сад, Сремски Карловци, Темерин и Тител. У депоима Историјског архива Града Новог Сада чува се око 6500 дужних метара архивске грађе. Документа се налазе у оквиру око 800 фондова и збирки и обухватају временско раздобље од средине 18. века до данашњих дана. У овим документима се налазе подаци о развоју Града и околине, као и појединих органа и организација, како правних, тако и физичких лица.

Архив Војводине

Архив Војводине основан је 1926. године као Државна архива у Новом Саду, са задатком да прикупља и обрађује архивску грађу са подручја тадашње Војводине - Баната, Бачке, Срема и Барање. Данас се у Архиву чува 7.902 метара архивске грађе у 520 фондова и збирки, насталих у распону од прве половине 18. века до 2000. године. Архивска грађа настала до 1918. године писана је на латинском, немачком, мађарском, славеносрпском и српском, а она после 1918. године на српском језику.

11.4 Активности у култури (културне манифестације, прославе, фестивали, параде, свечаности, концерти)

Нови Сад као културни центар Војводине обилује низом значајних манифестација које годинама привлаче не само учеснике тих манифестација, него и бројну публику из земље и иностранства.

Exit

Музички фестивал Exit се сматра главним друштвеним и културним покретачем који користи позитивну и оптимистичку енергију младих, ради заговарања вредности као што су демократија и људска права у региону. Живи наступи најбољих светских извођача, као и бројни позоришни и академски програми који се одвијају на више од 25 бина, чине овај фестивал јединственим, друштвеним и забавним догађајем. У протеклих девет година фестивал је посетило више од милион посетилаца и угостио је више од 2.400 извођача и уметника.

Новосадске музичке свечаности - НОМУС

Новосадске музичке свечаности - НОМУС је фестивал са дугогодишњом традицијом. Захваљујући смишљено одабраном програму и квалитетним интерпретацијама чувених уметника, не само с наших простора, већ и из иностранства, Нови Сад је сваке године, током априла, када се Фестивал одржава, значајна престоница на међународној музичкој мапи.

Змајеве дечје игре

Ово је најстарији фестивал стваралаштва за децу и дечјег стваралаштва. Почетком јуна окупљају се сви најзначајнији аутори српске књижевности за децу, аутори из иностранства, и на хиљаде малишана који Нови Сад, током пет фестивалских дана, чине дечјом културном престоницом.

Интернационални фестивал уличних свирача

Интернационални фестивал уличних свирача - ИФУС је манифестација ревијалног карактера која окупља најбоље уличне уметнике, пре свега музичаре из целог света. Одржава се сваке године, у другој недељи септембра, траје пет дана и једина је манифестација овог типа у Србији.

Бранково коло

Бранково коло је започело своју културну мисију 1972. године, захваљујући иницијативи новосадских културних посленика и песника. Бранково коло чува и афирмише успомену на Бранка Радичевића, антологијског српског песника са ореолом европског романтизма. Одржава се сваке године у првој половини септембра у Новом Саду и Сремским Карловцима. Том приликом окупљају се наши и светски песници и писци разних генерација и поетика, затим драмски, музички и ликовни уметници, као и филозофи и духовници широког спектра интересовања. У оквиру педесетак различитих програма наступа неколико стотина угледних гостију у преко десет разних амбијената и простора.

Новосадски џез фестивал

Фестивал је интернационалног карактера и његова посебност се огледа у презентовању првенствено ауторске музике. У главном програму учествују најуспешнији домаћи џез ансамбли и најугледнија имена светске џез сцене.

Интернационални фестивал алтернативног и новог театра ИНФАНТ

ИНФАНТ фестивалу као огледном простору новог театра, интересантни су само неубичајени облици театра који промовишу ново значење категорије и ремете класичне садржајне клишее.

Дечји фестивал „Златно звонце”

Фестивал је основан 1993. године. Одржава се сваког пролећа, на Врбицу. То је празник дечје радости, са циљем да афирмише и унапреди дечје стваралаштво из области књижевне, музичке и ликовне уметности, као и стваралаштво за децу. Од оснивања Фестивала наступило је преко 10.000 талентоване деце предшколског и основношколског узраста, од којих је велики број објавио књиге поезије или се, са успехом, посветио ликовној или музичкој уметности.

11.5 Забава и услуге

11.5.1 Ресторани

У Новом Саду постоје интересантна места за забаву и одмор. Многобројни ресторани, од елитних до оних са опуштеном атмосфером, нуде изузетно богат избор јела различитих светских кухиња.

Гастрономија у Војводини заузима посебно место. У Новом Саду и околини велики број ресторана нуде јела традиционалне војвођанске кухиње. Храна је разноврсна, јер је настала мешавином кулинарских специјалитета различитих народа. На војвођанском делу Дунава традиционално се добро и укусно припремају специјалитети од рибе. Рибљи паприкаши и чорбе припремљени у новосадским чардама имају посебан укус.

11.5.2 Биоскопи

Табела 116. Број биоскопа, биоскопских седишта, пројекција и посетилаца, 2007.

	2007		
	Град	Округ	Србија
Број биоскопа	2	3	104
Број седишта у биоскопским салама	1.061	1.235	42.097
Број пројекција	2.470	2.651	46.055
Број посетилаца	110.047	113.355	1.393.610
Искоришћеност биоскопских сала (%)	8,2	8,3	7,8
Број посетилаца на 1000 становника	37	20	20

Извор: Републички завод за статистику Србије „Општине у Србији 2008.“

11.5.3 Малопродајни центри

Tržni centar Merkator, укупне површине 36.000 квадратних метара, налази се у ширем градском центру. Састоји се од хипермаркета, стандардног пратећег програма и више од 60 локала. Објекат располаже и са великим паркингом на две етажне са око 450 места.

M-Rodić се налази на самом уласку у Нови Сад, непосредно поред ауто-пута Е-75, на деоници Београд - Суботица. Простире се на 16.500 квадратних метара пословног простора, у којем је заступљено преко 40.000 артикала домаћих и иностраних произвођача. У склопу објекта налазе се пошта, апотека, мењачница, бутици гардеробе, обуће и спортске опреме, златара, пицерија и ексклузивна пивница и ресторан. Компанија М-Родић је обезбедила велики паркинг испред објекта, са око 3.500 места.

Tempo Cash&Carry заузима површину до 12.000 квадратних метара. Запошљава 250 радника, а у понуди се налази 40.000 артикала. У склопу Центра су банка, апотека, играоница за децу и други занимљиви садржаји. Поседује велики паркинг-простор са 650 места.

Metro Cash&Carry је тржишни светски лидер који послује у оквиру METRO Group, трговачке групе која је трећа по величини у свету. Компанија Метро је светски лидер у трговини на велико са више од 500 продајних центара у 28 држава. Објекат у Новом Саду има 5.800 квадратних метара продајног простора и нуди потрошачима око 30.000 артикала. Дистрибутивни центар је прилагођен потребама професионалних купаца, односно пословним субјектима који послују у сектору угоститељства (хотели, ресторани, кафеи, барови, кетеринг службе), као и трговцима (киосци, СТР, бензинске пумпе, књижаре) и другим правним субјектима који за потребе обављања своје професионалне делатности, на једном месту, под једним кровом, могу пронаћи велики број артикала.

Merkur, словеначки трговински ланац, отворио је у Новом Саду тржни центар на 9.600 квадратних метара са широким асортиманом од 35.000 производа за кућу, башту, одмор и хоби радионицу. Запошљава 75 радника, а купцима је на располагању и паркинг са 250 места.

Univerexport је један од водећих трговинских ланаца на територији Војводине. Компанија тренутно послује кроз више продајних формата: супермаркети, маркети и мини-маркети, и велепродаја. У Новом Саду се налазе три супермаркета, величине од 795 до 2.300 квадратних метара. У продаји се налази око 16.000 артикала.

Delta Maxi је модеран малопродајни ланац супермаркета, који је почео да се развија крајем 2000. године. Сваки од објеката заузима површину од 500 м² до 3.000 м² и поседује модерну, функционалну и економичну опрему за излагање, кондиционирање и продају робе.

Tuš је супермаркет који се простира на продајној површини од 1.500 квадратних метара. Трговачки објекат нуди преко 14.000 прехранбених и других артикала. У оквиру објекта, поред супермаркета, налази се и угоститељски локал и 60 паркинг-места.

Tržni centar Sad Novi Bazaar је модерно опремљен објекат који се налази у самом центру Новог Сада. У климатизованом простору, на четири нивоа смештене су разноврсне продавнице светски познатих произвођача. Поред бројних бутика у Тржном центру се налази и неколико кафића, као и фитнес и beauty центар.

„Волим да долазим у Нови Сад.
Погледајте само ове кровове.
Ово је Европа!“

Иво Андрић